

مۇقەددەس كىتاب

ئىنجىل لۇقا

ئىنجىل لۇقا

مۇقەددەس كىتاب - يېڭى ئەھدە
(ئىنجىل)
3-قىسىم

1950-يىلىدىكى «مۇقەددەس كىتاب» نىڭ
ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى ھازىرقى زامان
ئۇيغۇر تىلىغا ئۆزگەرتىلدى

2013

دەسلەپكى نۇسخا

www.dunyaningnuri.com

ئىنجىل لۇقا

مۇقەددىمە

1²¹ باشتىن ئۆز كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ سۆزىڭىز خىزمەتكارلىرى بولغانلار بىزگە بىلدۈرگىنىدەك، تولىلار بىزنىڭ ئارىمىزدا چوقۇم ئىشەنچلىك دەپ قارالغان ئىشلارنىڭ بايانىنى پۈتۈشكە كىرىشكەچ،³ مەن ھەم باشتىن بارچىسىنى دىققەت بىلەن تەپتىش قىلىپ، تەرتىپ بىلەن پۈتۈشنى مۇناسىپ كۆردۈم، ئەي ئەزىز تېئوفىلوس.⁴ ساڭا تەلىم بېرىلگەن سۆزنىڭ راستلىقىنى بىلگەيسەن دەپ شۇنداق قىلدىم.

زاكارىيا ۋە ئېلىزابېت

5 يەھۇدىيەنىڭ پادىشاھى ھىرودەنىڭ كۈنلىرىدە ئابىيانىڭ قىسمىدىن زەكەرىيا دەپ ئاتالغان بىر كاھىن بار ئىدى. ئۇنىڭ خوتۇنى ھارۇننىڭ قىزلىرىدىن بولۇپ، ئېلىزابېت دەپ ئاتالغانىدى.⁶ ھەر ئىككىلىسى خۇدانىڭ ئالدىدا ئادىل بولۇپ، خۇدانىڭ ھەممە ئەمىرلىرىدە ۋە ئەھكامىدا ئەيىبسىز يۈرەتتى.⁷ ئۇلارنىڭ بالىلىرى يوق ئىدى، چۈنكى ئېلىزابېت تۇغماس ئىدى ۋە ھەر ئىككىلىسىنىڭ يېشى بىر يەرگە بېرىپ قالغانىدى.⁸ ۋەقە بولدىكى، ئۇ ئۆز قىسمىنىڭ نۆۋىتىدە خۇدانىڭ ھوزۇرىدا كاھىنلىق قىلغىنىدا،⁹ كاھىنلىق رەسمىيەچە خۇداۋەندىنىڭ بەيتىگە كىرىپ خۇشبۇي ئىسرىق كۆيدۈرمەك چىكى ئۇنىڭغا چىقتى.¹⁰ قوۋمنىڭ بارچە جامائىتى خۇشبۇي ئىسرىق قۇربانلىقىنىڭ ۋاقتىدا تاشقىرى تۇرۇپ دۇئا قىلىۋاتاتتى.¹¹ خۇداۋەندىنىڭ بىر پەرىشتىسى خۇشبۇي ئىسرىق قۇربانگاھىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇرغىنى ئۇنىڭغا كۆرۈندى.¹² زەكەرىيا ئۇنى كۆرگەندە خۇدۇقۇپ قورقۇنچقا چۈشتى.¹³ ئەمما پەرىشتە ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي زەكەرىيا، قورقمىغىن، چۈنكى دۇئاڭنىڭ ئىجابەت قىلىندى ۋە خوتۇنۇڭ ئېلىزابېت ساڭا بىر ئوغۇل تۇغىدۇ ۋە ئۇنىڭ ئىسمىنى يۇھاننا دەپ ئاتايىسەن.¹⁴ ساڭا خۇشلۇق ۋە خۇشاللىق بولىدۇ ۋە تولا كىشى ئۇنىڭ تۇغۇلۇشىغا خۇش بولىدۇ.¹⁵ چۈنكى ئۇ ئۆزى خۇداۋەندىنىڭ ئالدىدا ئۇلۇغ بولۇپ، شاراب ۋە مەست ئىچكۈلۈك ئىچمەي، ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى ۋاقتىدىن تارتىپ مۇقەددەس روھتىن تولدۇرۇلىدۇ.¹⁶ ئۇ بەنى-ئىسرائىلدىن تولا كىشىنى ئۇلارنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندىگە ياندۇرۇپ،¹⁷ ئاتلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى بالىلارغا ۋە ئىسىيانچىلارنى ئادىلارنىڭ پىكىرىگە ياندۇرۇپ، خۇداۋەندىگە ھازىر تۇرغۇدەك بىر قوۋم تەييار قىلغىلى ئېلىياسنىڭ روھى ۋە قۇۋۋىتى بىلەن ئۇنىڭ ئالدىدا بارىدۇ.»¹⁸ زەكەرىيا پەرىشتىگە ئېيتتى: «بۇنى قەيەردىن بىلەي، چۈنكى مەن ئۆزۈم قېرىدۇرمەن ۋە خوتۇنۇمنىڭ يېشىمۇ بىر يەرگە بېرىپ

قالغان». ¹⁹ پەرىشتە جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «مەن خۇدانىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان جەبرائىلدۇرمەن ۋە ساڭا سۆز قىلىپ بۇ خۇش خەۋەرنى ساڭا بەرگىلى ئەۋەتلىدىم. ²⁰ مانا ئۆز ۋاقتىدا بەجا كەلتۈرۈلىدىغان سۆزلىرىمگە ئىشەنمىگىنىڭ ئۈچۈن تىلىڭ تۇتۇلۇپ، بۇ ۋەقە بولىدىغان كۈنگىچە سۆزلىمەيسەن». ²¹ خەلق زەكەرىيانى كۈتۈپ تۇرۇپ، بەيتتە ھايال بولغىنىغا ھەيران بولدى. ²² ئەمما ئۇ چىققاندا ئۇلارغا سۆزلىمەيمىدى ۋە ئۇلار ئۇنىڭ بەيتتە بىر روھىي كۆرۈنۈش كۆرگىنىنى ئۇقتى. ئۇ ئۆزى ئۇلارغا ئىشارەت قىلىپ، گاچا بولۇپ قالدى. ²³ خىزمىتىنىڭ كۈنلىرى تامام بولغاندا ئۇ ئۆز ئۆيىگە باردى.

²⁴ شۇ كۈنلەردىن كېيىن خوتۇنى ئېلىزابېت ھامىلىدار بولۇپ، بەش ئايغىچە ئۆزىنى پىنھان قىلىپ، ²⁵ «خۇداۋەندە خەلقنىڭ ئالدىدىكى ھاقارىتىمنى كۆتۈرگىلى قارىغاندا ماڭا شۇنداق قىلدى» دەپ ئېيتتى.

پەرىشتە جەبرائىل مەرىپەمگە كۆرۈنىدۇ

²⁶ ئالتىنچى ئايدا جەبرائىل پەرىشتە خۇدادىن گالىلىيەدىكى نازارەت ئاتلىق بىر شەھەرگە ²⁷ بەيت-داۋۇدتىن بولغان يۈسۈپ دېگەن بىر كىشىگە ۋەدىلەشكەن بىر پاك قىزنىڭ ئالدىغا ئەۋەتىلدى. پاك قىزنىڭ ئېتى مەرىپەم ئىدى. ²⁸ پەرىشتە ئۇنىڭ ئالدىغا كىرىپ: «سالام ساڭا، ئەي شەپقەت تاپقان قىز. خۇداۋەندە ساڭا ياردۇر» دەپ ئېيتتى. ²⁹ لېكىن ئۇ ئۇنىڭ سۆزىدىن تولا ھودۇقۇپ: «بۇ قانداق سالام ئىكەن» دەپ ئويلىدى. ³⁰ پەرىشتە ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي مەرىپەم، قورقمىغىن، چۈنكى سەن خۇدانىڭ ئالدىدا شەپقەت تاپتىڭ. ³¹ ۋە مانا، سەن ھامىلىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغمىسەن ۋە ئىسمىنى ئەيسا دەپ ئاتاپسەن. ³² ئۇ ئۇلۇغ بولۇپ ئىبىن مۇتەئال دەپ ئاتىلىدۇ ۋە رەب خۇدا ئۇنىڭغا ئاتىسى داۋۇدنىڭ تەختىنى بېرىدۇ. ³³ ئۇ بەيت-ياقۇبنىڭ ئۈستىگە ئەبەدىگىچە پادىشاھ بولىدۇ ۋە پادىشاھلىقىنىڭ ئاخىرى بولمايدۇ». ³⁴ مەرىپەم پەرىشتىگە ئېيتتى: «مەن بىر ئەر كىشىنى بىلمىسەم، بۇ قانداق بولالايدۇ؟» ³⁵ پەرىشتە جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «مۇقەددەس روھ سېنىڭ ئۈستۈڭگە كېلىپ مۇتەئالنىڭ قۇدرىتى ساڭا ساپە قىلىدۇ. ئۇنىڭ ئۈچۈن تۇغۇلىدىغان مۇقەددەس بولغۇچى ئۆزى ئىبىن ئاللا دەپ ئاتىلىدۇ. ³⁶ ۋە مانا تۇغقىنىڭ ئېلىزابېت قېرىلىقىدا بىر ئوغۇلغا ھامىلىدار بولۇپ قالدى. ئۇ «تۇغماس» ئاتالغانغا ھازىر ئالتە ئاي بولدى. ³⁷ چۈنكى خۇداغا مۇمكىن بولمايدىغان ھېچ ئىش يوقتۇر». ³⁸ مەرىپەم: «مانا خۇداۋەندىنىڭ دېدىكىدۇرمەن. ئېيتقىنىڭدەك ماڭا بولغاي» دەپ ئېيتتى. شۇنىڭ بىلەن پەرىشتە ئۇنىڭ ئالدىدىن كەتتى.

مەريەم ئېلىزابېتنى يوقلىشى

³⁹ مەريەم شۇ كۈنلەردە قويۇپ، ئىلدام يەھۇدىيەنىڭ تاغلىرىدىكى بىر شەھەرگە باردى. ⁴⁰ ئۇ زەكەرىيانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئېلىزابېتقا سالام قىلدى. ⁴¹ ۋەقە بولدىكى، ئېلىزابېت مەريەمنىڭ سالمىنى ئاڭلىغىنىدا بالا قورسىقىدا تەۋرەندى. ئېلىزابېت مۇقەددەس روھتىن تولۇپ، ⁴² ئۇنلۇك ئاۋاز بىلەن قىچقىرىپ ئېيتتى: «سەن خوتۇنلارنىڭ ئارىسىدا مۇبارەكتۇرسەن ۋە قورسىقىڭنىڭ مېۋىسى مۇبارەكتۇر. ⁴³ نېمىشقا بۇ ئىززەت ماڭا بولدى؟ مانا خۇداۋەندەمنىڭ ئانىسى ماڭا كەلىپتۇ. ⁴⁴ چۈنكى سالمىڭنىڭ ئاۋازى قۇلاڭلىرىمغا يەتكەندە بالا قورسىقىمدا خۇشلۇقتىن تەۋرەندى. ⁴⁵ سەن، ئەي ئىشەنگەن، مۇبارەكسەن! چۈنكى خۇداۋەندە تەرىپىدىن ساڭا ئېيتىلغان سۆز بەجا كەلتۈرۈلىدۇ».

مەريەمنىڭ خۇداغا ئېيتقان مەدھىيىسى

⁴⁶ مەريەم ئېيتتى: «جېنىم خۇداۋەندىنى ئۇلۇغلاندىرۇدۇ. ⁴⁷ ۋە روھۇم قۇتقۇزغۇچىم خۇدا بىلەن شادلىق قىلدى. ⁴⁸ چۈنكى ئۇ ئۆز دېدىكىنىڭ مىسكىنلىكىگە نەزەر سالدى. ۋە مانا مۇندىن كېيىن ھەممە نەسىللەر مېنى مۇبارەك ئېيتىدۇ. ⁴⁹ چۈنكى قادىر-مۇتلەق خۇدا ماڭا چوڭ ئەمەللەر قىلدى ۋە ئۇنىڭ ئىسمى مۇقەددەستۇر. ⁵⁰ ئۇنىڭ مەرھەمىتى نەسىلدىن نەسىلگە ئۆزىدىن قورققۇچىلارنىڭ ئۈستىدىدۇر. ⁵¹ ئۆز بىلىكى بىلەن ئەزىم ئىشلار قىلدى. ئۆز كۆڭۈللىرىنىڭ پىكرىدە مۇتەكەببۇر بولغانلارنى پەرىشان قىلدى. ⁵² كۈچلۈكلەرنى تەختلىرىدىن چۈشۈرۈپ، ئاجىزلارنى ئېگىزلەندۈردى. ⁵³ ئاچلارنى نېمەتلەر بىلەن تويدۇرۇپ، بايلارنى قۇرۇق ياندۇردى. ⁵⁴ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ۋەدە قىلغىنىغا مۇۋاپىق ئۆز قولى ئىسرائىلغا ياردەم بېرىپ، ⁵⁵ ئىبراھىمغا ۋە ئۇنىڭ نەسىلگە ئەبەدىگىچە مەرھەمەت كۆرسەتكىلى ئىرادە قىلدى» دېدى. ⁵⁶ مەريەم ئۇنىڭ قېشىدا ئۈچ ئايچە تۇرۇپ، ئۆز ئۆيىگە ياندى.

چۆمۈلدۈرگۈچى يۇھاننانىڭ تۇغۇلۇشى

⁵⁷ ئېلىزابېتنىڭ تۇغىدىغان ۋاقتى تامام بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ⁵⁸ ئۇنىڭ ھەقىمىيلىرى ۋە ئۇرۇق-تۇغقانلىرى خۇداۋەندە ئۇنىڭغا ئۆز مەرھەمىتىنى كەڭرىتىكىنىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ بىلەن خۇش بولدى.

59 ۋەقە بولدىكى، سەككىزىنچى كۈندە بالىنى خەتنە قىلغىلى كېلىپ، ئۇنى ئاتىسىنىڭ ئېتىدا زەكەرىيا دەپ ئاتىدى. 60 ئۇنىڭ ئانىسى جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «ياق، بەلكى يۇھاننا دەپ ئاتالسۇن». 61 ئۇلار ئۇنىڭغا ئېيتىشتىكى: «ئۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ ھېچبىرى ئۇنداق ئاتالغان ئەمەس». 62 ۋە ئاتىسىغا «بالىنى نېمە دەپ ئاتىغىلى خالايسىن» دەپ ئىشارەت قىلىشتى. 63 ئۇ بىر كىچىك تاختا سوراپ: «ئۇنىڭ ئىسمى يۇھاننادۇر» دەپ پۈتتى. ھەممىسى ھەيران قېلىشتى. 64 شۇن ئۇنىڭ ئاغزى ۋە تىلى ئېچىلدى ۋە ئۇ سۆز قىلىپ خۇداغا ھەمدۇسانا ئېيتتى. 65 شۇندا ھەممە ھەقىقەتلىرىنىڭ ئۈستىگە بىر قورقۇنچ چۈشتى. بۇ ھەممىسىنىڭ خەۋىرى يەھۇدىيەنىڭ بارچە تاغلىرىدا مەشھۇر بولدى. 66 ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى بۇنى ئۆز كۆڭۈللىرىدە ساقلاپ: «بۇ بالا نېمە بولار ئىكەن؟» دەپ ئېيتىشتى، چۈنكى خۇداۋەندىنىڭ قولى ئۇنىڭ بىلەن ئىدى.

زەكەرىيانىڭ پەيغەمبەرلىك قىلىشى

67 ئۇنىڭ ئاتىسى زەكەرىيا مۇقەددەس روھتىن تولۇپ، پەيغەمبەرلىك قىلىپ ئېيتتى:

68 «ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندە مۇبارەكتۇر، چۈنكى ئۆز قوۋمىنى يوقلاپ، بىر بەدەل بىلەن خالاس قىلدى.

69 قەدىمدىن بېرى ئۆز مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزى بىلەن ئېيتقاندا ئۆز بەندىسى داۋۇدنىڭ ئۆيىدە بىزىلەرگە بىر نىجات مۇڭگۈزىنى قوپۇردى.

71 چۈنكى ئۇ دۈشمەنلىرىمىزدىن ۋە بىزنى يامان كۆرگۈچىلەرنىڭ قولىدىن بىزىلەرنى قۇتقۇزغىلى خالاپ،

72 ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا رەھىم كۆرسىتىپ ئۆز مۇقەددەس ئەھدىسىنى،

73 يەنى ئاتىمىز ئىبراھىمغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىنى ياد قىلدى.

74 بىز دۈشمەنلەرنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ،

75 قورقماي ئۇنىڭ ئالدىدا ھەممە كۈنلىرىمىزدە دىيانەت ۋە ئادالەت بىلەن ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىمىزنى بىزىلەرگە نېسىپ قىلغاي.

76 سەن، ئەي بالا، مۇتەئالنىڭ پەيغەمبىرى دەپ ئاتىلىسەن. چۈنكى سەن خۇداۋەندىنىڭ يۈزى ئالدىدا ئۇنىڭ يوللىرىنى تەييار قىلغىلى بېرىپ،

77 ئۇنىڭ قوۋمىغا گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈلمىكى ئۈچۈن نىجات مەرىپىتىنى بەرگەيسەن.

78 خۇدايىمىزنىڭ ئىچ مەرھەمىتى ئۈچۈن ئېگىزلىكتىن بىزگە نەزەر سالىدىغان بىر نۇر چىقىپ،

79 قاراڭغۇلۇقتا ۋە ئۆلۈم سايسىدا ئولتۇرغۇچىلارغا يورۇقلۇق بېرىپ، پۇتلىرىمىزنى ئامانلىقنىڭ يولىغا يېتەكلىگەي» دېدى.

80 بالا ئۆسۈپ روھتا قۇۋۋەتلىنىپ، ئىسرائىلغا زاھىر بولىدىغان كۈنگىچە باياۋانلاردا تۇردى.

ئەيسا مەسھنىڭ تۇغۇلۇشى

2 ¹ ۋەقە بولدىكى، شۇ كۈنلەردە «ھەممە دۇنيا خەلقى جان خەتلەنسۇن» دەپ ئاۋغۇستۇس قەيسەردىن بىر ئەمر چىقتى. ² بۇ ئاۋۋالقى جان خەتلەنمىكى ۋەقە بولغاندا كىرىنىيۇس سۈرىيىگە ۋالىي ئىدى. ³ ھەممىسى جان خەتلەنمەك ئۈچۈن ھەرىرى ئۆز شەھىرىگە باردى. ⁴ يۈسۈپ ھەم داۋۇدنىڭ ئۆيى ۋە خانىدانىدىن بولغىنى ئۈچۈن گالىلىيەدىكى نازارەت شەھىرىدىن يەھۇدىيەدىكى بەيتلەھەم ئاتلىق شەھەرگە ⁵ ئۆزىگە ۋەدە قىلىنىپ ھامىلىدار بولغان مەرىمە بىلەن بىللە جان خەتلىنىش ئۈچۈن باردى. ⁶ ئۇلار ئاندا بولغاندا ۋەقە بولدىكى، ئۇنىڭ تۇغىدىغان كۈنلىرى تامام بولدى. ⁷ ئۇ ئۆز تۇنجى ئوغلىنى تۇغۇپ، ئۇنى زاككاغا ئېلىپ، مەنزىلدە ئۇلارغا جاي بولمىغاچ، بىر ئوقۇردا ياتقۇزدى.

پەرىشتىلەر پادىچىلارغا كۆرۈنىدۇ

⁸ ئۇ يۇرتتا كېچىسى سەھرادا يېتىپ، ئۆز پادىسىغا قاراپ تۇرغان پادىچىلار بار ئىدى. ⁹ ۋە مانا خۇداۋەندىنىڭ بىر پەرىشتىسى ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇردى ۋە خۇداۋەندىنىڭ شان-شەرىپى ئۇلارنىڭ چۆرىسىدە يورۇقلۇق بەردى ۋە ئۇلار ناھايىتى تولا قورقتى. ¹⁰ ئەمما پەرىشتە ئۇلارغا ئېيتتى: «قورقماڭلار، چۈنكى مانا ھەممە قوۋمغا بولىدىغان بىر چوڭ خۇشلۇقنى سىلەرگە يەتكۈزۈمەن. ¹¹ چۈنكى بۇ كۈن داۋۇدنىڭ شەھىرىدە سىلەرگە بىر قۇتقۇزغۇچى تۇغۇلدى ۋە ئۇ ئۆزى مەسھ خۇداۋەندىدۇر. ¹² سىلەرگە ئالامەت بۇدۇركى، بىر بالىنى زاككاغا ئېلىنىپ، بىر ئوقۇردا ياتقىنىنى تاپىسىلەر.» ¹³ ناگاھ پەرىشتە بىلەن ئاسمان قوشۇنىدىن چوڭ بىر توپ پەيدا بولۇپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇپ ئېيتتى: ¹⁴ «ئەرشئەلادىكى خۇداغا شان-شەرەپ ۋە يەر يۈزىدە ئامانلىق، ئادەملەرگە خۇش-رىزا!

پادىچىلار بەيتلەھەمگە بارىدۇ

¹⁵ پەرىشتىلەر پادىچىلاردىن كېتىپ ئاسمانغا چىققاندا، ئۇلار بىر-بىرىگە: «ئەمدى بەيتلەھەمگە بېرىپ، خۇداۋەندە بىزگە بىلدۈرگەن ئۇشبۇ ۋەقەنى كۆرەيلى» دەپ ئېيتىشتى. ¹⁶ ئۇلار ئىلدام بېرىپ، مەرىمە بىلەن يۈسۈپنى ۋە ئوقۇردا ياتقان بالىنى تاپتى. ¹⁷ ئۇلار ئۇنى كۆرگەندە ئۇ بالا توغرىسىدا ئۇلارنىڭ ئۆزىگە ئېيتىلغان سۆزنى بايان قىلىشتى. ¹⁸ بۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى پادىچىلار ئۇلارغا ئېيتقىنىغا ئەجەبەندى. ¹⁹ لېكىن مەرىمە بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆز كۆڭلىدە ساقلاپ ئويلاپ يۈرەتتى. ²⁰ پادىچىلار يېنىپ، ئۇلارغا ئېيتىلغاندەك كۆرۈپ ئاڭلىغىنىنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن خۇداغا ھەمدۇسانا ئېيتىشتى.

ئەيسا مەسىھ خەتنە قىلىندۇ

²¹ سەككىز كۈن تامام بولغاندا ئۇنى خەتنە قىلغىنىدا ئۇنىڭ ئىسمىنى، ئۇ ئۆزى ئانىسىنىڭ قورسىقىغا مەۋجۇت بولماستىن پەرىشتە ئۇنى ئاتىغاندەك، ئەيسا دەپ ئاتىدى. ²² مۇسالىق قانۇنىغا مۇۋاپىق ئۇلارنىڭ پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولغاندا، ²³ خۇداۋەندىنىڭ قانۇنىدا: < قورساق ئاچقان ھەر ئوغۇل بالا خۇداۋەندىگە مۇقەددەس دەپ ئاتالسۇن > دەپ پۈتۈلگەندەك، ئۇلار ئۇنى خۇداۋەندىگە تەقدىم قىلغىلى ²⁴ ۋە ھەم خۇداۋەندىنىڭ قانۇنىدا ئېيتىلغاندەك بىر جۈپ پاختەك ياكى ئىككى باجقا قۇربانلىق قىلغىلى ئۇنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى.

سىمون ۋە ھاننا ئەيسا مەسىھنى كۆرۈپ خۇش بولۇشى

²⁵ ۋە مانا يېرۇسالېمدا سىمون دەپ ئاتالغان بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ كىشى ئادىل ۋە تەقۋادار بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ تەسەللىسىگە مۇنتەزىر ئىدى ۋە مۇقەددەس روھ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئىدى.

²⁶ خۇداۋەندىنىڭ مەسىھنى كۆرمىگۈچە ئۆلۈم كۆرمەسلىكىگە مۇقەددەس روھتىن ئۇنىڭغا ۋەھىيە بىلدۈرگەنىدى. ²⁷ ئۇ روھتىن باشلىنىپ، بەيت-مۇقەددەسكە كىردى. ئاتا-ئانىسى بالا ئەيسانى تەۋراتنىڭ رەسمى بويىچە قىلغىلى كىرگۈزگىنىدە، ²⁸ سىمون ئۇنى ئۆز قولىرىنىڭ ئۈستىگە ئېلىپ، خۇداغا ھەمدۇسانا ئېيتىپ: ²⁹ «ئەي خۇداۋەندە، ئەمدى قۇلۇڭنى ئۆزۈڭ ئېيتقىنىڭدەك ئامانلىق بىلەن كېتىشكە يول قويىسەن.

³⁰ چۈنكى مېنىڭ كۆزلىرىم ھەممە خەلقلىرىنىڭ يۈزى ئالدىدا ئۆزۈڭ تەييار قىلغان نىجاتىڭنى كۆردى.

³¹⁻³² ئۇ تائىپىلەرگە ئاشكارىلايدىغان نۇر ۋە قوۋمىڭ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىدۇر» دېدى.

³³ يۈسۈپ ۋە بالىنىڭ ئانىسى ئۇنىڭ توغرىسىدا ئېيتىلغىنىغا ئەجەبلەندى. ³⁴ سىمون ئۇلارنى مۇبارەكلەپ، ئانىسى مەرىيەگە ئېيتتى: «بۇ بالا ئىسرائىلدا تولىلارنىڭ چۈشۈرۈلمىكى ۋە قوپۇرۇلمىقى ئۈچۈن قويۇلدى ۋە قارشىلىق تارتىدىغان بىر ئالامەت بولدى. ³⁵ دەرۋەقە سېنىڭ جېنىڭدىن بىر قىلىچ ئۆتۈندۇ. شۇنىڭدەك تولا كۆڭۈللەرنىڭ پىكىرلىرى ئاشكارا بولىدۇ».

³⁶ ئاشەر قەبىلىسىدىن پائۇلىنىڭ قىزى ھاننا دېگەن تولا قېرىپ قالغان بىر ئايال پەيغەمبەر ھەم بار ئىدى. ئۇ ئۆزى قىزلىقىدىن تارتىپ يەتتە يىل ئۆز ئېرى بىلەن ئۆمۈر كۆرۈپ، ³⁷ تۈل قېلىپ، سەكسەن تۆت ياشقا كىرگەنىدى. ئۇ بەيت-مۇقەددەستىن ئايرىلماي، كېچە كۈندۈز روزا ۋە دۇئا بىلەن خۇداغا ئىبادەت قىلاتتى. ³⁸ ئۇ ھەم شۇ سائەتتە يېتىپ كېلىپ، خۇداغا ھەمد ئېيتىپ، يېرۇسالېمنىڭ نىجاتىغا مۇنتەزىر بولغانلارنىڭ ھەممىسىگە ئۇنىڭ توغرىسىدىن سۆز قىلدى. ³⁹ ئۇلار خۇداۋەندىنىڭ قانۇنىغا مۇۋاپىق ھەر نەرسىنى تامام قىلغاندا گالىلىيەدىكى ئۆز شەھىرى نازارەتكە ياندى. ⁴⁰ بالا ئۆسۈپ قۇۋۋەتلىنىپ، ھېكمەت بىلەن تولدى ۋە خۇدانىڭ

خۇش-رىزايى ئۇنىڭ ئۈستىدە ئىدى.

ياش ئەيسا مەسھ بەيت-مۇقەددەستە

⁴¹ ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ھەر يىل پاسىغا ھېيتىدا يېرۇسالېمغا چىقاتتى. ⁴² ئۇ ئون ئىككى ياشقا كىرگەندە ئۇلار ھېيتنىڭ رەسمى بويىچە يېرۇسالېمغا چىقتى. ⁴³ ئۇلار ھېيت كۈنلىرىنى ئۆتكۈزۈپ يانغاندا، بالا ئەيسا يېرۇسالېمدا قالدى، ئەمما ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى بىلمەي: ⁴⁴ يولداشلىرىنىڭ ئارىسىدا ئىكەن دەپ، بىر كۈنلۈك يول بېرىپ، ئۇنى ئۇرۇق-تۇغقانلار ۋە ئاغىنىلەر ئارىسىدا ئىزدەپ، ⁴⁵ تاپماي، ئۇلار ئۇنى ئىزدىگىلى يېرۇسالېمغا يېنىپ باردى. ⁴⁶ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇلار ئۇنى بەيت-مۇقەددەستە مۇئەللىملەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرۇپ، ئۇلاردىن ئاڭلاپ سوراپ تۇرغاندا تاپتى. ⁴⁷ ئۇنىڭدىن ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ھېكىمىتىگە ۋە جاۋابلىرىغا ھەيران قېلىشتى. ⁴⁸ ئۇلار ئۇنى كۆرگەندە تولا ھەيران ئىدى ۋە ئانىسى ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي بالام، نېمىشقا بىزگە شۇنداق قىلدىڭ؟ مانا ئاتاڭ ۋە مەن تولا غەم قىلىپ سېنى ئىزدىدۇق». ⁴⁹ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «نېمە ئۈچۈن مېنى ئىزدىدىڭلار؟ ئاتامنىڭكىدە بولمىقىم كېرەك ئىكەننى بىلىمىدىڭلارمۇ؟» ⁵⁰ ئەمما ئۇلارغا ئېيتقان سۆزىنى ئۇلار ئۇقمىدى. ⁵¹ ئۇ ئۇلار بىلەن بېرىپ نازارەتكە چۈشۈپ، ئۇلارغا بويسۇناتتى. ئانىسى بۇنىڭ ھەممىسىنى ئۆز كۆڭلىدە ساقلىدى.

⁵² ئەيسا ھېكمەتتە ۋە قامەتتە يېتىلىپ، مېھىر-شەپقەتتە خۇدانىڭ ۋە ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ئۆسەتتى.

چۆمۈلدۈرگۈچى يۇھاننا باياۋاندا

3 ¹ تىبېرىيۇس قەيسەرنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلىدا پونتىيۇس پىلاتۇسنىڭ يەھۇدىيە ئۈستىگە ۋالىي ئىكەنلىكىدە ۋە ھىرودەس گالىلىيە ئۈستىگە ھاكىم ۋە بۇرادىرى فىلىپپۇس ئىتورىيە ۋە تراخونىتىس يۇرتى ئۈستىگە ھاكىم ۋە لىسانىياس ئابىلىنى ئۈستىگە ھاكىم ئىكەنلىكىدە، ² ھاننان ۋە قايپا ئۇلۇغ كاھىنلار بولغان ۋاقتىدا خۇدانىڭ سۆزى باياۋاندىكى زەكەرىيانىڭ ئوغلى يۇھانناغا كەلدى. ³ ئۇ ئىئوردانىنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممە يۇرتلارغا بېرىپ، گۇناھلارنىڭ كەچۈرۈلمىكى ئۈچۈن توۋا چۆمۈلدۈرۈشنى ۋەز ئېيتقىلى باشلىدى. ⁴ شۇنداقكى، يەشايا پەيغەمبەرنىڭ ۋەھىي كىتابىدا: < باياۋاندا قىچقارغۇچىنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىدۇكى، خۇداۋەندىنىڭ يولىنى راستلاپ، چىغىر يوللىرىنى تۈز قىلىڭلار.

⁵ ھەر ۋادى تولۇپ، ھەر تاغ ۋە دۆڭلۈك پەسلەنسۇن. ئەگرى يوللار توغرا ۋە ئېگىز-پەس تۈز يول بولسۇن

⁶ ۋە ھەممە ئادەم خۇدانىڭ نىجاتىنى كۆرسۇن» دەپ پۈتۈلگەن.

⁷ ئۇ ئۆزىدىن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغىلى چىققان خەلققە ئېيتتى: «ئەي زەھەرلىك پىلانزادىلىرى، كېلىدىغان غەزەپتىن قېچىشنى سىلەرگە كىم ئۆگەتتى؟⁸ ئەمدى تۇرۇڭلار، چۈنكى مېۋە كەلتۈرۈڭلار. ئۆز ئىچىڭلاردا: < بىزنىڭ ئىبراھىم ئاتىمىز بار > دەپ ئويلىماڭلار، چۈنكى سىلەرگە ئېيتىمەنكى، خۇدا بۇ تاشلاردىن ئىبراھىمغا بالىلار قوپۇرغىلى قادىردۇر.⁹ ئەمما ئەمدى پالتا دەرەخلەرنىڭ يىلتىزىغا قويۇلدى. ياخشى مېۋە كەلتۈرمىگەن ھەر دەرەخ كېسىلىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ» دېدى.

¹⁰ خەلق ئۇنىڭدىن سوراپ ئېيتتى: «بىز بولساق نېمە قىلايلى؟»¹¹ ئۇ جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئىككى ئېگىنى بار كىشى ئېگىنى يوق كىشىگە بەرسۇن ۋە تاڭامى بار كىشى ھەم شۇنداق قىلسۇن».¹² باجگىرلار ھەم چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغىلى كېلىپ، ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي مۇئەللىم نېمە قىلايلى؟»¹³ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «توختىتىلغاندىن ئوشۇق ئالماڭلار».¹⁴ ئەسكەرلەر ھەم ئۇنىڭدىن سوراپ ئېيتتى: «بىز بولساق نېمە قىلايلى؟» ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ھېچكىمگە زورلۇق ياكى ئۆكتەملىك قىلماي، ئۆز ئىشى ھەققىڭلارغا رازى بولۇڭلار».

¹⁵ قوۋم ساقلاپ تۇرۇپ، ھەممىسى يۇھاننا توغرىسىدىن: «ئۇ مەسىھمۇ، ئەمەسمۇ؟» دەپ ئۆز كۆڭۈللىرىدە ئويلايتتى.¹⁶ يۇھاننا سۆز قىلىپ ھەممىسىگە ئېيتتى: «مەن سىلەرنى سۇدا چۆمۈلدۈرمەن، لېكىن مەندىن قۇدرەتلىكەرىكى كېلىدۇ. ئۇنىڭ ئاياغلىرىنىڭ بوغۇقچىلىرىنى يەشكىلى لايىق ئەمەسمەن. ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھتا ۋە ئوتتا چۆمۈلدۈرىدۇ.¹⁷ كۈرەك ئۇنىڭ قولىدىدۇر ۋە ئۇ ئۆز خامىنىنى ئىنچىكىلىك بىلەن سۈرۈپ، بۇغدىيىنى ئۆز ئامبىرىغا يىغىپ، سامان ئۇچقۇنلىرىنى ئۆچمەيدىغان ئوتتا كۆيدۈرىدۇ».

¹⁸ ئۇ تولا باشقا نەسەت قىلىپ، خەلققە ۋەز ئېيتىپ ئىنجىلنى يەتكۈزدى.¹⁹ ئەمما ھاكىم ھىرودىس بۇرادىرى فىلىپپۇسنىڭ خوتۇنى ھىرودىيەس ئۈچۈن ۋە ھىرودىس ئۆزى قىلغان يامانلىقنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن يۇھاننادىن ئەيىبلەنگىنىدە،²⁰ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە شۇنى ھەم قوشتىكى، يۇھاننانى زىندانغا سالدى.

ئەيسا مەسىھنىڭ چۆمۈلدۈرۈلۈشى

²¹ ۋەقە بولدىكى، قوۋمنىڭ ھەممىسى چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغاندا، ئەيسا ھەم چۆمۈلدۈرۈش ئېلىپ دۇئا قىلغىنىدا ئاسمان ئېچىلدى²² ۋە مۇقەددەس روھ جىسمانىي سۈرەتتە بىر كەپتەردەك ئۇنىڭ ئۈستىگە نازىل بولدى ۋە ئاسماندىن: «مېنىڭ ئامراق ئوغلۇم سەندۈرسەن. سەن بىلەن خۇش-رىزايىم بار» دەپ بىر ئاۋاز چىقتى.

مەرىپەتنىڭ ئېرى يۈسۈپنىڭ نەسەبنامىسى

²³ ئەيسا ئۆزى تەلىم بەرگىلى باشلىغاندا تەخمىنەن ئوتتۇز ياشتا ئىدى ۋە ئۇلارنىڭ نەزىرىدە ئۇ يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئىدى. يۈسۈپ ئېلىينىڭ ²⁴ ۋە ئۇ مەتتاتنىڭ ۋە ئۇ لاۋىينىڭ ۋە ئۇ مەلكىينىڭ ۋە ئۇ ياننانىڭ ۋە ئۇ يۈسۈپنىڭ ²⁵ ۋە ئۇ مائاتىيانىڭ ۋە ئۇ ئاموسنىڭ ۋە ئۇ ناھۇمنىڭ ۋە ئۇ ھېسلىنىڭ ۋە ئۇ ناغايىنىڭ ²⁶ ۋە ئۇ ماھاتنىڭ ۋە ئۇ مائاتىيانىڭ ۋە ئۇ شىمىينىڭ ۋە ئۇ يۈسۈپنىڭ ۋە ئۇ يودانىڭ ²⁷ ۋە ئۇ يۇھاننانىڭ ۋە ئۇ رىسانىڭ ۋە ئۇ زەرۇبابەلنىڭ ۋە ئۇ شائالتىيەلنىڭ ۋە ئۇ نەرىنىڭ ²⁸ ۋە ئۇ مەلكىينىڭ ۋە ئۇ ئادىنىڭ ۋە ئۇ قوسامنىڭ ۋە ئۇ ئەلامادامنىڭ ۋە ئۇ ئېرنىڭ ²⁹ ۋە ئۇ يوسىنىڭ ۋە ئۇ ئېلىيەزەرنىڭ ۋە ئۇ يورمىنىڭ ۋە ئۇ مەتتاتنىڭ ۋە ئۇ لاۋىينىڭ ³⁰ ۋە ئۇ سىمونيڭ ۋە ئۇ يەھۇدانىڭ ۋە ئۇ يۈسۈپنىڭ ۋە ئۇ يوناننىڭ ۋە ئۇ ئېلىياقمىنىڭ ³¹ ۋە ئۇ مېلبائەھنىڭ ۋە ئۇ مېناننىڭ ۋە ئۇ مائاتانىڭ ۋە ئۇ ناتاننىڭ ۋە ئۇ داۋۇدنىڭ ³² ۋە ئۇ يىشاينىڭ ۋە ئۇ ئوبەدىنىڭ ۋە ئۇ بوئازنىڭ ۋە ئۇ سالموننىڭ ۋە ئۇ ناھشۇننىڭ ³³ ۋە ئۇ ئامىنادانىڭ ۋە ئۇ ئادىمىنىڭ ۋە ئۇ روماننىڭ ۋە ئۇ خەزروننىڭ ۋە ئۇ پەرەزنىڭ ۋە ئۇ يەھۇدانىڭ ³⁴ ۋە ئۇ ياقۇبىنىڭ ۋە ئۇ ئىسھاقنىڭ ۋە ئۇ ئىبراھىمنىڭ ۋە ئۇ تەرەھنىڭ ۋە ئۇ ناھورنىڭ ³⁵ ۋە ئۇ سېرۇخنىڭ ۋە ئۇ رائۇنىڭ ۋە ئۇ پەلەگىنىڭ ۋە ئۇ ئەبەرنىڭ ۋە ئۇ شالاھنىڭ ³⁶ ۋە ئۇ قېناننىڭ ۋە ئۇ ئارىياخشاننىڭ ۋە ئۇ شىمىنىڭ ۋە ئۇ نۇھنىڭ ۋە ئۇ لامەكنىڭ ³⁷ ۋە ئۇ مەتۇشەلاھنىڭ ۋە ئۇ خانوقىنىڭ ۋە ئۇ يارەدنىڭ ۋە ئۇ ماھالالىلنىڭ ۋە ئۇ قېناننىڭ ³⁸ ۋە ئۇ ئېنوشنىڭ ۋە ئۇ شېتنىڭ ۋە ئۇ ئادەمنىڭ ۋە ئۇ خۇدانىڭكى ئىدى.

ئەيسا مەسھەننىڭ باياۋاندا سىنىلىشى

4 ¹ ئاندىن كېيىن ئەيسا مۇقەددەس روھتىن تولۇپ ئىئورداندىن يېنىپ، روھنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن باياۋانغا باشلىنىپ، ² قىرىق كۈن ئىبلىستىن سىنالدى. ئۇ شۇ كۈنلەردە ھېچنېمە يېمىدى. ئەمما ئۇلار تامام بولغاندا ئۇ ئاچ قالدى.

³ ئىبلىس ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەگەر ئىبن ئاللا بولساڭ، بۇ تاشقا: < نان بولغىن > دەپ ئېيتقىن.» ⁴ ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «پۈتۈلگەنكى، < ئىنسان ئۆزى يالغۇز نان بىلەن ياشىمايدۇ >».

⁵ ئاندىن ئۇ ئۇنى بىر ئېگىزلىككە چىقىرىپ، دۇنيانىڭ ھەممە مەملىكەتلىرىنى بىر دەمدە كۆرسەتتى. ⁶ ئىبلىس ئۇنىڭغا ئېيتتى: «بۇ ھەممە قۇدرەتنى ۋە ئۇلارنىڭ شان-شەرىپىنى ساڭا بېرىمەن، چۈنكى ماڭا تاپشۇرۇلغان ۋە ھەركىمگە خالىسام، بېرىمەن. ⁷ ئەگەر سەن مېنىڭ ئالدىمدا سەجدە قىلساڭ، ھەممىسى سېنىڭكى بولسۇن.» ⁸ ئەيسا جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «پۈتۈلگەنكى، < رەب خۇدايىڭغا سەجدە قىلغىن ۋە يالغۇز ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلغىن >».

⁹ ئاندىن ئۇ ئۇنى يېرۇسالېمغا كەلتۈرۈپ، بەيت-مۇقەددەسنىڭ پەشتىقىدا تۇرغۇزۇپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەگەر ئىبن ئاللا بولساڭ، ئۆزۈڭنى تۆۋەنگە تاشلىغىن، ¹⁰ چۈنكى پۈتۈلگەنكى، <

ئۆز پەرىشتىلىرىگە سېنى ساقلىغىلى سەن توغرىلۇق ئەمىر قىلىدۇ. ¹¹ ئۇلار پۈتۈك بىر تاشقا تەگمىسۇن دەپ، سېنى ئۆز قوللىرىنىڭ ئۈستىدە كۆتۈرىدۇ» ¹² ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «رەب خۇدايىڭنى سىنىمىغىن» دەپ پۈتۈلگەن» ¹³ ئىبلىس ھەر سىناقنى تامام قىلغاندا بىر ۋاقىتقىچە ئۇنىڭدىن كەتتى.

ئەيسا مەسىھ گاللىيەدە تەلىم بېرىدۇ

¹⁴ ئەيسا روھنىڭ قۇۋۋىتىدە گاللىيەگە يېنىپ باردى ۋە ئۇنىڭ خەۋىرى ھەممە ئەتراپتىكى يۇرتلارغا چىقتى. ¹⁵ ئۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرىپ، ھەممىسىدىن داڭلىناتتى.

پەيغەمبەر ئۆز يۇرتىدا ھەرمەتلەنمەيدۇ

¹⁶ ئۇ ئۆزى ئاندا تەربىيە تاپقان نازارەتكە كېلىپ، شابات كۈنىدە ئۆز ئانىسىدەك سىناگوگقا كىرىپ، ئوقۇغىلى قويتى. ¹⁷ ئۇنىڭغا يەشايا پەيغەمبەرنىڭ كىتابى بېرىلدى ۋە كىتابنى ئاچقاندا شۇنداق پۈتۈلگەن يەرنى تاپتىكى: ¹⁸ < خۇداۋەندىنىڭ روھى ئۈستۈمدىدۇر، چۈنكى ئۇ مېنى پېقىرلارغا ئىنجىلنى جاكارلىغىلى مەسھەلدى. مېنى زىنداندىكىلەرگە ئازادلىق ۋە كورلارغا كۆرمەكلىك جاكارلىغىلى ۋە ئېزىلگەنلەرنى ئازادلىققا ئەۋەتكىلى ¹⁹ ۋە خۇداۋەندىنىڭ مەقبۇل يىلىنى ۋەز ئېيتقىلى ئەۋەتتى >.

²⁰ ئۇ كىتابنى يېپىپ، خىزمەتكارغا تاپشۇرۇپ ئولتۇردى ۋە سىناگوگدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆزلىرى ئۇنىڭغا تىكىلگەندى. ²¹ شۇندا ئۇ ئۇلارغا: «بۇ كۈن شۇ كالام قۇلاقلىرىڭلارغا بەجا كەلتۈرۈلدى» دېگىلى باشلىدى.

²² ھەممىسى ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىققان مېھىر-شەپقەتلىق سۆزلىرىگە ھەيران قېلىپ: «بۇ يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟» دەپ ئېيتتىشى. ²³ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئەلۋەتتە سىلەر ماڭا بۇ تەمسىلنى ئېيتىسىلەر: < ئەي تېۋىپ، ئۆزۈڭنى ساقايتقىن، كاپەرناھۇمدا قىلىنىپ ھەممە ئاڭلىغىنىمىزنى مۇندا ئۆز يۇرتۇڭدا ھەم قىلغىن >» ²⁴ ۋە ئۇ ئېيتتى: «بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: ھېچبىر پەيغەمبەر ئۆز يۇرتىدا مەقبۇل ئەمەس. ²⁵ لېكىن ھەقىقەتەن سىلەرگە ئېيتىمەن: ئېلىياسنىڭ كۈنلىرىدە ئاسمان ئۈچ يىل ئالتە ئايغىچە باغلىنىپ، پۈتۈن يۇرتتا چوڭ ئاچارچىلىق بولغاندا ئىسرائىلدا تولا تۇل خوتۇنلار بار ئىدى. ²⁶ ئەمما ئېلىياس سىدوننىڭ سەرەپەتىدىكى بىر تۇل خوتۇندىن باشقا ئۇلارنىڭ ھېچبىرىگە ئەۋەتمىدى. ²⁷ ئېلىشا پەيغەمبەرنىڭ زامانىدا ئىسرائىلدا تولا پېسەلەر بار ئىدى، لېكىن سۈرىيلىك ئائاماندىن باشقا ئۇلارنىڭ ھېچبىرى پاكىز قىلىنمىدى».

²⁸ سىناگوگدىكىلەرنىڭ ھەممىسى بۇنى ئاڭلىغاندا ئاچچىقتىن تولۇپ، ²⁹ قوپۇپ ئۇنى شەھەردىن تاشقىرى چىقاردى ۋە ئۇنى تۆۋەنگە تاشلىماق ئۈچۈن تۆپىسىدە ئۆز شەھىرى

ياسالغان تاغنىڭ كانارىغا ئېلىپ باردى. ³⁰ لېكىن ئۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ كەتتى.

ئەيسا مەسھ بىر يامان روھ چىقىرىدۇ

³¹ ئۇ گاللىيەدىكى كاپەرناھۇم دېگەن شەھەرگە چۈشۈپ، شابات كۈنىدە ئۇلارغا تەلىم بەردى. ³² ئۇلار ئۇنىڭ تەلىمىگە ھەيران قالدى، چۈنكى قۇۋۋەت ۋە قۇدرەت بىلەن سۆز قىلاتتى. ³³ سىناگوگدا ناپاك روھ ئىگىلەنگەن بىر ئادەم بار ئىدى ۋە ئۇ ئۇنلۇك ئاۋاز بىلەن قىچقىرىپ ئېيتتى: ³⁴ «ئاه سەن بىلەن نېمە ئىشىمىز بار، ئەي نازارەتلىك ئەيسا! بىزنى ھالاك قىلغىلى كەلدىڭمۇ؟ سېنىڭ كىم ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن، يەنى خۇدانىڭ مۇقەددەسى». ³⁵ ئەيسا ئۇنىڭغا تەنبىھ بېرىپ ئېيتتى: «شۈك بولۇپ ئۇنىڭدىن چىققىن!» شۇنىڭ بىلەن ناپاك روھ ئۇنى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىغا تاشلاپ، ئۇنىڭغا ھېچبىر زەرەر يەتكۈزمەي، ئۇنىڭدىن چىقتى. ³⁶ ھەممىسى ھەيران قېلىشتى ۋە بىر-بىرى بىلەن سۆزلىشىپ ئېيتتى: «بۇ نېمە سۆزدۇر؟ چۈنكى قۇدرەت ۋە قۇۋۋەت بىلەن ناپاك روھلارغا ئەمر قىلىدۇ ۋە ئۇلار چىقىدۇ». ³⁷ ئۇنىڭ توغرىسىدىن ئەتراپتىكى ھەممە يەرلەرگە بىر شۆھرەت چىقتى.

پېترۇسنىڭ قېينانسى ۋە تولا كېسەللەر شىپا تاپىدۇ

³⁸ ئۇ سىناگوگدىن چىقىپ سىموننىڭ ئۆيىگە كىردى. سىموننىڭ قېينانسىنى بىر قاتتىق تەپ تۇتقانىدى ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار ئۇنىڭدىن تىلدى. ³⁹ ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ ئېگىشىپ تەپكە تەنبىھ بەردى ۋە تەپ ئۇنى قويدى. ئۇ ھازىر قوپۇپ، ئۇلارغا خىزمەت قىلدى. ⁴⁰ كۈن ئولتۇرغاندا ئۇلار خىلمۇخىل كېسەللىكلەرگە مۇپتىلا بولغان ئاغرىقلىرى بار كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە قوللىرىنى قويۇپ ئۇلارنى ساقايتتى. ⁴¹ يامان روھلار ھەم تولا كىشىدىن چىقىپ قىچقىرىپ ئېيتاتتى: «سەن ئىبن ئاللا دۇرسەن». ئۇ ئۇلارغا تەنبىھ بېرىپ بىر نېمە ئېيتقىلى قويمايتتى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ مەسھ ئىكەنلىكىنى بىلەتتى.

ئەيسا مەسھنىڭ شەھەرلەرنى ئايلىنىپ ۋەز ئېيتىشى

⁴² يەنە كۈندۈز بولغاندا ئۇ چىقىپ بىر باياۋان يەرگە بەردى. خەلق ئۇنى ئىزدەپ ئالدىغا كېلىپ، ئۆز ئارىمىزدا قالسۇن دەپ، ئۇنى كېتىشىدىن توسقىلى تۇردى. ⁴³ لېكىن ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «قالغان شەھەرلەردە ھەم خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىشىم كېرەكتۇر، چۈنكى بۇنىڭ ئۈچۈن ئەۋەتىلدىم». ⁴⁴ شۇنداق قىلىپ ئۇ گاللىيەنىڭ سىناگوگلىرىدا ۋەز ئېيتىپ تۇردى.

ئەيسا مەسھنىڭ دەسلەپكى شاگىرتلىرىنى قىچقىرىشى

5¹ ۋەقە بولدىكى، خەلق خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىلى يىغلىغىنىدا، ئۇ ئۆزى گەننەسارەت دېڭىزىنىڭ بويىدا تۇراتتى. ² ئۇ ئىككى كېمە دېڭىزنىڭ كانارىدا تۇرغىنىنى كۆردى. بېلىقچىلار ئۆز تورلىرىنى يۇغىلى چىققانىدى. ³ ئۇ كېمىلەرنىڭ بىرىگە، يەنى سىمونتىڭكىگە كىرىپ، قۇرۇقلۇقتىن ئازغىنا نېرى بېرىشنى ئۇنىڭدىن سوراپ، كېمىدە ئولتۇرۇپ خەلققە تەلىم بەردى.

⁴ ئۇ سۆزلىرىنى قىلىپ بولۇپ سىمونغا ئېيتتى: «چوڭقۇرغا بېرىپ، بېلىق تۇتقىلى تورلىرىڭلارنى سېلىڭلار». ⁵ سىمون جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، پۈتۈن كېچە مېھنەت تارتىپ ھېچنېمە تۇتالمىدۇق. لېكىن سېنىڭ سۆزۈڭ بىلەن تورلارنى سالايمىز». ⁶ ئۇلار شۇنى قىلىپ، تورلىرى يىرتىلغۇدەك ناھايىتى تولا بېلىق تۇتتى. ⁷ ئۇلار يەنە بىر كېمىدىكى رەپىقىلىرىگە: «كىلىپ، ياردەم بېرىڭلار» دەپ ئىشارەت قىلدى. ئۇلار كېلىپ، ئىككى كېمىنى چۆككۈدەك تولدۇردى.

⁸ پېترۇس بۇنى كۆرگەندە ئەيسانىڭ تىزلىرىغا يىقىلىپ ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، مەندىن كەتكىن، چۈنكى گۇناھكار بىر ئادەمدۇرمەن». ⁹ چۈنكى ئۇ ئۆزى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۇتقان بېلىقچىلىرى ئۈچۈن ھەيرانلىق باسقانىدى. ¹⁰ سىموننىڭ شېرىكلىرى بولغان زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇب ۋە يۇھاننا ھەم شۇنداق بولدى. ئەيسا سىمونغا ئېيتتى: «قورقمىغىن، مۇندىن كېيىن ئادەم تۇتسەن». ¹¹ ئۇلار ئۆز كېمىلىرىنى قۇرۇقلۇققا چىقىرىپ، ھەر نەرسىنى قويۇپ ئۇنىڭغا ئەگەشتى.

ئەيسا مەسھ پېسە كېسەلنى ساقايتىدۇ

¹² ۋەقە بولدىكى، ئۇ ئۆزى شەھەرلەرنىڭ بىرىدە بولسا، مانا پېسەلىكتىن تولغان بىر كىشى چىقىپ، ئەيسانى كۆرگەندە يۈز تۆۋەن يىقىلىپ ئۇنىڭغا يالۋۇرۇپ ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، خالىساڭ، مېنى پاكىز قىلالايسەن». ¹³ ئۇ قولنى ئۈزۈپ ئۇنىڭغا تەگكۈزۈپ: «خالايمەن، پاكىز بولغىن» دەپ ئېيتتى. دەرھال پېسەلىكى ئۇنىڭدىن كەتتى. ¹⁴ ئۇ ئۇنىڭغا: «ھېچكىمگە ئېيتماي بېرىپ ئۆزۈڭنى كاھىنغا كۆرسىتىپ، ئۇلارغا گۇۋاھلىق بولماق ئۈچۈن مۇسا ئەمر قىلغاندەك پاكىز بولغىنىڭنىڭ قۇربانلىقىنى ئۆتكۈزگىن» دەپ بۇيرۇدى. ¹⁵ ئەمما ئۇنىڭ خەۋىرى تېخى ئوشۇقراق يېيىلدى ۋە تولا خەلق ئۇنى ئاڭلىغىلى ۋە ئاغرىقلىرىدىن شىپا تاپقىلى يىغلىدى. ¹⁶ لېكىن ئۇ ئۆزى باياۋان يەرلىرىگە بېرىپ دۇئا قىلاتتى.

ئەيسا مەسىھ بىر پالەچنى ساقايتىدۇ

¹⁷ كۈنلەردە بىر كۈن ۋەقە بولدىكى، ئۇ ئۆزى تەلىم بېرىپ تۇرغىنىدا گاللىيەنىڭ ھەر كەنتىدىن ۋە يەھۇدىيەدىن ۋە يېرۇسالېمدىن كەلگەن پەرىسىيەلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئولتۇراتتى ۋە خۇداۋەندىنىڭ قۇدرىتى ساقايتقىلى ھازىر ئىدى. ¹⁸ ۋە مانا، بىرنەچچە كىشىلەر بىر پالەچ ئادەمنى ئورنىنىڭ ئۈستىدە كۆتۈرۈپ كېلىپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا قويماق ئۈچۈن ئۇنى ئىچكىرى كىرگۈزگىلى تىرىشتى. ¹⁹ ئەمما خەلقنىڭ سەۋەبىدىن ئۇنى ئىچكىرى كىرگۈزگىلى يول تاپماي، ئۆگزىنىڭ ئۈستىگە چىقىپ، كاھىشلارنىڭ ئارىسىدىن ئۇنى ئورنى بىلەن ئوتتۇرىغا، ئەيسانىڭ ئالدىغا چۈشۈردى. ²⁰ ئۇ ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنى كۆرگەندە: «ئەي دوستۇم، سېنىڭ گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈلدى» دەپ ئېيتتى.

²¹ كاتىپلار بىلەن پەرىسىيەلەر: «بۇ كۆپۈر ئېيتقۇچى كىمدۇر؟ يېگانە خۇدادىن باشقا كىم گۇناھنى كەچۈرەلەيدۇ» دەپ پىكىر قىلغىلى تۇردى. ²² ئەمما ئەيسا ئۇلارنىڭ پىكىرلىرىنى بىلىپ، جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «كۆڭۈللىرىڭلاردا نېمە پىكىر قىلىسىلەر؟ ²³ قايسى ئوڭايلىق: < سېنىڭ گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈلدى > دېمەكمۇ ياكى < قويۇپ ماڭغىن > دېمەكمۇ؟ ²⁴ لېكىن ئىبىن ئال-ئىنساننىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرگىلى قۇدرىتى بار بولغىنىنى بىلگەيسىلەر» دەپ، پالەچ كىشىگە: «ساڭا ئېيتىمەن: قويۇپ ئورنىڭنى كۆتۈرۈپ ئۆيۈڭگە بارغىن» دەپ ئېيتتى. ²⁵ ئۇ دەرھال ئۇلارنىڭ نەزىرىدە قوپۇپ، ئۈستىدە ياتقان ئورنىنى كۆتۈرۈپ خۇداغا ھەمد ئېيتىپ ئۆيىگە كەتتى. ²⁶ ھەممىسى ھەيرەتتىن تۇتۇلۇپ خۇداغا ھەمد ئېيتىپ، قورقۇنچتىن تولۇپ: «بۇ كۈن ئاجايىپ ۋەقەلەر كۆردۈق» دەپ ئېيتتى.

ئەيسا مەسىھ لاۋىنى (يىنى مەتتانى) شاگىرتلىققا قىچقىرىدۇ

²⁷ ئاندىن كېيىن ئۇ چىقىپ باجخانىدا ئولتۇرغان لاۋىي دەپ ئاتالغان بىر باجگىرنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا قاراپ: «ماڭا ئەگەشكىن» دەپ ئۇنىڭغا ئېيتتى. ²⁸ ئۇ ھەممىسىنى تاشلاپ ئۇنىڭغا ئەگەشتى.

²⁹ لاۋىي ئۆز ئۆيىدە ئۇنىڭغا چوڭ بىر زىياپەت قىلدى. ئاندا باجگىرلاردىن ۋە باشقىلاردىن چوڭ بىر جەم ئۇلار بىلەن داستىخاندا ئولتۇرۇشتى. ³⁰ ئەمما پەرىسىيەلەر ۋە ئۇلارنىڭ كاتىپلىرى ئۇنىڭ شاگىرتلىرىدىن ئاغرىنىپ ئېيتىشتى: «نېمە ئۈچۈن باجگىرلار ۋە گۇناھكارلار بىلەن يەپ-ئىچىسىلەر؟» ³¹ ئەمما ئەيسا جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «ساقلا تېۋىپقا موھتاج ئەمەس، بەلكى كېسەللەر. ³² ئادىللارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى توۋاغا قىچقارغىلى كەلدىم».

روزا تۇتۇش توغرىسىدا بىر سوئال

³³ لېكىن ئۇلار ئۇنىڭغا ئېيتىشتى: «يۇھاننانىڭ شاگىرتلىرى پات-پات روزا تۇتۇپ دۇئا قىلىدۇ ۋە شۇنداق ھەم پەرىسىيەلەرنىڭ شاگىرتلىرى قىلىدۇ. ئەمما سېنىڭكىلەر يەپ-ئىچىدۇ». ³⁴ لېكىن ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى: «تويىدىكى يىگىت قولداشلىرىغا توي يىگىتى ئۇلار بىلەن بار ۋاقتىدا روزا تۇتقۇزالامسىلەر؟» ³⁵ لېكىن باشقا كۈنلەر كېلىدۇ. توي يىگىتى ئۇلاردىن ئېلىنىدىغان ۋاقتتا ئۇ كۈنلەردە ئۇلار روزا تۇتىدۇ».

³⁶ يەنە بىر تەمسىل ئۇلارغا ئېيتتى: «ھېچكىم يېڭى لىباستىن بىر پارچە كېسىپ، كونا لىباسقا ياماق قىلىپ سالمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى لىباستىنى يىرتقىنى بىلەن يېڭى ياماق كونا لىباسقا كېلىشمەيدۇ. ³⁷ شۇنىڭدەك ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا توشتۇرمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى شاراب تۇلۇملارنى يىرتىدۇ ۋە شاراب ئۆزى تۆكۈلۈپ، تۇلۇملار خاراب بولىدۇ. ³⁸ بەلكى يېڭى شارابنى يېڭى تۇلۇملارغا توشتۇرماق لازىمدۇر. ³⁹ يەنە ھېچكىم كۈننى ئىچىپ، يېڭىسىنى خالىمايدۇ، چۈنكى < كۈنسى ياخشى ئىكەن > دەيدۇ».

ئەيسا مەسىھ شاباتنىڭ خوجىسىدۇر

6 ¹ ۋەقە بولدىكى، ئۇ ئۆزى بىر شابات كۈنىدە زىرائەتلەرنىڭ ئارىسىدىن ئۆتۈۋاتاتتى ۋە ئۇنىڭ شاگىرتلىرى زىرائەت باشلىرىنى ئۈزۈپ، قوللىرى بىلەن ئۇۋۇلاپ يېدى. ² ئەمما پەرىسىيەلەردىن بەزىلىرى ئېيتىشتى: «نېمىشقا شابات كۈنىدە قىلىنمىقى جايز ئەمەس ئىشنى قىلىسىلەر؟» ³ ئەيسا جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «سەلەر ھەتتە داۋۇد ئۆزى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغانلار ئاچ قالغىنىدا نېمە قىلغىنىنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟» ⁴ قانداقكى، ئۇ ئۆزى خۇدانىڭ بەيتىگە كىرىپ، كاھىنلاردىن باشقا ھېچكىمگە يېڭىلى جايز بولمىغان تەقدىم نانلارنى ئېلىپ يەپ، ئۆزى بىلەن بولغانلارغا ھەم بەردى؟» ⁵ يەنە ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئىبن ئال-ئىنسان شاباتنىڭ ھەم خوجىسىدۇر».

ئەيسا مەسىھ شابات كۈنىدە بىر ئادەم ساقايتىدۇ

⁶ ۋەقە بولدىكى، باشقا بىر شابات كۈنىدە ئۇ سىناگوگقا كىرىپ تەلىم بەردى. ئاندا ئوڭ قولى قۇرۇغان بىر ئادەم بار ئىدى. ⁷ كاتىپلار بىلەن پەرىسىيەلەر، شابات كۈنىدە شىپا بېرىدۇمۇ دەپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن بىر شىكايەت تاپماق ئۈچۈن ئۇنى ماراتتى. ⁸ لېكىن ئۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ پىكىرلىرىنى بىلىپ، قولى قۇرۇغان ئادەمگە: «قوپۇپ ئوتتۇرىدا تۇرغىن» دەپ ئېيتتى. ئۇ قوپۇپ ئۆرە تۇردى. ⁹ شۇندا ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى: «سەلەردىن بىر سوئال سوراي: شابات كۈنىدە

ياخشىلىق قىلماق جايرىمۇ ياكى يامانلىق قىلماقمۇ، بىر جاننى قۇتقۇزماقمۇ ياكى ھالاك قىلماقمۇ؟»¹⁰ ئۇ چۆرىسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە قاراپ، ئۇ كىشىگە: «قولۇڭنى ئۇزاتقىن» دەپ ئېيتتى. ئۇ شۇنداق قىلدى ۋە قولى ساقايدى. ¹¹ ئەمما ئۇلار زىيادە غەزەپلىنىپ: «ئەيسانى نېمە قىلايلى» دەپ ئۆز ئارىلىرىدا سۆزلىشەتتى.

ئەيسا مەسھەننىڭ ئون ئىككى شاگىرتىنى تاللىشى

¹² شۇ كۈنلەردە ۋەقە بولدىكى، ئۇ دۇئا قىلغىلى بىر تاغقا چىقىپ، كېچىنى خۇداغا دۇئا قىلماق بىلەن ئۆتكۈزدى. ¹³ كۈندۈز بولغاندا ئۆز شاگىرتلىرىنى قىچقىرىپ، ئۇلاردىن ئون ئىككىنى ئىلغاپ ئۇلارنى روسۇل دەپ ھەم ئاتىدى. ¹⁴ يەنى ئۇ ئۆزى ئۇنىڭغا پېترۇس دەپ ئات قويغان سىمون ۋە ئۇنىڭ بۇرادىرى ئاندرەياس ۋە ياقۇب ۋە يۇھاننا ۋە فىلىپپۇس ۋە بارتولومېئۇس ¹⁵ ۋە مەتتا ۋە توماس ۋە ئالىپئۇسنىڭ ئوغلى ياقۇب ۋە غەيرەتلىك دەپ ئاتالغان سىمون ¹⁶ ۋە ياقۇبنىڭ ئوغلى يەھۇدا ۋە خىيانەت قىلغۇچى ئىشقارىيوت يەھۇدا.

ئەيسا مەسھەننىڭ تەلىم بېرىشى ۋە كەسەللەرنى ساقايتىشى

¹⁷ ئۇ ئۇلار بىلەن چۈشۈپ، تۈز بىر جايدا تۇردى ۋە شاگىرتلىرىدىن تولا خەلق ۋە بارچە يەھۇدىيە بىلەن يېرۇسالېمدىن ۋە ساھىلىدىكى تىر بىلەن سىدوندىن قوۋمنىڭ چوڭ بىر گۇرۇھى يىغىلغان ئىدى. ¹⁸ بۇلار ئۇنىڭدىن ئاڭلىغىلى ۋە كېسەللىكلەردىن شىپا تاپقىلى كەلگەندى. ناپاك روھلاردىن ئازاب تارتقانلار ھەم كېلىپ ساقايتتى. ¹⁹ خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا قول تەگكۈزگىلى ئىزدىدى، چۈنكى ئۇنىڭدىن قۇۋۋەت چىقىپ ھەممىسىنى ساقايتاتتى.

بەرىكەت ۋە لەنەت

²⁰ ئۇ ئۆز كۆزلىرىنى كۆتۈرۈپ شاگىرتلىرىغا قاراپ ئېيتتى: «مۇبارەكسىلەر، ئەي پېتىرلار، چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرنىڭكىدۇر.

²¹ **مۇبارەكسىلەر**، ئەي ھازىر ئاچ قالغانلار، چۈنكى تويىسىلەر. مۇبارەكسىلەر، ئەي ھازىر يىغىلغانلار، چۈنكى كۈلىسىلەر.

²² **مۇبارەكسىلەر** ۋاقتىكى ئادەملەر ئىبن ئال-ئىنساننىڭ جەھىتىدىن سىلەرنى يامان كۆرۈپ، قوغلاپ، دەشەنەم قىلىپ، نامىڭلارنى يامان دەپ چىقارسا.

²³ ئۇ كۈنى شادلىق قىلىپ خۇشلۇقتىن سەكرەڭلار. مانا ئىنئامىڭلار ئاسماندا چوڭدۇر. شۇنىڭغا ئوخشاش ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى پەيغەمبەرلەرگە قىلغان.

²⁴ لېكىن **ۋاي سىلەرگە**، ئەي بايلار، چۈنكى ئۆز راھىتىڭلارنى ئېلىپ بولدۇڭلار.

²⁵ ۋاي سىلەرگە، ئەي توقلار، چۈنكى ئاچ قالسىلەر. ۋاي سىلەرگە، ئەي ھازىر كۈلگەنلەر، چۈنكى غەمكىن بولۇپ يىغلايسىلەر.

²⁶ ۋاي سىلەرگە ۋاقتىكى ھەممە ئادەملەر سىلەرنى ياخشى دېسە. شۇنىڭغا ئوخشاش ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ساختا پەيغەمبەرلەرگە قىلغان.

دۈشمەنلىرىڭلارنى دوست تۇتۇش توغرىسىدا

²⁷ لېكىن، ئەي ئاڭلىغۇچىلار، سىلەرگە ئېيتىمەن: دۈشمەنلىرىڭلارنى دوست تۇتۇڭلار، سىلەرنى يامان كۆرگەنلەرگە ياخشىلىق قىلىڭلار، ²⁸ سىلەرگە لەنەت ئوقۇغانلارغا دۇئا يېزىڭلار، سىلەرگە دەشەنە قىلغانلار ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. ²⁹ بىر يۈزۈڭگە ئۇرغانغا يەنە بىرنى ھەم ئۇرۇڭىن ۋە چاپىنىڭنى ئالغان ئادەمنى كۆيىنىڭنى ئېلىشتىن ھەم توسمىغىن. ³⁰ ھەركىم سەندىن تىلىسە، ئۇنىڭغا بەرگىن ۋە بىركىم سېنىڭ بىر نېمەڭنى ئالسا، ئۇنى قايتىدىن تەلەپ قىلمىغىن. ³¹ ئادەملەر سىلەرگە قانداق قىلىشنى خالىساڭلار، سىلەر ھەم ئۇلارغا شۇنداق قىلىڭلار. ³² ئۆزۈڭلارنى دوست تۇتقانلارنى دوست تۇتساڭلار، نېمە پەزىلىتىڭلار بولىدۇ؟ گۇناھكارلار ھەم ئۆزىنى دوست تۇتقانلارنى دوست تۇتىدۇ. ³³ سىلەرگە ياخشىلىق قىلغانلارغا ياخشىلىق قىلساڭلار، نېمە پەزىلىتىڭلار بولىدۇ؟ گۇناھكارلار ھەم ئۇلاردىن ياندۇرۇۋېلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلغانلارغا ئۆتنە بەرسەڭلار، نېمە پەزىلىتىڭلار بولىدۇ؟ گۇناھكارلار ھەم باراۋېرىنى ياندۇرۇۋالسىمۇ دەپ گۇناھكارلارغا ئۆتنە بېرىدۇ. ³⁵ لېكىن دۈشمەنلىرىڭلارنى دوست تۇتۇڭلار. ياخشىلىق قىلىپ ھېچ نەرسە ئۈمىد قىلماي، ئۆتنە بېرىڭلار ۋە ئىنئامىڭلار چوڭ بولىدۇ ۋە مۇتەئالنىڭ بالىلىرى بولسىلەر، چۈنكى ئۇ ئۆزى ناشۇكۈرلەرگە ۋە يامانلارغا كەرەملىكتۇر.

³⁶ ئاتاڭلار رەھىمدىل بولغاندەك سىلەر ھەم رەھىمدىل بولۇڭلار.

خەس ۋە خادا توغرىسىدىكى تەمسىل

³⁷ ئەيىبلەمەڭلار ۋە ئەيىبلەنمەيسىلەر، ھۆكۈم قىلماڭلار ۋە ھۆكۈم قىلىنمايسىلەر، كەچۈرۈڭلار ۋە سىلەر كەچۈرۈلىسىلەر.

³⁸ بېرىڭلار ۋە سىلەرگە بېرىلىدۇ. بېسىلىپ، سىقىلىپ، تېشىپ كەتكۈدەك ياخشى بىر ئۆلچىگۈچ قۇچىقىڭلارغا بېرىلىدۇ. چۈنكى ھەر نە ئۆلچەم بىلەن كەملىپ بەرسەڭلار، سىلەرگە ھەم كەملىنىدۇ.»

³⁹ ئۇ ئۇلارغا ھەم بىر تەمسىل ئېيتىپ بەردى: «كۈر كورنى يېتەكلىيەلمەيدۇ؟ ھەر ئىككىلىسى ئورغا چۈشمەيدۇ؟ ⁴⁰ شاگىرت ئۆز ئۇستازىدىن ئەۋزەل ئەمەس. لېكىن كامالەتكە يەتكەن ھەربىرى ئۆز ئۇستازىدەك بولىدۇ. ⁴¹ نېمە ئۈچۈن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى خەسنى كۆرىسەن،

ئەمما ئۆز كۆزۈڭدىكى خادىنى تۇيمايسەن؟ ⁴² سەن ئۆز كۆزۈڭدىكى خادىنى كۆرمىسەڭ، بۇرادىرىڭگە: < ئەي بۇرادەر مېنى قويغىن، كۆزۈڭدىكى خەسنى چىقىراي> دەپ قانداق ئېيتالايسەن؟ ئەي رىيا قىلغۇچى، ئاۋۋال خادىنى ئۆز كۆزۈڭدىن چىقىرىۋەتكىن، ئاندىن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى خەسنى چىقىرىۋەتكىلى روشەن كۆرسەن.

دەرەخ ۋە مېۋىسى

⁴³ چۈنكى يامان مېۋە كەلتۈرىدىغان ياخشى بىر دەرەخ يوقتۇر ۋە يا ياخشى مېۋە كەلتۈرىدىغان يامان بىر دەرەخ يوقتۇر. ⁴⁴ چۈنكى ھەر دەرەخ ئۆز مېۋىسىدىن بىلىنىدۇ. مانا تىكەندىن ئەنجۈر ئالسىمىز ۋە يا يانتاقتىن ئۈزۈم ئۈزۈلمەيدۇ. ⁴⁵ ياخشى ئادەم ئۆز كۆڭلىنىڭ ياخشى خەزىنىسىدىن ياخشى نەرسە چىقىرىدۇ ۋە يامان ئادەم يامان خەزىنىسىدىن يامان نەرسە چىقىرىدۇ. چۈنكى ئاغزى كۆڭلىنىڭ ئوشۇقلۇقىدىن سۆز قىلىدۇ.

قورام تاش ئۈستىدە قۇرۇلغان ئۆي

⁴⁶ لېكىن نېمە ئۈچۈن ماڭا: < ئەي خۇداۋەندە، ئەي خۇداۋەندە > دەپ مېنىڭ ئېيتقىنىمنى قىلمايسىلەر؟ ⁴⁷ ھەركىم مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ، سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئۇلارنى ئەمەلگە كەلتۈرسە، ئۇنىڭ كىمگە ئوخشىغىنىنى سىلەرگە كۆرسىتەي. ⁴⁸ ئۇ چوڭقۇر كولاپ ئۇلنى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىپ، ئۆي ياسىغان بىر ئادەمگە ئوخشايدۇ. سەل كەلگەندە دەريا ئۇ ئۆيگە ئۇرۇپ، مەھكەم ياسالغىنى ئۈچۈن ئۇنى تەۋرىتەلمىدى. ⁴⁹ لېكىن ئاڭلاپ ئەمەلگە كەلتۈرمىگەن كىشى ئۆز ئۆيىنى يەر ئۈستىدە ئۇلىسىز ياسىغان بىر ئادەمگە ئوخشايدۇ ۋە دەريا ئۇنىڭغا ئۇرغاندا پات يىقىلدى ۋە ئۇ ئۆيىنىڭ خارابى چوڭ ئىدى.

بىر ئەسكەر يۈزبېشىنىڭ ئېتىقادى

7 ¹ ئۇ ئۆز سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىنى خەلقنىڭ ئالدىدا ئېيتىپ بولغاندا كاپەرنائۇمغا كىردى. ² ئاندا بىر ئەسكەر يۈزبېشىنىڭ قولى ئاغرىق بولۇپ، ئۆلۈمگە يېقىن ئىدى ۋە ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدا ئەزىز ئىدى. ³ ئۇ ئەيسا توغرىسىدىن ئاڭلىغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ بىرنەچچە ئاقساقاللىرىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتىپ: «كېلىپ قۇلۇمنى ساقايتقىن» دەپ ئۇنىڭدىن تىلىدى. ⁴ ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئىجتىھات بىلەن ئۇنىڭغا يالۋۇرۇپ ئېيتتىكى: «ئۇ بۇنى ئۇنىڭغا قىلىشىڭغا لايىق ئىكەن، ⁵ چۈنكى مىللىتىمىزنى دوست تۇتۇپ، ئۆزى بىزگە سىناگوگنى ياساتتى».

⁶ ئەيسا ئۇلار بىلەن باردى ۋە ئۆيگە يەتكىلى ئاز قالغاندا ئەسكەر يۈزبېشى بىرنەچچە دوستلىرىنى ئەۋەتىپ ئېيتقۇردى: «ئەي خوجا، ئۆزۈڭنى كايىتمىغىن، چۈنكى تورۇسۇمنىڭ

تېگىگە كىرىشىڭىزگە لايىق ئەمەسمەن. ⁷ ئۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ ئالدىڭغا بارغىلى ئۆزۈمنى لايىق سانمىدىم، لېكىن بىر سۆز ئېيتقىن ۋە غۇلامىم ساقىيىدۇ. ⁸ چۈنكى مەن ھەم بۇيرۇق تېگىدە تۇرىدىغان بىر ئادەم ئىكەنمەن ۋە مېنىڭ قول ئاستىمدا ئەسكەرلەر بار ۋە بىرىگە: < بارغىن > دېسەم بارىدۇ ۋە يەنە بىرىگە: < كەلگىن > دېسەم كېلىدۇ ۋە قۇلۇمغا: < شۇنى قىلغىن > دېسەم قىلىدۇ». ⁹ ئەيسا بۇنى ئاڭلىغاندا ئۇنىڭغا ئەئەجىب قىلىپ، بۇرۇلۇپ ئۆزىگە ئەگەشكەن خەلققە ئېيتتى: «سەلەرگە ئېيتىمەن: ئىسرائىلدا ھەم شۇنچە ئېتىقاد تاپمىدىم». ¹⁰ ئەۋەتلىگەنلەر ئۆيگە يېنىپ قۇلنى ساقايغان تاپتى.

ئەيسا مەسىھ تۇل خوتۇننىڭ ئوغلىنى تىرىلدۈردى

¹¹ ئەتىسى ۋەقە بولدىكى، ئۇ نائىن دېگەن بىر شەھەرگە باردى. شاگىرتلىرى بىلەن تولا خەلق ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. ¹² ئۇ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا يېقىنلاشقاندا، مانا ئۇلار بىر ئۆلۈكنى كۆتۈرۈپ چىقتى. ئۇ ئانىسىنىڭ يالغۇز ئوغلى ئىدى ۋە ئانىسى تۇل ئىدى. شەھەردىن چوڭ بىر توپ خەلق ئۇنىڭ بىلەن چىققاندى. ¹³ خۇداۋەندە ئۇنى كۆرگەندە ئۇنىڭغا رەھىم قىلىپ: «يىغلىمىغىن» دەپ ئۇنىڭغا ئېيتتى. ¹⁴ ئۇ بېرىپ تاۋۇتقا قول تەگكۈزدى. ئۇنى كۆتۈرگەنلەر توختىدى. ئۇ ئېيتتى: «ئەي يىگىت، ساڭا ئېيتىمەن: قوپقىن!» ¹⁵ ئۆلۈپ قالغان يىگىت ئولتۇرۇپ، سۆز قىلغىلى باشلىدى. ئۇ ئۇنى ئانىسىغا بەردى. ¹⁶ ھەممىسى قورقۇنچتىن تۇتۇلۇپ خۇداغا ھەمد ئېيتىپ: «ئارىمىزدا ئۇلۇغ بىر پەيغەمبەر قوپتى ۋە خۇدا ئۆز قوۋمىغا نەزەر سالىدۇ» دەپ ئېيتىشتى. ¹⁷ بۇ خەۋەر ئۇنىڭ توغرىسىدا بارچە يەھۇدىيەگە ۋە ئەتراپىدىكى يۇرتنىڭ ھەممىسىگە چىقتى.

ئەيسا مەسىھ چۆمۈلدۈرگۈچى يۇھاننا توغرىسىدا سۆزلەيدۇ

¹⁸ بۇنىڭ ھەممىسىنى يۇھاننانىڭ شاگىرتلىرى ئۇنىڭغا خەۋەر بەردى. ¹⁹ يۇھاننا ئۆز شاگىرتلىرىدىن ئىككىسىنى قىچقىرىپ، خۇداۋەندىنىڭ ئالدىغا ئەۋەتىپ ئېيتقۇزدى: «ئۇ كېلىدىغان سەنمۇ ياكى باشقىسىغا مۇنتەزىر بولايلىمۇ؟» ²⁰ بۇ ئادەملەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئېيتىشتى: «چۆمۈلدۈرگۈچى يۇھاننا بىزنى سېنىڭ ئالدىڭغا ئەۋەتىپ ئېيتتى: < ئۇ كېلىدىغان سەنمۇ ياكى باشقىسىغا مۇنتەزىر بولايلىمۇ؟ >»

²¹ شۇ سائەتتە ئەيسا تولا كىشىنى كېسەللىكلەردىن ۋە دەردلەردىن ۋە يامان روھلاردىن ساقايتىپ، تولا كورلارنى كۆرىدىغان قىلدى. ²² ئۇ جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «بېرىپ كۆرگىنىڭلارنى ۋە ئاڭلىغىنىڭلارنى يۇھانناغا خەۋەر بېرىڭلارنى، كورلار كۆرىدۇ، توكۇزلار ماڭىدۇ، پەسەلەر پاكىز بولىدۇ، گاسلار ئاڭلايدۇ، ئۆلگەنلەر تىرىلىپ قوپۇرۇلىدۇ ۋە پېقىرلارغا ئىنجىل يەتكۈزۈلىدۇ. ²³ كىمكى مەندىن تايىمسا، مۇبارەكتۇر.»

²⁴ يۇھاننانىڭ ئەلچىلىرى كەتكەندە، ئەيسا يۇھاننا توغرىسىدا خەلققە سۆز قىلغىلى باشلاپ ئېيتتى: «باياۋانغا نېمە كۆرگىلى چىقتىڭلار؟ شامالدىن تەۋرەنگەن بىر قومۇشنىمۇ؟²⁵ ياكى نېمە كۆرگىلى چىقتىڭلار؟ زىننەتلىك لىباس كىيگەن بىر ئادەمنى كۆرگىلىمۇ؟ مانا زىننەتلىك لىباس كىيىپ، ئەيىش-ئىشەرت بىلەن ئۆمۈر ئۆتكۈزگەنلەر پادىشاھلارنىڭ ئوردىلىرىدىدۇر.²⁶ ئەمما نېمىشقا چىقتىڭلار؟ بىر پەيغەمبەرنى كۆرگىلىمۇ؟ دەرۋەقە سىلەرگە ئېيتىمەنكى، پەيغەمبەردىن ھەم ئەۋزەلنى.²⁷ > مانا ئالدىڭدا يولۇڭنى راستلايدىغان ئەلچىمنى مەن سېنىڭ يۈزۈڭنىڭ ئالدىدا ئەۋەتمەن» دەپ ئۇنىڭ توغرىسىدا پۈتۈلگىنى شۇدۇر.²⁸ سىلەرگە ئېيتىمەنكى، خوتۇندىن تۇغۇلغانلارنىڭ ئارىسىدا چۆمۈلدۈرگۈچى يۇھاننادىن ئۇلۇغراقى يوقتۇر، لېكىن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى كىچىكرەكى ئۇنىڭدىن ئۇلۇغدۇر.²⁹ ئۇنى ئاڭلىغان خەلقنىڭ ھەممىسى ۋە باجگىرلار ھەم، خۇدا سادىق دەپ يۇھاننانىڭ چۆمۈلدۈرۈشى بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەندى.³⁰ لېكىن پەرىسىيەلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنىڭدىن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلماي، خۇدا ئۇلارنىڭ ئۆزىگە بولغان مەقسىتىنى رەت قىلدى.³¹ شۇنىڭ بىلەن خۇداۋەندە ئېيتتى: «ئەمدى بۇ نەسلىنىڭ ئادەملىرىنى نېمىگە ئوخشىتاي؟ دەرۋەقە ئۇلار نېمىگە ئوخشايدۇ؟»

³² ئۇلار بازاردا ئولتۇرۇپ بىر-بىرىگە قىچقىرىپ: > سىلەرگە نەي چالدۇق، ئەمما ئۇسسۇلغا چۈشمىدىڭلار. سىلەرگە مەرسىيە ئوقۇدۇق، ئەمما يىغلىمىدىڭلار > دەپ ئېيتىدىغان بالىلارغا ئوخشايدۇ.³³ چۈنكى چۆمۈلدۈرگۈچى يۇھاننا كەلدى. ئۇ نان يېمەيدۇ ۋە شاراب ئىچمەيدۇ ۋە: > ئۇنىڭ يامان روھى بار > دەپ ئېيتىسىلەر.³⁴ ئىبن ئال-ئىنسان كەلدى، ئۇ يەيدۇ ۋە ئىچىدۇ ۋە: > مانا قانداق يېگۈچى ۋە شاراب ئىچكۈچى بىر ئادەم، باجگىر بىلەن گۇناھكارلارنىڭ دوستى > دەپ ئېيتىسىلەر.³⁵ مانا ھېكمەت ئۆز بالىلىرىنىڭ ھەممىسىدىن تەستىق قىلىندى.»

گۇناھكار بىر خوتۇن ئەيسا مەسھنىڭ پۇتلىرىنى خۇشبۇي ياغ بىلەن ياغلايدۇ

³⁶ پەرىسىيەلەردىن بىرى ئۇنى ئۆزى بىلەن نان يېگىلى قىچقاردى. ئۇ پەرىسىيەنىڭ ئۆيىگە كىرىپ داستىخاندا ئولتۇردى.³⁷ ۋە مانا ئۇ شەھەردىكى گۇناھكار بىر خوتۇن ئۇنىڭ پەرىسىيەنىڭ ئۆيىدە ئولتۇرغىنىنى بىلىپ، بىر ئاق قاشتېشى شېشىدە خۇشبۇي ياغنى ئېلىپ كېلىپ،³⁸ ئۇنىڭ كەينىدىن پۇتلىرىنىڭ يېنىدا توختاپ، يىغلاپ كۆز ياشلىرى بىلەن پۇتلىرىنى يۇغىلى تۇرۇپ، باش چاچلىرى بىلەن ئېرتىپ، ئۇنىڭ پۇتلىرىنى سۆيۈپ خۇشبۇي ياغ بىلەن ياغلىدى.³⁹ ئۇنى دەۋەت قىلغان پەرىسىيە بۇنى كۆرگەندە ئۆز ئىچىدە پىكىر قىلىپ ئېيتتى: «ئەگەر بۇ كىشى پەيغەمبەر بولسا، ئۇنىڭ ئۆزىگە قول تەگكۈزگەن خوتۇن كىم ۋە قانداق، يەنى گۇناھكار ئىكەنلىكىنى بىلەتتى.»

⁴⁰ ئەيسا سۆز باشلاپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي سمون، ساڭا بىر نېمە ئېيتاي». ئۇ ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، ئېيتقىن». ⁴¹ «بىر قەرز بەرگۈچىنىڭ ئىككى قەرزدارى بار ئىدى. بىرىنىڭ قەرزى بەش يۈز دىنار ۋە يەنە بىرىنىڭكى ئەللىك دىنار ئىدى. ⁴² ئۇلارنىڭ تۆلەپ بەرگىلى بىر نەرسىسى بولمىغاچ، ئۇ ھەر ئىككىلىسىنى كەچۈردى. ئەمدى ئۇلارنىڭ قايسىسى ئۇنى ئوشۇقراق دوست تۇتىدۇ؟» ⁴³ سمون جاۋاب بېرىپ: «خىيال قىلمەنكى، ئۆزىگە تولىراق كەچۈرۈم قىلىپ بېرىلگەن كىشى» دەپ ئېيتتى. ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «راست ئېيتىڭ». ⁴⁴ ئاندىن ئۇ خوتۇنغا قاراپ سمونغا ئېيتتى: «بۇ خوتۇننى كۆرەمسەن؟ مەن سېنىڭ ئۆيۈڭگە كىرگەندە پۇتلىرىمغا سۇ بەرمىدىڭ، لېكىن بۇ ئۆزى پۇتلىرىمنى كۆز ياشلىرى بىلەن يۇيۇپ، باش چاچلىرى بىلەن ئېرتتى؟» ⁴⁵ سەن مېنى بىر سۆيىمىدىڭ، لېكىن بۇ ئۆزى مەن كىرگەندىن بېرى پۇتلىرىمنى سۆيۈشتىن توختىمىدى. ⁴⁶ سەن بېشىمنى ياغ بىلەن ياغلىدىڭ، لېكىن بۇ ئۆزى مېنىڭ پۇتلىرىمنى خۇشبوي ياغ بىلەن ياغلىدى. ⁴⁷ ئۇنىڭ ئۈچۈن ساڭا ئېيتىمەنكى، ئۇنىڭ تولا گۇناھلىرى كەچۈرۈلدى. مانا ئۇ تولا مۇھەببەت كۆرسەتتى. لېكىن ھەركىمگە ئاز كەچۈرۈلسە، ئاز مۇھەببەت كۆرسىتىدۇ». ⁴⁸ ئاندىن ئۇ خوتۇنغا ئېيتتى: «سېنىڭ گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈلدى».

⁴⁹ ئۇنىڭ بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغانلار ئۆز ئىچىدە: «گۇناھلارنى ھەم كەچۈرىدىغان بۇ ئۆزى كىمدۇر؟» دېگىلى تۇردى. ⁵⁰ ئەمما ئۇ خوتۇنغا ئېيتتى: «ئېتىقادىڭ سېنى قۇتقۇزدى، ئامانلىق بىلەن بارغىن».

ئەيسا مەسھكە ئەگەشكەن خوتۇنلار

8 ¹ ئاندىن كېيىن ئۇ ئۆزى يۇرتىنى كېزىپ، شەھەردىن شەھەرگە، كەنتتىن كەنتكە بېرىپ ۋەز ئېيتىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ئىنجىلنى جاكارلاتتى. ئون ئىككىلەر ئۇنىڭ بىلەن ئىدى. ² يامان روھلاردىن ۋە ئاغرىقلاردىن ساقايغان بىرنەچچە خوتۇنلار، يەنى ئۆزىدىن يەتتە يامان روھ چىقىرىلغان ماگدالالىك دەپ ئاتالغان مەريەم ³ ۋە ھىرودەسنىڭ ۋەكىلى خۇزانىڭ خوتۇنى يواننا ۋە سۇسانا ۋە ئۆز ماللىرى بىلەن ئۇنىڭغا خىزمەت قىلغان باشقا تولا خوتۇنلار بار ئىدى.

ئۇرۇق چاقچۇچى توغرىسىدىكى تەمسىل

⁴ باشقا-باشقا شەھەرلەردىن تولا خەلق ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ يىغىلغاندا، ئۇ تەمسىل بىلەن ئېيتتى: ⁵ «ئۇرۇق چاقچۇچى ئۇرۇق چاقچىلى چىقتى. ئۇ چاقچىنىدا بەزىسى يولنىڭ يېنىغا چۈشۈپ دەسەلدى ۋە ھاۋا ئۇچارقانلىرى ئۇنى يېدى. ⁶ بەزىسى تاشلىق يەرگە چۈشتى ۋە

نېمى بولمىغاچ ئۈنگەندە قۇرۇدى. ⁷ بەزىسى تىكەنلەر ئارىسىغا چۈشتى ۋە تىكەنلەر بىللە ئۈنۈپ، ئۇنى بوغدى. ⁸ بەزىسى بولسا ياخشى يەرگە چۈشۈپ ئۈنۈپ، يۈز ھەسسە ھوسۇل كەلتۈردى. «ئۇنى ئېيتىپ: «ھەركىمنىڭ ئاڭلىغىلى قۇلىقى بار بولسا، ئاڭلىسۇن» دەپ قىچقاردى. ⁹ كېيىن شاگىرتلىرى بۇ تەمسىلنىڭ مەنىسىنى ئۇنىڭدىن سورىدى. ¹⁰ ئۇ ئېيتتى: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلمەكلىك سىلەرگە بېرىلدى. لېكىن قالغانلارغا تەمسىللەر بىلەن ئېيتىلدى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار كۆرۈپ تۇرۇپ كۆرمەيدۇ ۋە ئاڭلاپ تۇرۇپ ئۇقمايدۇ.»

ئۇرۇق چاچقۇچى توغرىسىدىكى تەمسىلنىڭ چۈشەندۈرۈلۈشى

¹¹ مانا تەمسىلنىڭ مەنىسى بۇدۇر: ئۇرۇق خۇدانىڭ سۆزىدۇر. ¹² يول ئۈستىدىكىلەر شۇنداقكى، ئۇلار ئاڭلىغاندىن كېيىن ئىبلىس كېلىپ، ئۇلار ئىشىنىپ نىجات تاپمىسۇن دەپ، سۆزنى كۆڭۈللىرىدىن ئېلىپ كېتىدۇ. ¹³ تاشلىق يەرلەردىكىلەر بولسا شۇنداقكى، ئۇلار ئاڭلىغاندا سۆزنى خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلىپ، يىلتىزى بولمىغىنى ئۈچۈن بىر ۋاقىتقىچە ئىشىنىپ سىناق ۋاقتىدا تاپىدۇ. ¹⁴ تىكەنلەر ئارىسىغا چۈشكىنى بولسا شۇنداقكى، ئۇلار ئاڭلىغاندىن كېيىن بېرىپ ئۆمرىنىڭ ئەندىشىسىدىن، دۆلەتتىن ۋە لەززەتتىن بوغۇلۇپ، ھوسۇل كەلتۈرمەيدۇ. ¹⁵ ئەمما ياخشى يەرلەردىكىلەر شۇنداقكى، ئۇلار سۆزنى ئاڭلاپ، ياخشى ۋە ئاق كۆڭۈلدە ساقلاپ، سەۋر قىلىپ ھوسۇل كەلتۈرىدۇ.

چىراغ توغرىسىدىكى تەمسىل

¹⁶ ھېچكىم چىراغنى يېقىپ، بىر قاچىنىڭ تېگىگە ياكى بىر ئورۇننىڭ ئاستىغا قويمايدۇ، بەلكى كىرگەنلەر يورۇقنى كۆرسۈن دەپ، چىراغنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ. ¹⁷ چۈنكى ئاشكارا بولمايدىغان يوشۇرۇن نەرسە يوقتۇر ۋە ئاشكارا بولمىغۇدەك ھېچبىر مەخپىي نەرسە يوقتۇر. ¹⁸ ئۇنىڭ ئۈچۈن قانداق ئاڭلىغىنىڭلارغا سەپسىلىپ بېقىڭلار، چۈنكى كىمىنىڭكى بار بولسا ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ ۋە كىمىنىڭكى يوق بولسا ئۆز خىيالىدىكى بارى ھەم ئۇنىڭدىن ئېلىنىدۇ.»

ئەيسا مەسىھنىڭ ئانىسى ۋە بۇرادەرلىرى

¹⁹ ئۇنىڭ ئانىسى ۋە بۇرادەرلىرى ئۇنىڭغا كېلىپ، خەلقنىڭ سەۋەبىدىن ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشەلمىدى. ²⁰ «سېنىڭ ئاناڭ ۋە بۇرادەرلىرىڭ تاشقىرىدا تۇرۇپ، سېنى كۆرگىلى خالايدۇ» دەپ ئۇنىڭغا خەۋەر بېرىلدى. ²¹ ئەمما ئۇ جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەمەلگە كەلتۈرگۈچىلەر ئانام ۋە بۇرادەرلىرىمدۇر.»

ئەيسا مەسھ بورانى تىنچىتىدۇ

²² كۈنلەردە بىر كۈن ۋەقە بولدىكى، ئۇ ئۆزى شاگىرتلىرى بىلەن بىر كېمىگە چۈشۈپ، ئۇلارغا ئېيتتى: «دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىگە ئۆتەيلى». شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باردى. ²³ كېتىپ بارغىنىدا ئۇ ئۆزى ئۇخلاپ قالدى ۋە دېڭىزدا بىر بوران چىقتى ۋە كېمە سۇدىن تولۇپ تۇرغىنى بىلەن ئۇلار خەتەردە ئىدى. ²⁴ ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنى ئويغىتىپ ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، ئەي ئۇستاز، ھالاک بولىمىز!» ئۇ قوپۇپ شامالنى ۋە سۇ دولقۇنلىرىغا تەنبىھ بەردى ۋە ئۇلار توختاپ، تىنچ بولدى. ²⁵ ئاندىن ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئېتىقادىڭلار قېنى؟» ئەمما ئۇلار قورقۇپ، تەئەججۇپ قىلىپ ئۆز ئارىلىرىدا: «بۇ كىم ئىكەنكى، شامال بىلەن سۇغا ھەم ئەمىر قىلسا، ئۇلار ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ؟»

ئەيسا مەسھ بىر ئادەمدىن تولا يامان روھلار چىقىرىدۇ

²⁶ ئۇلار گالىلىيەنىڭ ئۇتتۇرىدىكى گېراسالىقلارنىڭ يۇرتىغا بېرىپ، ²⁷ قۇرۇقلۇققا چىققىنىدا يامان روھلار ئىگىلەنگەن بىر ئادەم شەھەردىن كېلىپ ئۇنىڭغا ئۇچرىدى. ئۆز ئۆزى ئۇزۇن ۋاقىتتىن بېرى ئېگىن كىيمەي، ئۆيدە ئولتۇرماي، گۆزلەردە تۇراتتى. ²⁸ ئۇ ئەيسانى كۆرۈپ بىر يەرياد قىلىپ ئالدىغا يىقىلىپ: «ئەي ئەيسا ئىبن ئاللاتائالا، سەن بىلەن نېمە ئىشىم بار؟ ساڭا يالۋۇرىمەن: ماڭا ئازار بەرمىگىن» دەپ ئۇنلۇك ئاۋاز بىلەن ئېيتتى. ²⁹ چۈنكى ئۇ ناپاك روھقا: «ئۇ ئادەمدىن چىققىن» دەپ ئەمىر قىلغانىدى. ئۇزۇن ۋاقىت يامان روھ ئۇنى قىيىنغانىدى ۋە ئۇ زەنجىر بىلەن ئىشكەلدە باغلىنىپ بەند بولغاندا باغلارنى ئۇزۇپ يامان روھتىن چۆلەرگە ھەيدەلگەنىدى. ³⁰ ئەيسا: «ئېتىڭ نېمىدۇر؟» دەپ ئۇنىڭدىن سورىدى. ئۇ: «تۈمەن» دەپ ئېيتتى. چۈنكى ئۇنىڭغا تولا يامان روھلار كىرگەنىدى. ³¹ ئۇلار: «بىزگە ھاڭغا بارغىلى ئەمىر قىلمىغىن» دەپ ئۇنىڭغا يالۋۇردى.

³² ئاندا چوڭ بىر پادا توڭگۇز تاغدا ئوتلايتتى. ئۇلار بۇلارنىڭ ئىچىگە كىرگىلى ئۇنىڭدىن ئىجازەت تىلىدى ۋە ئۇ ئۇلارغا ئىجازەت بەردى. ³³ ئاندىن يامان روھلار ئادەمدىن چىقىپ، توڭگۇزلارغا كىردى ۋە ئۇ پادا يارىنىڭ لېۋىدىن دېڭىزغا چۆكۈپ، دىمىقىپ ئۆلۈپ كەتتى. ³⁴ پادىچىلار ۋەقە بولغاننى كۆرۈپ قېچىپ بېرىپ، شەھەردە ۋە سەھرادا خەۋەر بەردى. ³⁵ ئاندىن ئۇلار بولغان ۋەقەنى كۆرگىلى چىقىپ ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۆزىدىن يامان روھلار چىققان ئادەمنىڭ ئېگىن كىيىپ ئەقىللىق بولۇپ ئەيسانىڭ پۇتلىرىنىڭ يېنىدا ئولتۇرغىنىنى كۆرۈپ، قورقۇپ كېتىشتى. ³⁶ ۋەقەنى كۆرگەنلەر جىن چاپلاشقان كىشىنىڭ قانداق ساقايغىنىنى ئۇلارغا خەۋەر بەردى. ³⁷ گېراسالىقلارنىڭ يۇرت ئەتراپىدىكى ھەممە خەلق چوڭ قورقۇنچىن تۇتۇلۇپ: «بىزنىڭ ئالدىمىزدىن كەتكىن» دەپ ئۇنىڭغا يالۋۇردى. شۇڭا ئۇ ئۆزى كېمىگە كىرىپ، يېنىپ كەتكىلى تۇردى.

³⁸ ئەمما ئۆزىدىن يامان روھلار چىققان ئادەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە بېرىشنى ئۇنىڭدىن تىلدى. لېكىن ئەيسا ئۇنى ئۆزىدىن ياندۇرۇپ ئېيتتى: ³⁹ «ئۆيۈڭگە يېنىپ بېرىپ، خۇدانىڭ ساڭا قانچە چوڭ ئىش قىلغىنىنى خەۋەر بەرگىن». ئۇ بېرىپ، بارچە شەھەردە ئەيسانىڭ ئۇنىڭغا قانچە چوڭ ئىش قىلغىنىنى ئېلان قىلدى.

تىرىلدۈرۈلگەن قىز ۋە ساقايتىلغان خوتۇن

⁴⁰ ئەيسا يېنىپ كەلگەندە خەلق ئۇنى قارشى ئېلىشتى، چۈنكى ھەممىسى ئۇنىڭغا مۇنتەزىر ئىدى. ⁴¹ ۋە مانا ئۆزى سىناگوگنىڭ چوڭى بولۇپ ياتىرۇس دېگەن بىر كىشى كېلىپ، ئەيسانىڭ پۇتلىرىغا يېقىلىپ ئۇنىڭغا ئۆيگە كىرگىلى يالۋۇردى. ⁴² چۈنكى ئۇنىڭ ئون ئىككى ياشلىق يالغۇز بىر قىزى بار ئىدى ۋە ئۇ ئۆلۈمنىڭ ھالىتىدە ئىدى.

⁴³ ئۇ كېتىپ بارغىنىدا خەلق ئۇنى تولا قىستىشاتتى. ئون ئىككى يىلدىن بېرى ئۆزى خۇن كېسىلى تارتىپ ئۆز بارچە تىرىكچىلىكىنى تېۋىپلارغا سەرىپ قىلىپ ھېچبىرىدىن شىپا تاپمىغان بىر خوتۇن ⁴⁴ كەينىدىن كېلىپ، ئۇنىڭ لىباسىنىڭ ئېتىكىگە قول تەگكۈزدى ۋە دەرھال خۇن ئېقىشى توختىدى. ⁴⁵ شۇڭا ئەيسا ئېيتتى: «مېنى كىم تۇتتى؟» ئەمما ھەممىسى تانغاندا پېترۇس ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغانلار: «ئەي ئۇستاز، خەلق سېنى تولا قىستاپ تۇرىدۇ» دەپ ئېيتىشتى. ⁴⁶ لېكىن ئەيسا ئېيتتى: «ماڭا بىر كىم قول تەگكۈزدى، چۈنكى مەن ئۆزۈمدىن قۇۋۋەت چىققىنىنى بىلىم». ⁴⁷ خوتۇن ئۆزىنىڭ پىنھان بولمىغىنىنى كۆرۈپ، تىترەپ كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلىپ، ھەممە خەلقنىڭ ئالدىدا نېمە سەۋەبتىن ئۇنىڭغا قول تەگكۈزگىنىنى ۋە قانداق ساقايغىنىنى ئېيتىپ بەردى. ⁴⁸ ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي قىزىم، ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى. ئامانلىق بىلەن بارغىن».

⁴⁹ ئۇ تېخى سۆز قىلىپ تۇرغاندا سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئۆيىدىن بىر كىشى كېلىپ ئېيتتى: «قىزىڭ ئۆلدى، ئۇستازنى يەنە كاپىتمىغىن». ⁵⁰ لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «قورقما، پەقەت ئىشەنگىن ۋە ئۇ ساقىيدۇ». ⁵¹ ئۇ ئۆيگە يېتىپ كەلگەندە پېترۇس بىلەن يۇھاننا ۋە ياقۇبىن ۋە قىز بالىنىڭ ئاتا-ئانىسىدىن باشقا ھېچكىمنى ئىچكىرى كىرگىلى قويمىدى. ⁵² ھەممىسى بالا ئۈچۈن يىغلاپ ئۆز مەيدىلىرىگە ئۇرۇۋاتاتتى. لېكىن ئۇ ئېيتتى: «يىغلىماڭلار! ئۇ ئۆلگەن ئەمەس، بەلكى ئۇخلاپ قالغاندۇر». ⁵³ ئۇلار ئۇنىڭ ئۆلگىنىنى بىلىپ، ئۇنى مەسخىرە قىلىپ كۈلىشتى.

⁵⁴ لېكىن ئۇ ئۆزى بالىنىڭ قولىنى تۇتۇپ: «ئەي قىز، قوپقىن!» دەپ قىچقاردى. ⁵⁵ ئۇنىڭ روھى يېنىپ كەلدى ۋە ئۇ دەرھال قوپتى. ئاندىن ئۇ: «بالىغا يېگىلى بىر نەرسە بېرىلسۇن» دەپ بۇيرۇدى. ⁵⁶ ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ھەيران قالدى. ئەمما ئۇ ئۇلارغا: «ۋەقە بولغانى ھېچكىمگە ئېيتماڭلار» دەپ بۇيرۇدى.

ئەيسا مەسىھنىڭ ئون ئىككى شاگىرتىنى ئەۋەتتى

9¹ ئۇ ئون ئىككىلەرنى قىچقىرىپ، يامان روھلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە ۋە كېسەللىكلەرنى ساقايتقىلى قۇۋۋەت ۋە قۇدرەت بەردى. ² ئۇ ئۇلارنى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى ۋەز ئېيتىپ، كېسەللەرنى ساقايتقىلى ئەۋەتىپ، ³ ئۇلارغا ئېيتتى: «يول ئۈچۈن ھېچ نەرسە ئالماڭلار، نە ھاسا نە خۇرچۇن نە نان نە كۈمۈش ۋە بىرىڭلارنىڭ ئىككى لىباسى بولمىسۇن. ⁴ سىلەر قايسى ئۆيگە كىرسەڭلار، ئۇ يەردىن چىققۇچە ئاندا قېلىڭلار. ⁵ بىر يەردە ئۇلار سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، ئۇ شەھەردىن چىقىپ، ئۇلارغا قارشى گۇۋاھلىق بولماق ئۈچۈن پۇتلىرىڭلاردىكى توپىنى قېقىڭلار» دېدى. ⁶ ئۇلار چىقىپ، كەنتتىن كەنتكە يۈرۈپ يۇرتنى كېزىپ، ئىنجىلنى ۋەز ئېيتىپ ھەر يەردە شىپا بېرەتتى. ھىرودەس ئەيسا مەسىھنى كۆرمەكچى ⁷ لېكىن ھاكىم ھىرودەس ۋەقە بولغاننى ئاڭلاپ، تولا ھەيران قالدى، چۈنكى بەزىلەر ئېيتاتتى: «يۇھاننا ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قوپۇپتۇ».

⁸ لېكىن بەزىلەر: «ئېلىياس ئاشكارا قىلىنىپتۇ» ۋە بەزىلەر: «قەدىمقى پەيغەمبەرلەردىن بىرى قوپۇپتۇ» دەيتتى. ⁹ ئەمما ھىرودەس ئېيتتى: «يۇھاننانىڭ بېشىنى مەن كەستۈردۈم، ئەمما مەن ئۇنىڭ توغرىسىدىن شۇنداق ئاڭلىغان ئادەم كىمدۇر؟» ئۇ ئۇنى كۆرگىلى ئىزدەيتتى.

ئەيسا مەسىھ بەش مىڭ كىشىنى توپىدۇرىدۇ

¹⁰ روسۇللار يېنىپ كېلىپ، ھەممە قىلغىنىنى ئەيساغا خەۋەر بەردى. ئۇ ئۇلارنى ئۆزى بىلەن ئېلىپ بەيتسايدا دېگەن بىر شەھەرگە تەنھا باردى. ¹¹ خەلق بۇنى بىلىپ قالغاندا ئۇنىڭغا ئەگەشتى ۋە ئۇ ئۇلارنى قوبۇل قىلىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى توغرىسىدا ئۇلارغا سۆز قىلىپ، شىپاغا موھتاج بولغانلارنى ساقايتتى.

¹² كۈن ئۆتكىلى ئاز قالغاندا ئون ئىككىلەر كېلىپ، ئۇنىڭغا ئېيتتى: «خەلقنى ياندۇرغىن. ئەتراپتىكى كەنت ۋە يۇرتلارغا بېرىپ، قونغۇدەك جاي ۋە تائام تاپسۇن، چۈنكى بىز مۇندا چۆل يەردىدۇرمىز». ¹³ ئەمما ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «سىلەر ئۇلارغا تائام بېرىڭلار». ئۇلار ئۇنىڭغا ئېيتتى: «بىزدە بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقتىن باشقا ھېچ نەرسە يوقتۇر. ياكى بىز بېرىپ بۇ ھەممە خەلققە تائام سېتىۋالايلىمۇ؟» ¹⁴ چۈنكى ئۇلار بەش مىڭچە ئەر كىشى ئىدى. ئاندىن ئۇ ئۆز شاگىرتلىرىغا ئېيتتى: «ئۇلارنى توپ-توپ قىلىپ ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئولتۇرغۇزۇڭلار». ¹⁵ ئۇلار شۇنداق قىلىپ ھەممىسىنى ئولتۇرغۇزدى. ¹⁶ ئۇ بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ دۇئا ئوقۇپ، ئۇلارنى ئۈستۈپ خەلقنىڭ ئالدىغا قويغىلى شاگىرتلىرىغا بەردى. ¹⁷ ھەممىسى يەپ توپىدى. ئۇلار يەپ، ئېشىپ قالغان پارچىلارنى يىغىپ ئون ئىككى سېۋەت تولدۇردى.

پېتروسنىڭ ئەيسا مەسھ توغرىسىدىكى گۇۋاھلىقى

¹⁸ ئۇ ئۆزى تەنھادا دۇئا قىلىپ تۇرغاندا شاگىرتلىرى ئۇنىڭ بىلەن ئىدى. ئۇ ئۇلاردىن سوراپ ئېيتتى: «خەلق مېنى كىم دەيدۇ؟» ¹⁹ ئۇلار جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «چۆمۈلدۈرگۈچى يۇھاننا، ئەمما باشقىلار ئېلىياس ۋە يەنە باشقىلار: <قەدىمقى پەيغەمبەرلەردىن بىرى قويۇپتۇ، دەيدۇ>». ²⁰ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «لېكىن سىلەر مېنى كىم دەيسىلەر؟» پېتروس جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «ئاللانىڭ مەسھدۇرسەن». ²¹ ئۇ چىڭ سۆز قىلىپ: «بۇنى ھېچكىمگە ئېيتماڭلار» دەپ بۇيرۇپ،

ئەيسا مەسھنىڭ ئۆلۈپ تىرىلىشىنى ئالدىن ئېيتىشى

²² ئېيتتىكى: «ئىبن ئال-ئىنساننىڭ تولا زەخمەت تارتىپ، ئاقساقاللاردىن ۋە باش كاھىنلاردىن ۋە كاتىپلاردىن رەت قىلىنىپ ئۆلتۈرۈلۈپ، ئۈچىنچى كۈندە تىرىلىپ قويمىقى كېرەكتۇر». ²³ لېكىن ئۇ ھەممىسىگە ئېيتتى: «بىرىكىم كەينىمدىن ئەگەشكىلى خالسا، ئۆزىدىن ۋاز كېچىپ، ھەر كۈن كرىستىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگەشسۇن. ²⁴ چۈنكى ھەرىكىم ئۆز جېنىنى قۇتقۇزغىلى خالسا، ئۇنى يىتتۈرىدۇ ۋە ھەرىكىم مەن ئۈچۈن ئۆز جېنىنى يىتتۈرسە، ئۇنى قۇتقۇزىدۇ. ²⁵ چۈنكى ئىنسان بارچە دۇنيانى پايدا تېپىپ، ئۆزىنى يىتتۈرۈپ ھالاك قىلسا، ئۇنىڭغا نېمە مەنپەئەت بولىدۇ؟ ²⁶ چۈنكى ھەرىكىم مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن ئۇياتسا، ئىبن ئال-ئىنسان ئۆزىنىڭ ۋە ئاتىنىڭ ۋە مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ شان-شەرىپىدە كەلگەندە ئۇنىڭدىن ئۇياتىدۇ. ²⁷ بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: مۇندا تۇرغانلارنىڭ بەزىلىرى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرمىگۈچە ئۆلۈمنى تېتىمايدۇ».

تاغدا ئېلىياس ۋە مۇسانىڭ ئەيسا مەسھ بىلەن كۆرۈنۈشى

²⁸ ۋەقە بولدىكى، ئۇ بۇ سۆزنى ئېيتىپ تەخمىنەن سەككىز كۈندىن كېيىن پېتروسنى ۋە يۇھاننانى ۋە ياقۇبنى ئېلىپ، دۇئا قىلغىلى بىر تاغقا چىقتى. ²⁹ ئۇ دۇئا قىلغىنىدا يۈزىنىڭ كۆرۈنۈشى ئۆزگەردى ۋە لىباسى ئاقىرىپ پارقىرىدى. ³⁰ ۋە مانا ئىككى ئادەم، يەنى مۇسا بىلەن ئېلىياس، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىپ، ³¹ شان-شەرەپ بىلەن كۆرۈنۈپ، ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا بەجا كەلتۈرىدىغان دۇنيادىن كېتىشى توغرىسىدىن سۆز قىلىشتى. ³² لېكىن پېتروس ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغانلار ئۇيقۇدىن ئېغىرلاشقان ئىدىلەر ۋە ئويغىنىپ ئۇنىڭ شان-شەرىپىنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن تۇرغان ئىككى ئادەمنى كۆردى. ³³ بۇلار ئۇنىڭدىن ئايرىلغاندا پېتروس ئەيساغا: «ئەي ئۇستاز، مۇندا تۇرۇشىمىز ياخشىدۇر. ئۈچ سايىۋەن ياسايلى، بىرى ساڭا، بىرى مۇساغا ۋە بىرى ئېلىياسقا» دېدى. ئەمما ئۇ نېمە ئېيتقىنىنى ئۆزى بىلمىدى. ³⁴ ئۇ بۇنى ئېيتقاندا بىر بۇلۇت كېلىپ، ئۇلارغا سايە قىلدى. ئۇلار بۇلۇتنىڭ ئارىسىغا كىرگەندە قورقتى. ³⁵ بۇلۇتتىن بىر ئاۋاز چىقىپ ئېيتتىكى: «مېنىڭ ئىلغانغان ئوغلۇم

بۇدۇر، ئۇنى ئاڭلاڭلار». ³⁶ ئاۋاز ئاڭلانغاندا ئەيسا يالغۇز قالغانىدى. ئۇلار شۇك تۇرۇپ، شۇ كۈنلەردە ئۆز كۆرگەنلىرىدىن ھېچكىمگە بىر نېمە ئېيتىمىدى.

جىن چاپلاشقان بالىنىڭ ساقايتىلىشى

³⁷ ئۇلار ئەتىسى تاغدىن چۈشكەندە تولا خەلق ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. ³⁸ ۋە مانا خەلقىتىن بىر كىشى قىچقىرىپ ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، ساڭا يالۋۇرمەن: ئوغلۇمغا قارىغىن، چۈنكى ئۇ مېنىڭ يالغۇز بالامدۇر. ³⁹ ۋە مانا بىر روھ ئۇنى تۇتىدۇ ۋە ئۇ ئۆزى پەرياد قىلىدۇ ۋە ئاغزىدىن كۆپۈك كەلگۈچە ئۇنى سىلكىپ ئەزگەندىن كېيىن تەسلىك بىلەن ئۇنىڭدىن كېتىدۇ. ⁴⁰ مەن سېنىڭ شاگىرتلىرىڭدىن: < ئۇنى چىقىرىڭلار > دەپ تىلىدىم، ئەمما ئۇلار ئۇنى چىقىرالمايدى». ⁴¹ ئەيسا جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «ئەي ئىمانسىز ۋە تەتۈر نەسىل، قاچانغىچە سىلەر بىلەن تۇرۇپ، سىلەرگە سەۋر-تاقەت قىلاي؟ ئوغلۇڭنى بۇ يەرگە ئېلىپ كەلگىن». ⁴² ئۇ كېلىپ تۇرغىنىدا، يامان روھ ئۇنى يەرگە يىقىتىپ قاتتىق سىلكىدى ۋە ئەيسا ناپاك روھقا تەنبە بېرىپ، بالىنى ساقايتىپ ئۇنى ئاتىسىغا تاپشۇردى.

ئەيسا مەسھ يەنە ئۆلۈپ تىرىلىشى توغرىسىدا سۆزلەيدۇ

⁴³ ھەممىسى خۇدانىڭ ئۇلۇغ قۇدرىتىگە ھەيران قالدى. ھەممىسى ئەيسانىڭ بارچە قىلغىنىغا ھەيران بولۇپ تۇرغاندا ئۇ ئۆز شاگىرتلىرىغا ئېيتتى: ⁴⁴ «بۇ سۆزلەرنى قۇلاڭلىرىڭلارغا سېلىڭلار: مانا ئىبن ئال-ئىنسان ئادەملەرنىڭ قولىرىغا تاپشۇرۇلىدۇ». ⁴⁵ لېكىن ئۇلار بۇ سۆزنى ئوقۇمىدى. ئۇلار ئوقالمىغۇدەك يوشۇرۇلغانىدى ۋە ئۇلار بۇ سۆز توغرىسىدا ئۇنىڭدىن سورىغىلى قورقتى.

كىم ئۇلۇغراق؟

⁴⁶ ئۇلارنىڭ كۆڭلىگە: «قايسىمىز ھەممىمىزنىڭ ئۇلۇغى بولىدۇ» دەپ بىر پىكىر كىردى. ⁴⁷ لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىدىكى پىكىرنى بىلىپ، بىر كىچىك بالىنى ئېلىپ ئۆز يېنىدا تۇرغۇزۇپ، ⁴⁸ ئۇلارغا ئېيتتى: «ھەركىم بۇ كىچىك بالىنى مېنىڭ ئىسمىدا قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلىدۇ ۋە ھەركىم مېنى قوبۇل قىلسا، مېنى ئەۋەتكەننى قوبۇل قىلىدۇ، چۈنكى ھەممەڭلارنىڭ كىچىكرەكى چوڭدۇر».

سەلەرگە زىت بولمىغان بىرى سەلەر بىلەندۇر

⁴⁹ يۇھاننا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، بىر كىشىنىڭ سېنىڭ ئىسمىڭ بىلەن يامان روللار چىقارغىنىنى كۆرۈپ، بىزگە ئەگەشمىگىنى ئۈچۈن ئۇنى توستۇق». ⁵⁰ لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئۇنى توسماڭلار. سەلەرگە زىت بولمىغان كىشى سەلەر بىلەندۇر».

ئەيسا مەسھنى قوبۇل قىلمىغان كەنت

⁵¹ ئۇنىڭ ئالەمدىن كۆتۈرۈلدىغان كۈنلىرى يېقىنلاشقاندا ئۇ ئۆزى يېرۇسالېمغا بارغىلى يۈزلەندى. ⁵² ئۇ يۈزى ئالدىدا ئەلچىلەر ئەۋەتتى. ئۇلار ئۇنىڭغا جاي تەييار قىلغىلى سامارىيەلىكلەرنىڭ بىر كەنتىگە كىردى. ⁵³ ئەمما ئۇلار ئۇنىڭ يېرۇسالېمغا يۈزلەنگىنى ئۈچۈن ئۇنى قوبۇل قىلمىدى. ⁵⁴ ئۇنىڭ شاگىرتلىرى ياقۇب ۋە يۇھاننا بۇنى كۆرۈپ ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ ئۇلارنى يوقاتسۇن دەپ، تىلىشىمىزنى خالايسەنمۇ؟» ⁵⁵ ئەمما ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارنى ئەيىبلىدى. ⁵⁶ ئاندىن ئۇلار باشقا بىر كەنتكە باردى.

ئەيسا مەسھكە ئەگىشىش

⁵⁷ ئۇلار يولدا كېتىپ بارغاندا بىر كىشى ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي خوجا، نە يەرگە بارساڭ، مەن ساڭا ئەگىشەي». ⁵⁸ ئەيسا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «تۈلكىلەرنىڭ غارلىرى ۋە ئاسمان ئۇچارقاناتلىرىنىڭ ئۇۋىلىرى بار، لېكىن ئىبن ئال-ئىنساننىڭ باش قويدىغان يېرى يوقتۇر». ⁵⁹ ئۇ باشقىسىغا: «ساڭا ئەگەشكىن» دېدى. لېكىن ئۇ ئېيتتى: «ئاۋۋال بېرىپ، ئاتامنى دەپنە قىلغىلى ماڭا ئىجازەت بەرگىن». ⁶⁰ ئەمما ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئۆلۈك بولغانلەر ئۆزى ئۆلۈكىنى كۆمسۇن، لېكىن سەن بېرىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىغىن». ⁶¹ يەنە بىرى ئېيتتى: «ئەي خوجا، ساڭا ئەگىشەي، لېكىن ئاۋۋال بېرىپ، ئۆيۈمدىكىلەر بىلەن خوشلاشقىلى ماڭا ئىجازەت بەرگىن». ⁶² ئەمما ئەيسا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ھېچكىم قولىنى قوش سايقۇچىغا قويۇپ كەينىگە قارىسا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ئەمەس».

ئەيسا مەسھنىڭ يەتمىش ئىككى شاگىرتىنى ئەۋەتىشى

10 ¹ ئاندىن كېيىن خۇداۋەندە يەنە يەتمىش كىشىنى سايلاپ، ئۇلارنى ئىككىدىن-ئىككىدىن ئۆز يۈزىنىڭ ئالدىدا ئۆزى بارىدىغان ھەر شەھەرگە ۋە ھەر يەرگە ئەۋەتىپ، ² ئۇلارغا ئېيتتى: «ھوسۇل تولا، لېكىن ئورمىچىلار ئازدۇر. ئۇنىڭ ئۈچۈن ھوسۇلنىڭ

ئىگىسىدىن ئۆز ھوسۇلىغا ئورمىچىلار ئەۋەتىشنى تىلەڭلار. ³ بېرىڭلار! مانا سىلەرنى بۆرىلەر ئارىسىغا قوزىلاردەك ئەۋەتىمەن. ⁴ ھەميان ۋە خۇرجۇن ۋە ئاياغ كۆتۈرمەڭلار ۋە يولدا ھېچ كىشى بىلەن كۆرۈشمەڭلار. ⁵ قايسى ئۆيگە كىرسەڭلار ئاۋۋال: < تىنچ-ئامانلىق بولسۇن بۇ ئۆيگە > دەپ ئېيتىڭلار. ⁶ ئەگەر تىنچ-ئامانلىق ئوغلى ئاندا بار بولسا، تىلگەن تىنچ-ئامانلىقىڭلار ئۇنىڭ ئۈستىدە توختايدۇ، بولمىسا سىلەرگە ياندۇ. ⁷ ئۇ ئۆيدە قېلىپ، ئۇلار بەرگىنىنى يەپ-ئىچىڭلار، چۈنكى مەدىكار ئۆز ئىش ھەققىگە لايىقتۇر. ئۆيىدىن ئۆيگە يۆتكەلمەڭلار. ⁸ قايسى شەھەرگە كىرسەڭلار ۋە ئۇلار سىلەرنى قوبۇل قىلسا، ئالدىڭلارغا نېمە قويۇلسا يەڭلار. ⁹ ئانداكى كېسەللەرنى ساقايتىپ، ئۇلارغا ئېيتىڭلار: < خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرگە يېقىنلاشتى >. ¹⁰ ئەمما قايسى شەھەرگە كىرسەڭلار ۋە ئۇلار سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، ئۇنىڭ كوچىلىرىغا چىقىپ ئېيتىڭلار: ¹¹ < شەھىرىڭلارنىڭ پۇتلىرىمىزغا قونغان توپىسىنى ھەم سىلەرگە قېغۇۋېتىمىز. لېكىن بۇنى بىلىڭلاركى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېقىنلاشتى >. ¹² سىلەرگە ئېيتىمەن: ئۇ كۈنى سودومنىڭ ھالىتى ئۇ شەھەرنىڭكىدىن يېنىكرەك بولىدۇ.

توۋا قىلمىغان شەھەرلەر

¹³ ۋاي ساڭا ئەي قورازىن، ۋاي ساڭا ئەي بەيتسايدا، چۈنكى سىلەردە قىلىنغان قۇدرەتلىك ئەمەللەر تىر ۋە سىدوندا قىلىنغان بولسا ئىدى، ئۇلار ئۇزۇن ۋاقىتتىن بېرى جۇلدا ۋە كۈلدە ئولتۇرۇپ توۋا قىلاتتى. ¹⁴ لېكىن ھۆكۈم كۈنىدە تىر ۋە سىدونغا بولىدىغان ھالەت سىلەرنىڭكىدىن يېنىكرەك بولىدۇ. ¹⁵ سەن ئەي كاپەرناھۇم، ئاسمانغىچە كۆتۈرۈلمەسەن؟ مانا دوزاخقىچە چۈشۈرۈلسەن. ¹⁶ كىمكى سىلەرنى ئاڭلىسا، مېنى ئاڭلايدۇ ۋە كىمكى سىلەرنى رەت قىلسا، مېنى رەت قىلىدۇ. لېكىن كىمكى مېنى رەت قىلسا، مېنى ئەۋەتكەننى رەت قىلىدۇ».

¹⁷ ئۇ يەتمىش ئادەم خۇشلۇق بىلەن يېنىپ كېلىپ ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، يامان روھلار ھەم سېنىڭ ئىسمىڭ بىلەن بىزگە ئىتائەت قىلىدۇ». ¹⁸ شۇندا ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «شەيتاننىڭ چېقىندەك ئاسماندىن چۈشكىنىنى كۆردۈم. ¹⁹ مانا يىلان بىلەن چاپانلارنى دەپسەندە قىلغىلى ۋە دۈشمەننىڭ ھەممە قۇۋۋىتىنىڭ ئۈستىگە سىلەرگە قۇدرەت بەردىم ۋە ھېچنېمە سىلەرگە زەرەر قىلالمايدۇ. ²⁰ لېكىن روھلارنىڭ سىلەرگە ئىتائەت قىلغىنى ئۈچۈن خۇشال بولماڭلار، بەلكى ئىسىملىرىڭلار ئاسمانلاردا پۈتۈلگىنى ئۈچۈن خۇشال بولۇڭلار».

ئەيسا مەسىھنىڭ خۇشاللىقى

²¹ شۇ سائەتتە ئەيسا مۇقەددەس روھ بىلەن خۇشال بولۇپ ئېيتتى: «ئەي ئاسمان ۋە يەرنىڭ خۇداۋەندىسى ئاتا، ساڭا ھەمد ئېيتىمەنكى، بۇنى دانا بىلەن ئاقىللاردىن پىنھان قىلىپ،

ساددىلارغا ئاشكارا قىلىدىك. دەرۋەقە، ئەي ئاتا، ساڭا شۇنداق خۇش كۆرۈندى. ²² ھەرنېمە ئاتامدىن ماڭا بېرىلگەن ۋە ئاتىدىن باشقا ھېچكىم ئوغۇلنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلمەيدۇ ۋە ئوغۇل بىلەن ئوغۇل ئۆزى ئۇلارغا ئاتىنى ئاشكارا قىلغىلى خالايدىغان كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم ئاتىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلمەيدۇ».

²³ ئۇ تەنھادا شاگىرتلىرىغا بېقىپ ئېيتتى: «كۆرگىنىڭلارنى كۆرگەن كۆزلەر مۇبارەكتۇر. ²⁴ چۈنكى سىلەرگە ئېيتىمەن: تولا پەيغەمبەر ۋە پادىشاھلار كۆرگىنىڭلارنى كۆرگىلى خالاپ، كۆرەلمىدى ۋە ئاڭلىغىنىڭلارنى ئاڭلىغىلى خالاپ، ئاڭلىيالمىدى».

رەھىم قىلغان سامارىيەلىك توغرىسىدىكى تەمسىل

²⁵ ۋە مانا بىر تەۋرات ئۇستازى قوپۇپ ئۇنى سىناپ ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، ئەبەدى ھاياتلىققا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە قىلاي؟» ²⁶ شۇندا ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «تەۋراتتا نېمە پۈتۈلگەن؟ قانداق ئوقۇيسەن؟» ²⁷ ئۇ جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «رەب خۇدايىڭنى پۈتۈن كۆڭلۈڭدىن ۋە پۈتۈن جىنىڭدىن ۋە پۈتۈن كۈچۈڭدىن ۋە پۈتۈن ئەقلىڭ بىلەن دوست تۇتقىن ۋە ھەقىقەتسايەڭنى ئۆزۈڭدەك دوست تۇتقىن».

²⁸ ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «راست جاۋاب بەردىڭ، بۇنى قىلغىن ۋە تىرىك قالسىن».

²⁹ لېكىن ئۇ ئۆزىنى ئادىل قىلغىلى خالاپ، ئەيساغا ئېيتتى: «ھەكەمسايەم كىمدۇر؟»

³⁰ ئەيسا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «بىر ئادەم يېرۇسالېمدىن يېرىخوغا كېتىپ بېرىپ، بۇلاڭچىلارنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپ قالدى. ئۇلار ئۇنى يالغىنچىلاپ، ئۇرۇپ، يېرىم جان قىلىپ قويۇپ كەتتى. ³¹ تاسادىپىي بىر كاھىن شۇ يول بىلەن كېتىپ بېرىپ، ئۇنى كۆرگەندە ئۆتۈپ كەتتى. ³² شۇنداق ھەم بەنى-لاۋىيىدىن بىرى ئۇ يەرگە كېلىپ، ئۇنىڭغا قاراپ ئۆتۈپ كەتتى. ³³ لېكىن ئۇ يول بىلەن سەپەر قىلغان بىر سامارىيەلىك كېلىپ، ئۇنى كۆرگەندە رەھىم قىلىپ، ³⁴ ئالدىغا بېرىپ، جازاھەتلىرىگە ياغ بىلەن شاراب قويۇپ تېڭىپ قويدى. ئاندىن ئۇنى ئۇلىغىغا مىندۈرۈپ، بىر لەڭگەرگە ئېلىپ بېرىپ باقتى. ³⁵ ئەتىسى ئۇ ئىككى دىنار چىقىرىپ لەڭگەرچىگە بېرىپ: < ئۇنى باققىن ۋە ئۇنىڭغا يەنە خىراجەت قىلساڭ، مەن يېنىشىمدا ساڭا تۆلەپ بېرىمەن > دەپ ئېيتتى. ³⁶ ساڭا بۇ ئۈچىنىڭ قايسىسى بۇلاڭچىلارنىڭ قولىغا چۈشكەننىڭ ھەقىقەتسىز كۆرۈنىدۇ؟» ³⁷ ئۇ ئېيتتى: «ئۇنىڭغا مەرھەمەت قىلغان كىشى».

ئەيسا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «سەن ھەم بېرىپ، شۇنداق قىلغىن».

مارتا ۋە مەرىيەنىڭ ئۆيىدە

³⁸ ئۇلار مېڭىپ تۇرغاندا ئۇ ئۆزى بىر كەنتكە كىردى ۋە مارتا دېگەن بىر خوتۇن ئۇنى ئۆز ئۆيىگە قوبۇل قىلدى. ³⁹ ئۇنىڭ مەرىيە دېگەن بىر ھەمىشىرىسى بار ئىدى. ئۇ ئۆزى خۇداۋەندىنىڭ

پۇتلىرىنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلاۋاتاتتى. ⁴⁰ لېكىن مارتا تولا خىزمەت بىلەن مەشغۇل بولۇپ، ئۇنىڭغا بېرىپ ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، ھەمىشە مېنى خىزمەت قىلغىلى يالغۇز قويغاننى كۆرمەمسەن؟ مەن بىلەن قىلىشىپ بەرگىلى ئۇنىڭغا بۇيرۇغىن». ⁴¹ ئەمما خۇداۋەندە جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي مارتا، ئەي مارتا، سەن تولا ئىشلار ئۈچۈن بىئارام بولۇپ ئەندىشە قىلىسەن، ⁴² لېكىن زۆرۈر بولغان نەرسە بىردۇر. مەريەم ئۆزىدىن ئېلىنمايدىغان ياخشى ھەسسىنى ئىلغىدى».

دۇئا قىلىش توغرىسىدىكى تەلىم

11 ¹ ۋەقە بولدىكى، ئۇ دۇئا قىلىپ بولغاندا شاگىرتلىرىدىن بىرى ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، يۇھاننا ئۆز شاگىرتلىرىغا ئۆگەتكەندەك بىزگە دۇئا قىلىشنى ئۆگەتكىن». ² ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «دۇئا قىلغىنىڭلاردا شۇنداق ئېيتىڭلاركى: ئەي ئاتا، سېنىڭ ئىسمىڭ مۇقەددەس بولغاي. سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ كەلگەي، ³ يەتكۈدەك نېنىمىزنى ھەر كۈن بىزگە بەرگىن. ⁴ بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرگىن، چۈنكى بىز ھەم بىزدىن قەرزدار بولغان ھەركىمنى كەچۈرمىز. بىزنى سىناققا سالمىغىن».

دۇئادا تىلەپ ۋە ئىزدەپ تۇرۇش توغرىسىدا

⁵ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «قايسىڭلارنىڭ بىر دوستى بولۇپ يېرىم كېچىدە ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: < ئەي دوستۇم، ماڭا ئۈچ نان ئۆتنە بەرگىن. ⁶ ماڭا سەپەردىن بىر دوستۇم كەلدى ۋە ئالدىدا قويغىلى بىر نەرسەم يوقتۇر > دېسە، ⁷ ئۇ كىشى ئىچكىرىدىن جاۋاب بېرىپ: < مېنى ئاۋارە قىلمىغىن، ئەمدى ئىشىك تاقاقلىق ۋە بالىلىرىم مەن بىلەن ئورۇندىدۇر. قويۇپ ساڭا بېرەلمەيمەن > دەرمىكىن. ⁸ سىلەرگە ئېيتىمەنكى، ئۇ ئۇنىڭ دوستى بولغىنى ئۈچۈن قويۇپ بەرمىسە ھەم، ئۇنىڭ يالۋۇرغىنى ئۈچۈن قويۇپ، قانچە لازىم قىلسا، ئۇنىڭغا بېرىدۇ. ⁹ شۇنداق مەن ھەم سىلەرگە ئېيتىمەن: تىلەڭلار، سىلەرگە بېرىلىدۇ. ئىزدەڭلار، تاپىسىلەر. قېتىڭلار، سىلەرگە ئېچىلىدۇ. ¹⁰ چۈنكى ھەركىم تىلىسە، ئالىدۇ ۋە كىمكى ئىزدەسە، تاپىدۇ ۋە قاققانغا ئېچىلىدۇ. ¹¹ سىلەرنىڭ ئارائىڭلاردا بىر ئاتا بولسا، ئوغلى ئۇنىڭدىن بىر بېلىق تىلىسە، بېلىق ئورنىغا ئۇنىڭغا بىر يىلان بېرەرمۇ؟ ¹² ياكى بىر تۇخۇم سورىسا، ئۇنىڭغا بىر چايان بېرەرمۇ؟ ¹³ ئەگەر سىلەر يامان بولۇپ تۇرۇپ، ئۆز بالىلىرىڭلارغا ياخشى ھەدىيەلەر بېرىشنى بىلسەڭلار، قانچە ئوشۇقراق ئاسماندىكى ئاتا ئۆزىدىن تىلىگەنلەرگە مۇقەددەس روھ بېرىدۇ».

ئەيسا مەسھ بەئەلزابۇلدىن (يەنى شەيتاندىن) كۈچلۈكتۇر

¹⁴ ئۇ بىر گاس-گاچا قىلغۇچى يامان روھنى چىقاردى ۋە ۋەقە بولدىكى، يامان روھ چىقىرىلغاندا گاچا سۆز قىلدى ۋە خەلق ھەيران بولۇشتى. ¹⁵ لېكىن بەزىلىرى ئېيتتى: «يامان روھلارنىڭ چوڭى بەئەلزابۇلنىڭ ۋاستىسى بىلەن يامان روھلارنى چىقىرىدۇ». ¹⁶ باشقىلار ئۇنى سىناپ ئاسماندىن بىر ئالامەت ئۇنىڭدىن تىلدى.

¹⁷ لېكىن ئۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ پىكىرلىرىنى بىلىپ، ئۇلارغا ئېيتتى: «ئۆزىگە قارشى بۆلۈنگەن ھەر پادىشاھلىق خاراب بولىدۇ ۋە ئۆي ئۆيىنىڭ ئۈستىگە يىقىلىدۇ. ¹⁸ ئەگەر شەيتان ھەم ئۆزىگە قارشى بۆلۈنگەن بولسا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداق تۇرۇپ قالالىدۇ؟ سىلەر مېنى < ئۇ بەئەلزابۇلنىڭ ۋاستىسى بىلەن يامان روھلارنى چىقىرىدۇ > دەيسىلەر ئەمەسمۇ؟ ¹⁹ ئەگەر مەن يامان روھلارنى بەئەلزابۇلنىڭ ۋاستىسى بىلەن چىقارسام، سىلەرنىڭ ئوغۇللىرىڭلار كىمنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۇلارنى چىقىرىدۇ؟ بۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرنىڭ ھاكىملىرىڭلار ئۇلار بولىدۇ. ²⁰ لېكىن ئەگەر مەن يامان روھلارنى خۇدانىڭ بىلەن چىقارسام، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرگە كەلگەن ئەمەسمۇ؟ ²¹ كۈچلۈك كىشى قوراللىنىپ ئۆز ئۆيىنى ساقلىغاندا، ئۇنىڭ مېلى تىنچ تۇرىدۇ. ²² لېكىن ئۇنىڭدىن كۈچلۈكرەك بىرى كېلىپ ئۇنى باسسا، ئۇنىڭ ئۈمىد باغلىغان بارچە يارىغىنى ئېلىپ، ئولجىسىنى تەقسىم قىلىدۇ. ²³ كىمكى مەن بىلەن بولمىسا، ماڭا زىتتۇر ۋە كىمكى مەن بىلەن يىغمىسا، پاراكەندە قىلىدۇ.

يامان روھ ئۆزى چىقىرىلغان ئادەمگە يېنىپ كىرماقچى

²⁴ ناپاك روھ ئادەمدىن چىققاندا سۈيى يوق يەرلەردە يۈرۈپ، راھەت ئىزدەپ تاپماي، < ئۆزۈم چىققان ئۆيۈمگە ياناي > دەپ بېرىپ، ²⁵ ئۇنى سۈپۈرۈلگەن ۋە زىننەتلەندۈرۈلگەن تېپىپ، ²⁶ بېرىپ، ئۆزىدىن يامانراق يەنە يەتتە روھنى ئېلىپ، كىرىپ ئاندا قالىدۇ ۋە ئۇ ئادەمنىڭ ئاۋۋىلىدىن ئاخىرى يامانراق بولىدۇ».

²⁷ ئۇ بۇنى ئېيتقاندا خەلق تىنچ بىر خوتۇن ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «سېنى كۆتۈرگەن قورساق ۋە ئېمىتكەن ئەمچەكلەر مۇبارەكتۇر». ²⁸ ئەمما ئۇ ئۆزى ئېيتتى: «دەرۋەقە خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ ساقلىغۇچىلار مۇبارەكتۇر».

يۇنۇس پەيغەمبەرنىڭ ئالامىتى

²⁹ تېخى تولا خەلق يىغىلغاندا ئۇ سۆز باشلاپ ئېيتتى: «بۇ نەسىل يامان بىر نەسىلدۇر. ئۇلار ئالامەت ئىزدەيدۇ، لېكىن ئۇلارغا يۇنۇس پەيغەمبەرنىڭ ئالامىتىدىن باشقا ھېچبىر ئالامەت بېرىلمەيدۇ. ³⁰ چۈنكى يۇنۇس نىنەۋەنىڭ خەلقىگە ئالامەت بولغاندەك، شۇنداق ھەم ئىبىن ئال-ئىنسان بۇ نەسىلگە ئالامەت بولىدۇ. ³¹ جەنۇب مەلىكىسى ھۆكۈم كۈندە بۇ نەسىلنىڭ

كىشىلىرى بىلەن قويۇپ ئۇلارنى ھۆكۈم قىلىدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆزى سۇلايماننىڭ ھېكمىتىنى ئاڭلىغىلى يەرنىڭ چەتلىرىدىن كەلدى ۋە مانا سۇلايماندىن ئۇلۇغراقى مۇندادۇر. ³² نىنەۋەننىڭ كىشىلىرى ھۆكۈم كۈنىدە بۇ نەسىل بىلەن قويۇپ ئۇلارنى ھۆكۈم قىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار يۇنۇسنىڭ ۋەزىنى ئاڭلاپ توۋا قىلدى ۋە مانا يۇنۇستىن ئۇلۇغراقى مۇندادۇر.

بەدەننىڭ چىرىغى

³³ ھېچكىم چىراغنى يېقىپ بىر يوشۇرۇن بەردە ياكى قاچىسىنىڭ تېگىدە قويمىدۇ، بەلكى كىرگەنلەر يورۇقىنى كۆرسۈن دەپ، چىراغدىننىڭ ئۈستىگە قويدۇ. ³⁴ بەدەننىڭ چىرىغى كۆزدۇر. كۆزۈڭ ساپ بولسا، بارچە بەدەننىڭ يورۇق بولىدۇ. لېكىن كۆزۈڭ خاراب بولسا، بەدەننىڭ قاراڭغۇ بولىدۇ. ³⁵ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاگاھ بولغىنىكى، سەندىكى يورۇق قاراڭغۇلۇق بولمىسۇن. ³⁶ ئەمما بارچە بەدەننىڭ يورۇق بولسا ۋە ئۇنىڭ ھېچبىر يېرى قاراڭغۇ بولمىسا، ئۇ تامامەن روشەن بولۇپ، چىراغ ئۆز شولىسى بىلەن سېنى يورۇتقاندەك بولىدۇ».

ئەيسا مەسىھ رىيا قىلغۇچى كاتىپلار ۋە پەرىسىيلەرنى ئەيىبلەيدۇ

³⁷ ئۇ سۆز قىلىپ تۇرغاندا بىر پەرىسىي ئۇنى ئۆز ئۆيىگە غىزاغا تەكلىپ قىلدى ۋە ئۇ كىرىپ داستىخاندا ئولتۇردى. ³⁸ لېكىن پەرىسىي ئۇنىڭ غىزادىن ئىلگىرى قول يۇمىغىنىنى كۆرۈپ، ھەيران بولدى.

³⁹ ئەمما خۇداۋەندە ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەمدى سىلەر، ئەي پەرىسىيلەر، پىيالە بىلەن تاۋاقنىڭ سىرتىنى پاكىز قىلىسىلەر، لېكىن ئىچىڭلار ھېرىسلىق ۋە يامانلىق بىلەن تولغاندۇر. ⁴⁰ ئەي ئەقىلسىزلار، سىرتىنى ياسىغۇچى ئىچىنى ھەم ياسىمىدىمۇ؟ ⁴¹ ئەمما پىيالە ئىچىدىكىدىن سەدىقە بېرىڭلار ۋە مانا ھەممە نەرسە سىلەرگە پاكىز بولىدۇ.

⁴² لېكىن **ۋاي سىلەرگە**، ئەي پەرىسىيلەر، يالپۇز بىلەن سۇزايىڭ ۋە ھەممە ئوتياشلارنىڭ ئوندىن بىر ئۇلۇشىنى بېرىسىلەر، ئەمما ئادالەتتىن ۋە خۇدانىڭ مۇھەببىتىدىن ئۆتۈپ كېتىسىلەر. بىرىنى قىلماق كېرەك، يەنە بىرىنى قىلماي بولمايدۇ.

⁴³ **ۋاي سىلەرگە**، ئەي پەرىسىيلەر، سىناگوگلاردا ئاۋۋالقى ئورۇننى ۋە بازارلاردا سالام ئېلىشنى ياخشى كۆرىسىلەر.

⁴⁴ **ۋاي سىلەرگە**، چۈنكى ئادەملەر بىلمەي، ئۈستىدىن مېڭىپ تۇرغان پىنھان گۆرلەرگە ئوخشاپسىلەر».

⁴⁵ تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭ بىرى سۆز قىلىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، بۇنى ئېيتقىنىڭ بىلەن بىزنى ھەم ھاقارەت قىلىسەن».

⁴⁶ ئەمما ئۇ ئېيتتى: «سىلەرگە ھەم ۋاي ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى، كۆتۈرگىلى مۇشكۈل بولغان

يۈكلەرنى ئادەملەرگە قويۇپ، ئۆزۈڭلار بىر بارمىقىڭلار بىلەن يۈكلەرنى تەۋرەتكىلى يارمايسىلەر. ⁴⁷ **ۋاي سىلەرگە،** ئەي پەيغەمبەرلەرنىڭ قەبىرلىرىنى ياسىغۇچىلار، ئەمما ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئۇلارنى ئۆلتۈردى. ⁴⁸ ئۆزۈڭلار گۇۋاھلىق بېرىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ قىلغانلىرىغا رازى بولسىلەر، چۈنكى ئۇلار پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈردى ۋە سىلەر قەبىرلىرىنى ياسايسىلەر. ⁴⁹ ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدانىڭ ھېكمىتى ھەم ئېيتقانكى: < مەن ئۇلارغا پەيغەمبەرلەر ۋە روسۇللار ئەۋەتمەن ۋە بەزىلىرىنى قوغلاپ ئۆلتۈردىم. > ⁵⁰ شۇنىڭ ئۈچۈن دۇنيانىڭ بىنا قىلىنغاندىن بېرى ھەممە پەيغەمبەرلەرنىڭ تۆكۈلگەن قېنى، ⁵¹ ھابىلىنىڭ قېنىدىن تارتىپ قۇربانگاھ بىلەن بەيتنىڭ ئارىسىدا ھالاك قىلىنغان زەكەربانىنىڭ قېنىغىچە، بۇ نەسىلدىن تەلەپ قىلىندۇ. دەرۋەقە سىلەرگە ئېيتىمەن: بۇ نەسىلدىن تەلەپ قىلىندۇ.

⁵² **ۋاي سىلەرگە،** ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى، مەرىپەتنىڭ ئاچقۇچىنى ئالدىڭلار. ئۆزۈڭلار كىرىمىي كىرىدىغانلارنى توستۇڭلار. ⁵³ ئۇ بۇنى ئۇلارغا ئېيتقاندا كاتىپلار ۋە پەرىسىيلەر تولا ئاچىقلىنىپ، تولا ئىشلار توغرىسىدىن ئۇنىڭ بىلەن مۇزاكىرىلەشكىلى تۇرۇپ، ⁵⁴ ئۇنى ماراپ، ئۇستىدىن شىكايەت قىلماق ئۈچۈن ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىر سۆز چىقىرىشقا ئۆچلىشەتتى.

ئەيسا مەسىھ شاگىرتلىرىغا تەلىم بېرىدۇ

12 ¹ بىر-بىرىنى باسقۇدەك ھېسابسىز تولا خەلق ئاندا يىغىلغاندا ئۇ سۆز باشلاپ شاگىرتلىرىغا ئەڭ ئاۋۋال ئېيتتى: «پەرىسىيلەرنىڭ خېمىرتۇرۇپچىدىن، يەنى رىيا قىلىشتىن ئېھتىيات قىلىڭلار. ² ئاشكارا بولمايدىغان پىنھان نەرسە ۋە بىلىنمەيدىغان مەخپىي نەرسە يوقتۇر. ³ بۇنىڭ ئۈچۈن قاراڭغۇلۇقتا ھەممە ئېيتقىنىڭلار يورۇقلۇقتا ئاڭلىنىدۇ ۋە خىلۋەتلەردە قۇلاققا ئېيتقىنىڭلار ئۆگزىلەردە جاكارلىنىدۇ.

⁴ ئەي دوستلىرىم، سىلەرگە ئېيتىمەن: بەدەننى ئۆلتۈرگەندىن كېيىن يەنە ھېچ نەرسە قىلالمايدىغانلاردىن قورقماڭلار. ⁵ لېكىن كىمدىن قورقىمىڭلار كېرەك ئىكەنلىكى سىلەرگە كۆرسىتەي: ئۆلتۈرگەندىن كېيىن دوزاخقا تاشلىغىلى قۇدرىتى بار بولغاندىن قورقۇڭلار، دەرۋەقە سىلەرگە ئېيتىمەن: ئۇنىڭدىن قورقۇڭلار. ⁶ بەش قۇشقاچ ئىككى تىيىنىگە سېتىلمايدۇ؟ ئۇلارنىڭ ھېچبىرى خۇدانىڭ ئالدىدا ئۇنۇلغان ئەمەس. ⁷ لېكىن بېشىڭلاردىكى چاچلىرىڭلارنىڭ ھەممىسى ھەم سانالغاندۇر. قورقماڭلار، سىلەر تولا قۇشقاچلاردىن ئەۋزەلدۇرسىلەر.

⁸ سىلەرگە ئېيتىمەن: ھەر كىم مېنى ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلسا، ئىبن ئال-ئىنسان ھەم ئۇنى خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلىدۇ. ⁹ لېكىن كىمكى مېنى ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ئىنكار قىلسا، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئالدىدا ئىنكار قىلىندۇ. ¹⁰ ھەر كىم ئىبن ئال-ئىنسانغا قارشى بىر سۆز ئېيتسا، ئۇ كەچۈرۈلىدۇ. لېكىن كىمكى مۇقەددەس روھقا قارشى كۆيۈر ئېيتسا، ئۇ كەچۈرۈلمەيدۇ.

¹¹ لېكىن ئۇلار سىلەرنى سىناگوگىلارغا ۋە ھاكىملار بىلەن سەلتەنەت قىلغۇچىلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بارغاندا، قانداق ياكى نېمە جاۋاب بېرىۋېلى ياكى نېمە ئېيتايلى دەپ، ئەندىشە قىلماڭلار. ¹² چۈنكى ئېيتىدىغىنىڭلارنى شۇ سائەتتە مۇقەددەس روھ سىلەرگە ئۆگىتىدۇ».

ئەخمەق باي توغرىسىدىكى تەمسىل

¹³ خەلقىتىن بىرى ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، بۇرادىرىمگە مەن بىلەن مىراسنى ئۆلەشكىلى بۇيرۇغىن». ¹⁴ ئەمما ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي ئادەم، مېنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا كىم ھاكىم ۋە ئۆلەشتۈرگۈچى قويدى؟» ¹⁵ كېيىن ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئاگاھ بولۇپ ئۆزۈڭلارنى بارچە تەمەخورلۇقتىن ساقلاڭلار، چۈنكى ئىنساننىڭ ھاياتى ئۇنىڭ مېلىنىڭ تولىقىدىن ئەمەس».

¹⁶ ئۇ ئۇلارغا بىر تەمسىل كەلتۈرۈپ ئېيتتى: «بىر باي ئادەمنىڭ يېرى جىق ھوسۇل بەردى. ¹⁷ ئۇ ئۆز ئىچىدە پىكىر قىلىپ ئېيتتى: < قانداق قىلاي؟ ھوسۇلۇمنى يىغىشتۇرغىلى يېرىم يوقتۇر. > ¹⁸ ئۇ يەنە ئېيتتى: < شۇنداق قىلاي: ساڭلىرىمنى يىقىتىپ چوڭراق ياساپ، ھەممە ئاشلىقىمنى ۋە مال-مۈلكۈمنى ئاندا يىغىشتۇرۇپ، ¹⁹ ئۆز جېنىمغا ئېيتاي: ئەي جېنىم، تولا يىل ئۈچۈن يىغقان جىق مال-مۈلكۈڭ بار، راھەت ئېلىپ يەپ-ئىچىپ خۇش بولغىن. > ²⁰ لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا ئېيتتى: < ئەي ئەخمەق، بۇ كېچە جېنىڭ سەندىن تەلەپ قىلىنىدۇ. ئاندىن بۇ جۇغلىغىنىڭ كىمگە قالىدۇ؟ > ²¹ خۇدانىڭ ئالدىدا دۆلەتمەن بولماي، ئۆزىگە خەزىنە يىغقاننىڭ ھالى شۇنداق بولىدۇ».

خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى ئىزدەش كېرەك

²² ئۇ ئۆز شاگىرتلىرىغا ئېيتتى: «ئۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرگە ئېيتىمەن: تىرىكلىكىڭلار ئۈچۈن < نېمە يەيمىز > ياكى بەدىنىڭلار ئۈچۈن < نېمە كىيمىز > دەپ ئەندىشە قىلماڭلار. ²³ تىرىكلىك غىزادىن ۋە بەدەن لىباستىن ئەۋزەلدۇر. ²⁴ قۇزغۇنلارغا قاراڭلار. ئۇلار تېرىمايدۇ ۋە يا ئورمايدۇ، خاھى ئامبارلىرى خاھى ساڭلىرى يوقتۇر، لېكىن خۇدا ئۇلارنى پەرۋىش قىلىدۇ. سىلەر ئۇچارقاناتلاردىن قانچە ئەۋزەل ئەمەسمۇسىلەر؟ ²⁵ قايسىڭلار ئۆز ئەندىشىسى بىلەن ئۆز ئۆمرىنى بىر گەز ئۇزۇنراق قىلالىدۇ؟ ²⁶ ئەگەر ھەممىدىن كىچىك ئىشقا كۈچۈڭلار يەتمەسە، نېمە ئۈچۈن قالغان توغرىسىدا ئەندىشە قىلىسىلەر؟

²⁷ ياۋا گۈللەرگە قاراڭلار، ئۇلار قانداق ئۆسىدۇ، خاھى ئېگىرمەيدۇ خاھى توقۇمايدۇ. لېكىن سىلەرگە ئېيتىمەنكى، سۇلايمان ھەم بارچە شان-شەرەپ بىلەن ئۇلارنىڭ بىرىدەك كىيگەن ئەمەس ئىدى. ²⁸ خۇدا سەھرادىكى بۇ كۈن بار ۋە ئەتە تونۇرغا سېلىنىدىغان ئوتنى شۇنداق كىيدۈرسە، قانچە ئوشۇقراق سىلەرنى كىيدۈرمەيدۇ، ئەي ئىمانى كەم بولغانلار.

²⁹ ئۇنىڭ ئۈچۈن < نېمە يەيمىز > ياكى < نېمە ئىچمىز > دەپ ئەندىشە قىلماڭلار ۋە تەشۋىشلەنمەڭلار. ³⁰ چۈنكى بۇنىڭ ھەممىسىنى دۇنيادىكى تائىپىلەر ئىزدەيدۇ، لېكىن ئاناڭلار بۇنىڭ ھەممىسىگە موھتاج بولغىنىڭلارنى بىلىدۇ. ³¹ ئەمما خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى ئىزدەڭلار ۋە بۇنىڭ ھەممىسى سىلەرگە ھەم بېرىلىدۇ. ³² قورقمىغىن، ئەي كىچىك پادا، چۈنكى پادىشاھلىقنى سىلەرگە بەرگىلى ئاناڭلارنىڭ خۇش-رىزايىدۇر. ³³ مېلىڭلارنى سېتىپ، سەدىقە بېرىڭلار. ئۇزۇڭلار ئۈچۈن كونا مايدىغان ھەميانلار ۋە ئوغرى يېقىن كېلەلمەيدىغان ۋە كۈيە بۇزالمىدىغان ۋە تۈگمەيدىغان خەزىنە ئاسمانلاردا يىغىڭلار. ³⁴ چۈنكى خەزىنەڭلار قايدا بولسا، كۆڭلۈڭلار ھەم ئاندا بولىدۇ.

ئەيسا مەسىھنىڭ كېلىشىگە تەييار بولۇش

³⁵ بەللىرىڭلار باغلاقلق ۋە چىراغلىرىڭلار يېقىقلىق تۇرسۇن. ³⁶ سىلەر ئۆز خوجىسىنىڭ تويىدىن يېنىپ كېلىشىگە مۇنتەزىر بولۇپ قاققىنىدا ئىشىكىنى دەرھال ئاچقىلى تەييار تۇرىدىغان ئادەملەرگە ئوخشاڭلار. ³⁷ خوجىسى يېنىپ كەلگەندە ئويغاق تېپىلىدىغان خىزمەتكارلار مۇبارەكتۇر. بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: ئۇ ئۆز بېلىنى باغلاپ ئۇلارنى ئولتۇرغۇزۇپ، ئۆزى ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇلارغا خىزمەت قىلىدۇ. ³⁸ ئەگەر كېچىسىنىڭ ئىككىنچى ھەسسە ياكى ئۈچىنچى ھەسسەسىدە كېلىپ، ئۇلارنى شۇنداق تاپسا، ئۇلار مۇبارەكتۇر. ³⁹ لېكىن بۇنى بىلىڭلاركى، ئۆي خوجايىنى ئوغرىنىڭ قايسى سائەتتە كېلىدىغىنىنى بىلسە ئىدى، ئۆز ئۆيىنى تەشكىلى قويماستىدى. ⁴⁰ ئۇنىڭ ئۈچۈن تەييار تۇرۇڭلار، چۈنكى ئىمىن ئال-ئىنسان سىلەر گۇمان قىلمىغان سائەتتە كېلىدۇ».

ئىشەنچلىك ۋەكىل

⁴¹ پېترۇس ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، بۇ تەمسىلىنى بىزلەرگە ئېيتىسەنمۇ ياكى ھەممىسىگىمۇ؟» ⁴² خۇداۋەندە ئېيتتى: «خوجىسى ئۆز خىزمەتكارلىرىغا تەيىنلەنگەن غىزاسىنى ئۆز ۋاقتىدا بەرمەك ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويىدىغان ياخشى ۋە ئىشەنچلىك ۋەكىل كىمدۇر؟» ⁴³ خوجىسى يېنىپ كەلگەندە شۇنداق قىلىشىدا تېپىلغان قۇل مۇبارەكتۇر. ⁴⁴ بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: ئۇ ئۇنى ھەممە تەئەللۇقنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ. ⁴⁵ لېكىن ئۇ قۇل ئۆز كۆڭلىدە: < خوجام كەچ كېلىدۇ > دەپ خىزمەتكارلارنى ۋە دېدەكلەرنى ئۇرۇپ، يەپ-ئىچىپ مەست بولۇپ تۇرسا، ⁴⁶ ئۇ قۇلنىڭ خوجىسى ئۇ گۇمان قىلمىغان كۈندە ۋە بىلمىگەن سائەتتە كېلىپ، ئۇنى پارە قىلىپ، ھەممىسىنى ئىمانسىزلار بىلەن قىلىدۇ. ⁴⁷ لېكىن خوجىسىنىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ ئۆزى تەييار بولماي، خوجىسىنىڭ ئىرادىسىگە مۇۋاپىق قىلمىغان قۇل ئوشۇقراق تاياق يەيدۇ. ⁴⁸ ئەمما بىلمەي، تاياققا لايىق بىر ئىشنى قىلىپ سالغان قۇل ئاز تاياق

يەيدۇ. ھەركىمگە جىق بېرىلسە، ئۇنىڭدىن جىق تەلەپ قىلىنىدۇ ۋە ھەركىمگە تولا تاپشۇرۇلسا، ئۇنىڭدىن ئوشۇقراق سۈرىلىدۇ.

ئەيسا مەسىھنىڭ كېلىشى بۆلگۈنچىلىككە سەۋەب بولىدۇ

⁴⁹ مەن يەر يۈزىگە بىر ئوت سالغىلى كەلدىم ۋە قانچە خالايمەنكى، تۇتاشسا ئىدى. ⁵⁰ لېكىن بىر چۆمۈلدۈرۈش بىلەن چۆمۈلدۈرۈلۈشۈم كېرەك ۋە تامام بولغۇچىلىك قانداق ئەنسىزلىنىپ تۇرىمەن. ⁵¹ مېنى، يەر يۈزىگە ئامانلىق بەرگىلى كەلدى دەپ، خىيال قىلىلسەرمۇ؟ سىلەرگە ئېيتىمەن: ئۇنداق ئەمەس، بەلكى بۆلگۈنچىلىك سالغىلى كەلدىم. ⁵² مۇندىن كېيىن بىر ئۆيدىكى بەش كىشىنىڭ ئۈچى ئىككىسىگە قارشى ۋە ئىككىسى ئۈچىگە قارشى بۆلۈنىدۇ. ⁵³ ئاتا ئوغۇلغا قارشى ۋە ئوغۇل ئاتاغا قارشى ۋە ئانا قىزغا قارشى ۋە قىز ئانىغا قارشى ۋە قېيانا كېلىنىگە قارشى ۋە كېلىن قېيانىسىغا قارشى بۆلۈنىدۇ».

بۇ زاماننىڭ بېشارەتلىرىنى تەپتىش قىلىش

⁵⁴ ئاندىن ئۇ خەلققە ھەم ئېيتتى: «غەربتىن بىر بۇلۇتنىڭ قوزغالغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا دەرھال ئېيتىسىلەر: < يامغۇر كېلىدۇ > ۋە شۇنداق بولىدۇ. ⁵⁵ جەنۇبتىن شامال چىققانى كۆرگىنىڭلاردا ئېيتىسىلەر: < ئىسسىق بولىدۇ > ۋە شۇنداق بولىدۇ. ⁵⁶ ئەي رىيا قىلغۇچىلار، يەر بىلەن كۆكنىڭ يۈزىنى تەپتىش قىلىشنى بىلىسىلەر، ئەمما نېمىشقا بۇ زاماننى تەپتىش قىلالمايسىلەر؟

داۋاگەر بىلەن يارىشىش

⁵⁷ نېمە ئۈچۈن ئۆزۈڭلار راستلىق توغرىسىدا ھۆكۈم قىلمايسىلەر؟ ⁵⁸ دەۋاگەرنىڭ بىلەن ھاكىمنىڭ ئالدىغا بارغىنىڭدا يولدا ئۇنىڭ بىلەن ياراشقلى تىرىشقىن. بولمىسا ئۇ سېنى ھاكىمغا ئېلىپ بارىدۇ ۋە ھاكىم سېنى ئەمەلدارغا تاپشۇرىدۇ ۋە ئەمەلدار سېنى زىندانغا سالىدۇ. ⁵⁹ ساڭا ئېيتىمەنكى، ئاخىرقى پۇلنى تۆلەپ بەرمىگىچە ھېچ يول بىلەن ئاندىن چىقمايسەن».

مېۋىسىز ئەنجۈر دەرىخى توغرىسىدىكى تەمسىل

13 ¹ شۇ ۋاقىتتا بىرنەچچە كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، پىلاتۇس ئۇلارنىڭ قېنىنى قۇربانلىقلىرى بىلەن ئىلەشتۈرۈپ ئۆلتۈرگەن گالىلىيەلىكلەر توغرىسىدىن ئۇنىڭغا خەۋەر بەردى. ² ئەيسا جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «بۇ گالىلىيەلىكلەر شۇنداق ئازاب تارتقىنى

ئۈچۈن ھەممە باشقا گالىلىيەلىكلەردىن چوڭراق گۇناھكار ئىكەن دەپ خىيال قىلىلسەرمۇ؟³ سىلەرگە ئېيتىمەن: ئۇنداق ئەمەس، بەلكى توۋا قىلمىساڭلار، ھەممەڭلار شۇنداق ھالاك بولىسىلەر.⁴ ياكى سىلوئامدىكى مۇنار ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يىقىلىپ بېسىپ ئۆلتۈرگەن ئۇ ئون سەككىز ئادەم بولسا، بۇلار يېرۇسالېمدا ماكان تۇتقان ھەممە باشقا ئادەملەردىن چوڭراق گۇناھكار ئىكەن دەپ خىيال قىلىلسەرمۇ؟⁵ سىلەرگە ئېيتىمەن: ئۇنداق ئەمەس، بەلكى توۋا قىلمىساڭلار، ھەممەڭلار شۇنداق ھالاك بولىسىلەر.»⁶ ئاندىن ئۇ بۇ تەمسىلى ئېيتتى: «بىر كىشىنىڭ بېغىدا سېلىنغان بىر ئەنجۈر دەرىخى بار ئىدى. ئۇ كېلىپ ئاندا مېۋە ئىزدەپ تاپماي،⁷ باغۋەنگە ئېيتتى: < مانا ئۈچ يىل بولدى، مەن كېلىپ بۇ ئەنجۈر دەرىختىن مېۋە ئىزدەپ تاپمىدىم، ئۇنى كەسكىن. نېمىشقا يەرنى بىكار قىلىدۇ؟ >⁸ ئەمما باغۋەن جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: < ئەي خوجا، بۇ يىل ھەم ئۇنى قويغىن، مەن شۇ ۋاقىت ئىچىدە چۆرىسىنى كولاپ قىغ قوياي.»⁹ ئېھتىمال كېلىدىغان يىل مېۋە بېرىدۇ، بولمىسا ئۇنى كەستۈرگەيسەن».

ئەيسا مەسىھ شابات كۈنىدە بىر خوتۇنى ساقايتىدۇ

¹⁰ ئۇ بىر شابات كۈنىدە سىناگوگلارنىڭ بىرىدە تەلىم بېرىپ تۇردى. ¹¹ ۋە مانا ئون سەككىز يىلدىن بېرى ئاجىزلاشتۇرىدىغان بىر روھتىن تۇتۇلۇپ دوڭغىيىپ قېلىپ، ئۆرە تۇرالمىدىغان بىر خوتۇن ئاندا بار ئىدى. ¹² ئەيسا ئۇنى كۆرۈپ، ئۆز ئالدىغا قىچقىرىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي خوتۇن، زەئىپلىكىڭدىن يېشىلىدىڭ» دەپ، ¹³ ئۆز قوللىرىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويدى ۋە ئۇ دەرھال تۈزلىنىپ ئۆرە تۇرۇپ، خۇداغا ھەمد ئېيتتى. ¹⁴ ئەمما ئەيسانىڭ شابات كۈنىدە ساقايتقىنى ئۈچۈن سىناگوگنىڭ چوڭى ئاچچىقلىنىپ، سۆز باشلاپ خەلققە ئېيتتى: «ئىش قىلىدىغانغا ئالتە كۈن بار، شۇ كۈنلەردە كېلىپ شىپا تېپىڭلار، لېكىن شابات كۈنىدە ئەمەس.» ¹⁵ لېكىن خۇداۋەندە ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «ئەي رىيا قىلغۇچىلار، سىلەرنىڭ ھەربىرىڭلار شابات كۈنىدە ئوقۇرىدىن ئۆز ئۆيىنى ياكى ئېشىكىنى يېشىپ سۇغارغىلى ئېلىپ بارمايسىلەرمۇ؟ ¹⁶ ئون سەككىز يىلدىن بېرى شەيتاندىن باغلىنىپ، ئۆزى ئىبراھىمنىڭ قىزى بولغان بۇ خوتۇن شابات كۈنىدە ئۆز باغلاقلىقىدىن يېشىلمىسۇنمۇ؟» ¹⁷ ئۇ بۇنى ئېيتقاندا ئۇنىڭغا زىت بولغانلارنىڭ ھەممىسى خىجالەت بولدى ۋە ھەممە خەلق ئۇنىڭ قىلغان ئۇلۇغ ئىشلىرىغا خۇشال بولدى.

قىچا ئۇرۇقى ۋە خېمىرتۇرۇچ توغرىسىدىكى تەمسىل

¹⁸ ئاندىن ئۇ ئېيتتى: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى نېمىگە ئوخشايدۇ ۋە ئۇنى نېمىگە ئوخشىتاي؟ ¹⁹ بىر ئادەم ئۇنى ئېلىپ، ئۆز بېغىغا سالغان بىر قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ. ئۇ ئۆسۈپ چوڭ

بىر دەرخ بولدى ۋە ئاسمان ئۇچارقاناتلىرى شاخلىرىغا قوندى». ²⁰ ئۇ يەنە ئېيتتى: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى نېمىگە ئوخشىتاي؟» ²¹ بىر خېمىرتۇرۇچقا ئوخشايدۇكى، بىر خوتۇن ئۇنى ئېلىپ ھەممىسىگە تارقاپ خېمىر بولغۇچە ئۇچ قاچا ئۇنغا ئىلەشتۈردى».

تار ئىشك

²² ئۇ يۇرتنى كېزىپ شەھەردىن شەھەرگە كەنتتىن كەنتكە بېرىپ، يېرۇسالېم تەرىپىگە سەپەر قىلىپ تۇردى. ²³ بىر كىشى ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، نىجات تاپىدىغانلار ئازمۇ؟» ئەمما ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: ²⁴ «تار ئىشكىتىن كىرگىلى كۈرىشىڭلار. سىلەرگە ئېيتىمەن: تولا كىشى كىرگىلى ئىزدەيدۇ، ئەمما كىرەلمەيدۇ. ²⁵ ئۆي خوجايىنى قويۇپ ئىشكىنى ئەتكەندىن كېيىن سىلەر تاشقىرىدا تۇرۇپ، ئىشكىنى قېقىپ: < ئەي خۇداۋەندە، ئەي خۇداۋەندە، بىزگە ئاچقىن > دەپ ئېيتقىنىڭلاردا ئۇ جاۋاب بېرىپ سىلەرگە ئېيتىدۇ: < نە يەردىن ئىكەنلىكىڭلارنى بىلمەيمەن >. ²⁶ ئەمما سىلەر سۆز قىلىپ: < بىز سېنىڭ ئالدىڭدا يەپ-ئىچتۇق ۋە سەن بىزنىڭ كۈچلىرىمىزدا تەلىم بەردىڭ > دەپ ئېيتىسىلەر. ²⁷ لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ ئېيتىدۇ: < سىلەرگە ئېيتىمەن: نە يەردىن ئىكەنلىكىڭلارنى بىلمەيمەن، مەندىن كېتىڭلار، ئەي يامانلىق قىلغۇچىلار >. ²⁸ ئاندا يىغا ۋە چىش غۇجۇرلاتماقلىق بولىدۇ. ئۇ ۋاقىت ئۆزۈڭلار تاشقىرىغا تاشلىنىپ، ئىبراھىم ۋە ئىسھاق ۋە ياقۇب ۋە ھەممە پەيغەمبەرلەرنى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا كۆرىسىلەر. ²⁹ ئۇلار شەرق بىلەن غەربتىن ۋە شىمال بىلەن جەنۇبتىن كېلىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا داستىخاندا ئولتۇرىدۇ. ³⁰ ۋە مانا ئاخىرقى بولۇپ، ئاۋۋالقى بولىدىغانلار بار ۋە ئاۋۋالقى بولۇپ، ئاخىرقى بولىدىغانلار بار».

ئەيسا مەسىھنىڭ يېرۇسالېم توغرىسىدىكى سۆزلىرى

³¹ شۇ سائەتتە بىرنەچچە پەرىسىيەلەر كېلىپ، ئۇنىڭغا ئېيتتى: «مۇندىن چىقىپ كەتكىن، چۈنكى ھىرودەس سېنى ئۆلتۈرگىلى خالايدۇ». ³² ئەمما ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: بېرىپ، شۇ تۈلكىگە ئېيتىڭلار: < مانا بۇ كۈن ۋە ئەتە يامان روھلارنى چىقىرىپ شىپا بېرىمەن ۋە ئۈچىنچى كۈنى تەييار بولىمەن >. ³³ لېكىن بۇ كۈن ۋە ئەتە ۋە يەنە بىر كۈن يۈرۈشۈم كېرەكتۇر، چۈنكى يېرۇسالېمدىن باشقا يەردە ھېچ پەيغەمبەرنىڭ ھالاك بولۇشى مۈمكىن ئەمەس. ³⁴ ئەي يېرۇسالېم، ئەي يېرۇسالېم، پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرۈپ، ساڭا ئەۋەتىلگەنلەرنى چالما-كېسەك قىلغۇچى! توخۇ ئۆز چۆچىلىرىنى قاناتلىرىنىڭ تېگىگە يىغقاندىك نەچچە مەرتىۋە بالىلىرىڭنى يىغقىلى خالىدىم، ئەمما سىلەر خالىمىدىڭلار. ³⁵ مانا ئۆيۈڭلار سىلەرگە ۋەيران قويۇلىدۇ. ئەمما مەن سىلەرگە ئېيتىمەنكى، سىلەر: < خۇداۋەندىنىڭ نامىدا كېلىدىغان مۇبارەكتۇر > دېمىگۈچە مېنى كۆرمەيسىلەر».

ئەيسا مەسىھ شابات كۈنىدە بىر سۇلۇق ئىششقىلىق ئادەم ساقايتىدۇ

14 ¹ ئۇ ئۆزى بىر شابات كۈنىدە پەرسىيەلەرنىڭ بىر چوڭىنىڭ ئۆيىگە كىرگەندە ئۇنى پايلاپ تۇرۇۋاتاتتى. ² ۋە مانا ئۇنىڭ ئالدىدا بىر سۇلۇق ئىششقىلىق ئادەم بار ئىدى. ³ ئەيسا سۆز باشلاپ تەۋرات ئۇستازلىرىغا ۋە پەرسىيەلەرگە ئېيتتى: «شابات كۈنىدە ساقايتماق جايىزمۇ؟ ئەمەسمۇ؟» ⁴ ئەمما ئۇلار شۇك تۈردى. ئۇ بولسا ئۇنىڭغا قول تەگكۈزۈپ، ئۇنى ساقايتىپ ياندۇردى. ⁵ ئاندىن ئۇ ئۇلارغا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «سەلەردىن بىرىڭلارنىڭ ئېشىكى ياكى ئۇيى بىر قۇدۇققا چۈشۈپ قالسا، شابات كۈنى بولسا ھەم، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقارامدۇ؟» ⁶ ئۇلار بۇنىڭغا ھېچ جاۋاب بېرەلمىدى.

تۆردە ئولتۇرۇش توغرىسىدىكى تەمسىل

⁷ ئۇ قىچقىرىلغانلار ئۆزىگە بىرىنچى ئورۇنلىرىنى ئىلغىغىنىنى كۆرۈپ، بىر تەمسىل كەلتۈرۈپ ئۇلارغا ئېيتتى: ⁸ «بىرىكم سېنى تويغا قىچقارسا، تۆردە ئولتۇرمىغىن. سەندىن ھۆرمەتلىكەرەك بىر كىشى قىچقىرىلغانمىكىن. ⁹ سەن بىلەن ئۇنى قىچقارغان كىشى كېلىپ: < مۇنىڭغا جاي بەرگىن > دەپ ساڭا ئېيتسا، سەن خىجالەت بولۇپ، يۆتكىلىپ تۆۋەنكى ئورۇندا ئولتۇرسەن. ¹⁰ لېكىن سەن قىچقىرىلغاندا بېرىپ تۆۋەندە ئولتۇرغىن. شۇنداق قىلساڭ، سېنى قىچقارغان كىشى كېلىپ: < ئەي دوستۇم يۇقىرى ئۆتكىن > دېسە، سەن بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ساڭا ئىززەت بولىدۇ. ¹¹ چۈنكى ھەرىكىم ئۆزىنى ئېگىز تۇتسا، پەس بولىدۇ ۋە كىمكى ئۆزىنى پەس تۇتسا، ئېگىز بولىدۇ.»

زىياپەتكە كىملىرىنى قىچقىرىش كېرەك

¹² ئۇ ئۆزىنى قىچقارغان كىشىگە ھەم ئېيتتى: «چۈشلۈك ياكى ئاخشاملىق زىياپەت قىلغىنىڭدا ئۆز دوستلىرىڭنى ۋە بۇرادەرلىرىڭنى ۋە ئۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنى ۋە باي ھەقىمەسايىلىرىڭنى قىچقارمىغىن. ئۇلار ھەم سېنى قىچقىرىدۇمىكىن ۋە بۇنىڭ بىلەن ساڭا ياندۇرۇلىدۇ. ¹³ بەلكى زىياپەت قىلغىنىڭدا پېقىرلارنى، چولاقلارنى، توكۇرلارنى، كورلارنى قىچقارغىن. ¹⁴ ئۇنداق قىلساڭ، مۇبارەكسەن. ئۇلارنىڭ ساڭا ياندۇرۇپ بەرگىلى بىر نەرسىسى بولمىغاچ، ئادىللارنىڭ قىيامىتىدە ساڭا ياندۇرۇلىدۇ.»

چوڭ زىياپەتكە قىچقىرىلغان كىشىلەر توغرىسىدىكى تەمسىل

¹⁵ داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ بىرى بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا نان يەيدىغانلار مۇبارەكتۇر.» ¹⁶ شۇندا ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «بىر ئادەم چوڭ بىر ئاخشاملىق

زىياپەت قىلىپ تولا كىشىنى قىچقاردى. ¹⁷ زىياپەت ۋاقتىدا ئۆز قۇلىنى قىچقىرىلغانلارغا ئەۋەتىپ ئېيتقۇزدىكى، كېلىڭلار، مانا ئەمدى ھەممە نەرسە تەييار بولدى. ¹⁸ ئەمما ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزى كەلتۈرگىلى تۇردى. ئاۋۋالقىسى ئۇنىڭغا ئېيتتى: < مەن بىر ئېكىن يەرنى سېتىۋالدىم ۋە چىقىپ ئۇنى كۆرمىكىم لازىمدۇر. ساڭا يالۋۇرمەن: مېنى كەچۈرگىن. > ¹⁹ يەنە بىرى ئېيتتى: < مەن بەش جۈپ ئوي ئالدىم. ئۇلارنى سىناپ كۆرۈپ باققىلى بارمەن. ساڭا يالۋۇرمەن: مېنى كەچۈرگىن. > ²⁰ يەنە بىرى ئېيتتى: < مەن خوتۇن ئالدىم، بۇنىڭ ئۈچۈن بارالمايمەن. >

²¹ قۇل يېنىپ كېلىپ، بۇنى خوجىسىغا خەۋەر بەرگەندە خوجا ئاچچىقلىنىپ قۇلغا ئېيتتى: < ئىلدام بېرىپ شەھەرنىڭ يوللىرىغا ۋە كوچىلىرىغا چىقىپ، پېقىرلارنى ۋە چولاقلارنى ۋە كورلارنى ۋە توكۇرلارنى بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىپ كىرگۈزگىن. > ²² قۇل ئېيتتى: < ئەي خوجام، بۇيرۇغىنىڭدەك بولدى ۋە يەنە جاي بار. > ²³ خوجا قۇلغا ئېيتتى: < ئۆيۈم تولسۇن دەپ، چوڭ يوللارغا ۋە چىغىر يوللارغا چىقىپ، ئۇلارنى كىرگىلى زورلىغىن. > ²⁴ سىلەرگە ئېيتىمەن: بۇ قىچقىرىلغان كىشىلەردىن ھېچبىرى داستانىمىدىن تېتىمايدۇ».

ئەيسا مەسھكە ئەگىشىش

²⁵ تولا خەلق ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ كېتىۋاتاتتى ۋە ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارغا ئېيتتى: ²⁶ «كىمكى ماڭا كېلىپ ئۆز ئانىسىنى ۋە خوتۇنىنى ۋە بالىلىرىنى ۋە بۇرادەرلىرىنى ۋە ھەمىشەلىرىنى، دەرۋەقە ئۆز جېنىنى ھەم يامان كۆرمىسە، ماڭا شاگىرت بولالمايدۇ. ²⁷ كىمكى ئۆز كرىستىنى كۆتۈرۈپ كەينىدىن ئەگەشمىسە، ماڭا شاگىرت بولالمايدۇ. ²⁸ سىلەردىن بىرى بىر مۇنار سالغىلى خالسا، ئاۋۋال ئولتۇرۇپ: < ئۇنى پۈتكۈزگىلى چىقىدىغان خىراجەت ئۆزۈمدە بارمىكىن > دەپ ھېساب قىلمايدۇ؟ ²⁹ بولمىسا ئۇنى سېلىپ پۈتكۈزەلمىسە، كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇنى مازاق قىلىپ: ³⁰ < بۇ ئادەم بىنا قىلغىلى باشلاپ، پۈتكۈزەلمىدى > دەپ ئېيتىدۇ. ³¹ ياكى بىر پادىشاھ يەنە بىر پادىشاھ بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقسا، ئاۋۋال ئولتۇرۇپ: < يىگىرمە مىڭ ئەسكەر بىلەن ئۆز ئۈستۈمگە كېلىدىغاننىڭ ئالدىغا ئون مىڭ ئەسكەر بىلەن بېرىپ سوقۇشالارمەنمىكىن > دەپ مەسلىھەت قىلمايدۇ؟ ³² بولمىسا ئۇ تېخى يىراق ئىكەندە ئەلچى ئەۋەتىپ سۈلھى شەرتلىرىنى سورايدۇ. ³³ شۇنىڭغا ئوخشاش سىلەردىن ھەربىرى ئۆز ھەممە بارىنى قويۇپ، مېنىڭ شاگىرتىم بولالمايدۇ.

تۇز توغرىسىدىكى تەمسىل

³⁴ تۇز ياخشىدۇر، لېكىن تۇز ئۆزى تېتىقسىز بولسا، نېمە بىلەن ئوڭلىنىدۇ. ³⁵ خاھى يەرگە، خاھى قىغقا يارىماي، تاشقىرىغا تاشلىنىدۇ. ھەركىمنىڭ ئاڭلايدىغان قۇلىقى بار بولسا، ئاڭلىسۇن.

يوقالغان قوي توغرىسىدىكى تەمسىل

15 ¹ ھەممە باجگرلار ۋە گۇناھكارلار ئۇنىڭدىن ئاڭلىغىلى ئۇنىڭغا كەلدى. ² پەرىسىيلەر ۋە كاتىپلار بولسا كۇسۇلدنىشپ: «بۇ ئادەم گۇناھكارلارنى قوبۇل قىلىپ، ئۇلار بىلەن تائام يەيدۇ» دەپ ئېيتىشتى. ³ ئۇ ئۇلارغا بۇ تەمسىلنى كەلتۈرۈپ ئېيتتى: ⁴ «سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بىر ئادەمنىڭ يۈز قويى بولۇپ ئۇلاردىن بىرىنى يىتتۈرسە، توقسان توققۇزىنى چۆلدە قويۇپ، يىتىپ كەتكىنىنى تاپقۇچە ئىزدەپ بارمامدۇ؟ ⁵ ئۇ ئۇنى تاپقاندا خۇشاللىق بىلەن مۇرىلىرىنىڭ ئۈستىگە ئېلىپ، ⁶ ئۆيىگە ئېلىپ بېرىپ، دوستلىرىنى ۋە ھەقىقەتلىرىنى قىچقىرىپ ئۇلارغا: < مەن بىلەن خۇش بولۇڭلار، چۈنكى يىتكەن قويمۇنى تاپتىم > دەپ ئېيتىدۇ. ⁷ سىلەرگە ئېيتىمەن: ئاسماندا شۇنىڭغا ئوخشاش توۋا قىلغان بىر گۇناھكار ئۈچۈن، توۋاغا موھتاج بولمىغان توقسان توققۇز ئادىل ئۈچۈن بولغان خۇشلۇقتىن چوڭراق خۇشلۇق بولىدۇ.

يوقالغان كۈمۈش تەڭگىسى توغرىسىدىكى تەمسىل

⁸ ياكى بىر خوتۇننىڭ ئون دىنار كۈمۈشى بولۇپ بىر دىنارنى يىتتۈرسە، ئۇ چىراغنى يېقىپ ئۆيىنى سۈيۈرۈپ، ئۇنى تاپقۇچە ئىجتىھات بىلەن ئىزدەيمەمدۇ؟ ⁹ ئۇ ئۇنى تاپقاندا دوستلىرىنى ۋە ھەقىقەتلىرىنى خوتۇنلارنى قىچقىرىپ: < مەن بىلەن خۇش بولۇڭلار، چۈنكى يىتتۈرگەن دىنارمنى تاپتىم > دەپ ئېيتىدۇ. ¹⁰ سىلەرگە ئېيتىمەن: توۋا قىلغان بىر گۇناھكار ئۈچۈن خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئالدىدا شۇنىڭغا ئوخشاش خۇشاللىق بولىدۇ».

يوقالغان ئوغۇل توغرىسىدىكى تەمسىل

¹¹ ئۇ يەنە ئېيتتى: «بىر ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىدى. ¹² كىچىكى ئاتىسىغا: < ئەي ئاتا، مالىدىن مېنىڭ تېگىشلىك ھەسسەمنى ماڭا بەرگىن > دەپ ئېيتتى. ئۇ ئۆز مېلىنى ئىككىلىسىگە تەقسىم قىلىپ بەردى. ¹³ تولا كۈن ئۆتمەستە كىچىك ئوغۇل ھەر نەرسىنى يىغىۋېلىپ، يىراق بىر يۇرتقا سەپەر قىلدى. ئاندا بۇزۇقچىلىق قىلىپ ھەممە مېلىنى يوقاتتى. ¹⁴ ئۇ ھەممە نەرسىنى تۈگەتكەندىن كېيىن، ئۇ يۇرتتا قاتتىق ئاچارچىلىق بولدى ۋە ئۇ ئۆزى تەڭلىك تارتقىلى تۇردى. ¹⁵ ئۇ بېرىپ ئۇ يۇرتلۇق بىر كىشىگە خىزمەت قىلماق ئۈچۈن ئۇنىڭغا ياللاندى. ئۇ ئۇنى توڭگۇزلارنى باققىلى ئۆز قىشلاقلارغا ئەۋەتتى. ¹⁶ ئۇ ئۆز قورسىقىنى توڭگۇزلار يەيدىغان پۇرچاق پوستلىرى بىلەن تويدۇرغىلى ئارزۇ قىلاتتى، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا بەرمەيتتى. ¹⁷ كېيىن ئۇ ئۆزىگە كېلىپ ئېيتتى: < ئاتامنىڭ قانچە مەدىكارلىرىنىڭ ئالدىدىن نان ئېشىپ قالماتتى؟ مەن مۇندا ئاچلىقتىن ھالاك بولىمەن. ¹⁸ قوپۇپ، ئاتامنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا ئېيتاي: ئەي ئاتا، ئاسمانغا ۋە سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلدىم. ¹⁹ مۇندىن كېيىن سېنىڭ ئوغلۇڭ ئاتالغىلى لايىق ئەمەسمەن. مېنى مەدىكارلىرىڭدىن بىرىدەك تۇتقىن >. ²⁰ ئۇ قوپۇپ، ئاتىسىنىڭ ئالدىغا باردى. لېكىن ئۇ تېخى يىراق بولغاندا ئاتىسى ئۇنى كۆرۈپ

رەھىم قىلىپ، يۈگۈرۈپ ئۇنىڭ بوينىغا ئېسىلىپ ئۇنى سۆيدى. ²¹ لېكىن ئوغلى ئۇنىڭغا ئېيتتى: < ئەي ئاتا، ئاسمانغا ۋە سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلدىم. سېنىڭ ئوغلۇڭ ئاتالغىلى لايىق ئەمەسمەن. > ²² ئەمما ئاتىسى ئۆز قۇللىرىغا ئېيتتى: < بىرىنچى توننى چىقىرىپ ئۇنىڭغا كىلدۈرۈپ، قولىغا ئۈزۈك سېلىپ پۇتلىرىغا ئاياغ كىلدۈرۈڭلار. > ²³ بورداق تورپاقنى ھەم كەلتۈرۈپ سويۇڭلار، يەپ خۇش بولايلى. ²⁴ چۈنكى بۇ ئوغلۇم ئۆلگەندى تىرىلدى، يىتكەندى تېپىلدى. > بۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇش بولغىلى باشلىدى.

²⁵ چوڭ ئوغلى ئېكىن يېرىدە ئىدى ۋە يېنىپ ئۆيگە يېقىن كەلگەندە نەغمە بىلەن ئۇسسۇلنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ²⁶ خىزمەتكارلىرىدىن بىرىنى چىقىرىپ: < بۇ نېمە ئىكەن؟ > دەپ سورىدى. ²⁷ ئەمما ئۇ ئېيتتى: < ئۇكاڭ كەلدى ۋە ئاتاڭ ئۇنى سالامەت تاپقىنى ئۈچۈن بورداق تورپاقنى سويدى. > ²⁸ لېكىن ئۇ ئاچچىقلىنىپ، ئىچكىرى كىرگىلى ئۇنىمىدى. ئاتىسى چىقىپ ئۇنىڭغا يالۋۇردى. ²⁹ ئەمما ئۇ جاۋاب بېرىپ ئاتىسىغا ئېيتتى: < مانا شۇنچە يىل ساڭا خىزمەت قىلىپ ئەسلا ئەمىرىڭدىن چىقمىدىم، ئەمما سەن ئۆز ئاغىنىلىرىم بىلەن خۇش بولغىلى ماڭا بىر ئوغلاق بەرمىدىڭ. > ³⁰ لېكىن سېنىڭ تىرىكچىلىكىڭنى جالاپلار بىلەن يېگەن شۇ ئوغلۇڭ كەلگەندە ئۇنىڭ ئۈچۈن بورداق تورپاقنى سويدۇڭ. > ³¹ ئاتىسى ئۇنىڭغا ئېيتتى: < ئەي ئوغلۇم، سەن ھەر ۋاقىت مەن بىلەن ئىكەنسەن ۋە مېنىڭ بارىمنىڭ ھەممىسى سېنىڭكىدۇر. > ³² لېكىن شاد بولۇپ خۇشاللىق قىلماق كېرەكتۇر، چۈنكى سېنىڭ بۇ ئۇكاڭ ئۆلگەندى تىرىلدى، يىتكەندى تېپىلدى.»

يامان ۋەكىل توغرىسىدىكى تەمسىل

16 ¹ ئۇ ئۆز شاگىرتلىرىغا ھەم ئېيتتى: «بىر باي ئادەمنىڭ بىر ۋەكىلى بار ئىدى ۋە ئۇلار ئۇنى < سېنىڭ مېلىڭنى ئىسراپ قىلغۇچى > دەپ خوجىسىغا چىقىشتۇردى. ² ئۇ ئۇنى چىقىرىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: < بۇ سەن توغرۇلۇق ئاڭلىغىنىم نېمە ئىكەن؟ ۋەكىللىكىڭنىڭ ھېسابىنى ئۆتكۈزگىن. مۇندىن كېيىن ۋەكىللىكتە تۇرالمايسەن > دېدى. ³ ئەمما ۋەكىل ئۆز ئىچىدە ئېيتتى: < نېمە قىلاي؟ ئەمدى خوجام ۋەكىللىكىنى مەندىن تارتىۋالىدۇ. كەتمەن چاپالمايمەن، گاداىلىق قىلغىلى ئۇياتمەن. > ⁴ ۋەكىللىكتىن چۈشكىنىمە ئۇلار ئۆز ئۆيلىرىدە مېنى قوبۇل قىلماق ئۈچۈن نېمە قىلىشىمنى ئەمدى بىلدىم، دەپ، ⁵ ئۆز خوجىسىغا قەرزدار بولغانلارنى بىردىن-بىردىن چىقىرىپ ئاۋۋالقىسىغا ئېيتتى: < خوجامغا قانچە قەرزىڭ بار؟ > ⁶ ئۇ بولسا: < يۈز چارەك ياغ > دەپ ئېيتتى. ۋەكىل ئۇنىڭغا ئېيتتى: < مانا ھېسابات دەپتىرىڭنى ئېلىپ ھازىر ئولتۇرۇپ، ئەللىك پۈتكىن. > ⁷ ئاندىن ئۇ يەنە بىرىگە ئېيتتى: < سەن بولساڭ، قانچە قەرزىڭ بار؟ > ئۇ ئېيتتى: < يۈز غەلۋىر بۇغداي. > ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: < مانا ھېسابات دەپتىرىڭنى ئېلىپ، سەكسەن پۈتكىن. > ⁸ خوجا ئۇ ناھەق ۋەكىلنى ئەقىللىق ئىش

قىلغىنى ئۈچۈن داڭلىدى. چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ ئوغۇللىرى ئۆز نەسلىدە نۇرنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەقىللىقراق تۇر. ⁹ مەن سىلەرگە ئېيتىمەن: ناھەق مال بىلەن ئۆزۈڭلارغا دوستلار قىلىڭلار. ئۇنداق قىلساڭلار ئۇ تۈگىگەندە ئۇلار سىلەرنى ئەبەدىي چېدىرلارغا قوبۇل قىلغاي.

ئىشەنچلىك بولۇش

¹⁰ كىمكى ئازدا ئىشەنچلىك بولسا، تولىدا ھەم ئىشەنچلىك بولىدۇ. كىمكى ئازدا ناھەق بولسا، تولىدا ھەم ناھەق بولىدۇ. ¹¹ ئەگەر ناھەق مالدا ئىشەنچلىك بولمىساڭلار، ھەق نېمەتنى كىم سىلەرگە تاپشۇرىدۇ؟ ¹² باشقىسىنىڭكىدە ئىشەنچلىك بولمىساڭلار، ئۆزۈڭلارنىڭكىنى سىلەرگە كىم بېرىدۇ؟

¹³ بىر خىزمەتكار ئىككى خوجىغا خىزمەت قىلالمايدۇ. ئۇ بىرىنى يامان كۆرۈپ، يەنە بىرىنى ياخشى كۆرىدۇ ياكى بىرىگە مايىل بولۇپ، يەنە بىرىنى تەھقىر قىلىدۇ. ھەم خۇداغا، ھەم دۇنياغا خىزمەت قىلالمايسىلەر.»

خۇدانىڭ قانۇنى ئۆزگەرمەيدۇ

¹⁴ پۇلغا ئامراق بولغان پەرىسىيەلەر بۇنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلاپ ئۇنى مەسخىرە قىلىشتى. ¹⁵ ئۇ پۇلغا ئامراق بولغان ئېيتتى: «سىلەر ئۆزۈڭلارنى ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ئادىل كۆرسەتكۈچىدۇرسىلەر، لېكىن خۇدا كۆڭۈللىرىڭلارنى بىلىدۇ، چۈنكى ئادەملەرنىڭ ئالدىدا بەلەن بولغىنى خۇدانىڭ ئالدىدا بىرگىنچىلىكتۇر. ¹⁶ تەۋرات ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ تەلىماتلىرى يۇھانناغىچە ئىدى. ئۇ ۋاقىتتىن تارتىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ئىنجىلى جاكارلىنىدۇ ۋە ھەركىم ئىجتىھات بىلەن ئۇنىڭغا كىرىدۇ. ¹⁷ لېكىن ئاسمان بىلەن يەرنىڭ يوقالمىقى تەۋراتتىن بىر نۇقتىنىڭ چۈشمىكىدىن ئاسانراق تۇر.

تالاق قىلىش توغرىسىدا

¹⁸ ھەركىم ئۆز خوتۇنىنى تالاق قىلىپ باشقىسىنى ئالسا، زىنا قىلىدۇ ۋە كىمكى ئۆز ئېرىدىن تالاق قىلىنغاننى ئالسا، زىنا قىلىدۇ.

باي ئادەم بىلەن پېقىر لازارۇس توغرىسىدىكى تەمسىل

¹⁹ بىر باي ئادەم بار ئىدى. سۆسۈن لىباس ۋە قىممەت باھا نەپىس كاناپ كىيىپ، ھەر كۈنىنى ئىش-ئىشەرت بىلەن ئۆتكۈزەتتى. ²⁰ ئەمما ئۇنىڭ ئىشىكىنىڭ ئالدىدا چاقا بىلەن ئۇرۇلغان لازارۇس دېگەن بىر پېقىر پاناتتى. ²¹ ئۇ باينىڭ داستىخانىدىن چۈشكەن پارچىلىرىدىن يەپ،

ئۆزىنى توپدۇرغىلى ئارزۇ قىلاتتى. مانا ئىتلار ھەم كېلىپ ئۇنىڭ چاقىلىرىنى يالاتتى. ²² ۋەقە بولدىكى، پېقىر ئۆلدى ۋە پەرىشتىلەر ئۇنى ئىبراھىمنىڭ قۇچىقىغا ئېلىپ باردى. باي ھەم ئۆلۈپ دەپنە قىلىندى.

²³ ئۇ دوزاختا ئازاب تارتىپ، كۆزلىرىنى كۆتۈرۈپ يىراقتىن ئىبراھىمنى ۋە ئۇنىڭ قۇچىقىدىكى لازارۇسنى كۆرۈپ، ²⁴ قىچقىرىپ ئېيتتى: < ئەي ئاتا ئىبراھىم، ماڭا رەھىم قىلىپ لازارۇسنى ئەۋەتكىنىكى، ئۆز بارمىقىنىڭ ئۈچىنى سۇغا چىلاپ، تىلىمنى سوۋۇتسۇن. بۇ ئوتتا ئازاب تارتىمەن. > ²⁵ لېكىن ئىبراھىم ئېيتتى: < ئەي ئوغلۇم، ھايات ئۆمرۈڭدە ئۆزۈڭنىڭ نازۇنېمىنى ئېلىپ بولغىنىڭنى ۋە لازارۇس دەرد بالا تارتقىنىنى يادىڭغا كەلتۈرگىن. ئەمدى ئۇ تەسەللى تاپتى، ئەمما سەن ئازاب تارتىسەن. > ²⁶ مۇندىن باشقا، بۇ يەردىن سىلەرنىڭ تەرىپىڭلارغا ئۆتكىلى خالىغانلار ۋە ئاندىن بىزنىڭ تەرىپىمىزگە ئۆتكىلى خالىغانلار ئۆتەلمىسۇن دەپ، سىلەر بىلەن بىزنىڭ ئارىمىزدا چوڭ بىر ھاك بېكىتىلگەندۇر. > ²⁷ ئەمما ئۇ ئېيتتى: < ئەي ئاتا، ساڭا يالۋۇرمەنكى، ئۇنى مېنىڭ ئاتامنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتكەيسەن. > ²⁸ مېنىڭ بەش بۇرادىرىم بار. ئۇ ئۇلارغا خەۋەر بېرىپ ئەسكەرتىسۇنكى، ئۇلار ھەم بۇ ئازاب يېرىگە كەلمىسۇن. > ²⁹ ئىبراھىم ئۇنىڭغا ئېيتتى: < ئۇلارغا مۇسا ۋە پەيغەمبەرلەر بار، ئۇلارنى ئاڭلىسۇن. > ³⁰ ئۇ ئېيتتى: < بولمايدۇ، ئەي ئاتا ئىبراھىم، لېكىن ئۆلگەنلەردىن بىرى ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسا، ئۇلار توۋا قىلاتتى. > ³¹ ئەمما ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: < ئەگەر ئۇلار مۇسانى ۋە پەيغەمبەرلەرنى ئاڭلىمىسا، ئۆلگەنلەردىن بىرى ھەم قوپسا، ئىشەنمەيدۇ. >

گۇناھ ۋە كەچۈرۈم

17 ¹ ئۇ ئۆز شاگىرتلىرىغا ئېيتتى: «تايدۇرماقلىقلارنىڭ كەلمەسلىكى مۇمكىن ئەمەستۇر، لېكىن ۋاي ئۇلارغا ۋاستە بولغان ئادەمگە. ² ئۇنىڭ بۇ كىچىكلەردىن بىرىنى تايدۇرۇشىدىن، ئۇنىڭ بوينىغا بىر تۈگەن تېشى ئېسىلىپ ئۇ ئۆزى دېڭىزغا چۆكتۈرۈلسە، ئۇنىڭغا ياخشىراق بولاتتى. ³ ئۆزۈڭلارغا قاراپ ئاگاھ بولۇڭلار. ئەگەر بۇرادىرىڭ ساڭا گۇناھ قىلسا، ئۇنىڭغا نەسەت قىلغىن، توۋا قىلسا، ئۇنى ئەپۈ قىلغىن. ⁴ كۈندە يەتتە مەرتەۋە ئۆزۈڭگە گۇناھ قىلىپ، يەتتە مەرتەۋە ساڭا يېنىپ كېلىپ: < توۋا قىلدىم > دەپ ئېيتسا، ئۇنى ئەپۈ قىلغىن.»

قىچا ئۇرۇقىچە ئېتىقاد

⁵ روسۇللار خۇداۋەندىگە: «ئېتىقادىمىزنى ئاشۇرغىن» دېدى. ⁶ خۇداۋەندە ئېيتتى: «قىچا ئۇرۇقىچە ئېتىقادىڭلار بولسا، بۇ ئۈجمىگە: < قومۇرۇلۇپ دېڭىزغا كۆچۈرۈلگىن > دەپ ئېيتساڭلار، سىلەرگە ئىتائەت قىلاتتى.

قۇلنىڭ ۋەزىپىسى

⁷ سىلەرنىڭ بىرىڭلارنىڭ يەر ھەيدەيدىغان ياكى مال باقىدىغان بىر قۇلى بولسا ۋە ئۇ ئۆزى ئېكىن يەردىن ئۆيگە كەلسە، ئۇنىڭغا: < ھازىر كېلىپ داستىخاندا ئولتۇرغىن > دەپ ئېيتىدۇمۇ؟ ⁸ بەلكى: < مېنىڭ تائامىمنى تەييار قىلىپ، مەن يەپ-ئىچكۈچە بەل باغلاپ ماڭا خىزمەت قىلغىن، ئاندىن كېيىن سەن ئۆزۈڭ يەپ-ئىچكىن > دەپ ئۇنىڭغا ئېيتىمىدۇ؟ ⁹ شۇ قۇلغا بۇيرۇغاندەك قىلغىنى ئۈچۈن شۈكۈر ئېيتارمىكىن؟ ¹⁰ شۇنداق سىلەرگە بۇيرۇلغاننىڭ ھەممىسىنى قىلغىنىڭلاردا: < بىز بىكار قۇل ئىكەنمىز، چۈنكى بىزلەرگە ۋاجىپ بولغاننى قىلدۇق > دەپ ئېيتىڭلار».

ئون پېسە كىشىلەرنىڭ ساقايتىلىشى

¹¹ ئۇ يېرۇسالېمغا كېتىپ بارغىنىدا سامارىيە بىلەن گاللىيەنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، ¹² بىر كەنتكە كىرگەندە ئون پېسە كىشى ئۇنىڭغا ئۇچراپ، نېرى تۇرۇپ، ¹³ ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ: «ئەي ئۇستاز ئەيسا، بىزگە رەھىم قىلغىن» دەپ ئېيتتى. ¹⁴ ئۇ ئۇلارنى كۆرگەندە ئۇلارغا ئېيتتى: «بېرىپ، ئۆزۈڭلارنى كاھىنلارغا كۆرسىتىڭلار». ۋەقە بولدىكى، ئۇلار كېتىپ بارغىنىدا پاكىز بولدى.

¹⁵ ئۇلاردىن بىرى ئۆزىنىڭ ساقايغىنىنى كۆرگەندە يېنىپ كېلىپ، ئۇلۇك ئاۋاز بىلەن خۇداغا ھەمد ئېيتىپ، ¹⁶ ئەيسانىڭ پۇتلىرىنىڭ ئالدىدا يۈز تۆۋەن يىقىلىپ، ئۇنىڭغا شۈكۈر ئېيتتى. ئۇ ئۆزى سامارىيەلىك ئىدى. ¹⁷ ئەيسا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «پاكىز بولغانلار ئون كىشى ئەمەسمىدى؟ توققۇزى قېنى؟ ¹⁸ بۇ بىگانىدىن باشقا ھېچكىم خۇداغا شان-شەرەپ بەرگىلى كەلمىدىمۇ؟» ¹⁹ ئاندىن ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «فوپۇپ ماڭغىن، ئېتىقادىڭ سېنى قۇتقۇزدى».

خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ كېلىشى

²⁰ پەرىسىيەلەر ئۇنىڭدىن: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى قاچان كېلىدۇ؟» دەپ سورىغاندا ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى زاھىردا كەلمەيدۇ. ²¹ كىشىلەر: < مانا مۇندادۇر > ياكى < ئاندا دۇر > دېيەلمەيدۇ. مانا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئىچىڭلاردىدۇر». ²² ئۇ ئۆز شاگىرتلىرىغا ئېيتتى: «ئىبن ئال-ئىنساننىڭ كۈنلىرىنىڭ بىرىنى كۆرگىلى ئارزۇ قىلىدىغان كۈنلىرىڭلار كېلىدۇ، لېكىن كۆرمەيسىلەر. ²³ ئۇلار سىلەرگە: < مانا ئاندا > ياكى < مانا مۇندا > دېسە، بارماڭلار ۋە ئەگەشمەڭلار. ²⁴ چۈنكى چىقىن ئاسماننىڭ بىر چېتىدىن چىقىپ، يەنە بىر چېتىگىچە يالقۇنلىغاندەك ئىبن ئال-ئىنساننىڭ ھەم ئۆز كۈنىدە شۇنداق بولىدۇ. ²⁵ ئەمما ئاۋۋال ئۇنىڭ تولا زەخمەت تارتىپ، بۇ نەسىلدىن رەت قىلىنىشى كېرەكتۇر. ²⁶ نۇھنىڭ كۈنلىرىدە بولغاندەك ئىبن ئال-ئىنساننىڭ كۈنلىرىدە ھەم شۇنداق بولىدۇ.»

²⁷ ئۇلار نۇھ كېمىگە كىرگەن كۈنگىچە يەپ-ئىچىپ، ئەرگە تېگىپ خوتۇن ئالاتتى ۋە توپان كېلىپ ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. ²⁸ ھەم لوتنىڭ كۈنلىرىدە ئۇلار يەپ-ئىچىپ، ئېلىپ-سېتىپ، كۆچەت سېلىپ ئۆي ياساتتى. ²⁹ لېكىن لوت سودومدىن چىققان كۈنى ئاسماندىن ئوت بىلەن گۇڭگۇرت يېغىپ، ھەممىسىنى ھالاك قىلدى.

³⁰ ئىبن ئال-ئىنسان ئاشكارا بولىدىغان كۈندە شۇنداق بولىدۇ. ³¹ ھەركىم ئۇ كۈندە ئۆگزىنىڭ ئۈستىدە بولسا، ئۆيدىكى نەرسىلىرىنى ئالغىلى چۈشمەسۇن. شۇنىڭغا ئوخشاش كىمكى ئېكىن يەردە بولسا، كەينىگە يانمىسۇن. ³² لوتنىڭ خوتۇنىنى يادىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار. ³³ كىمكى ئۆز جىنىنى قۇتقۇزغىلى خالسا، ئۇنى يىتتۈرىدۇ ۋە كىمكى ئۇنى يىتتۈرسە، ئۇنى تىرىلدۈرىدۇ. ³⁴ سىلەرگە ئېيتىمەن: ئۇ كېچىدە بىر ئورۇندا ياتىدىغان ئىككىسىنىڭ بىرى ئېلىنىدۇ، يەنە بىرى قويۇلىدۇ. ³⁵ يارغۇنچاق تارتىشىپ تۇرىدىغان ئىككى خوتۇننىڭ بىرى ئېلىنىدۇ، يەنە بىرى قويۇلىدۇ. ³⁶ ئېكىن يەردىكى ئىككى كىشىنىڭ بىرى ئېلىنىدۇ، يەنە بىرى قويۇلىدۇ».

³⁷ ئۇلار سوراپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، قايدا؟» ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئۆلۈك بەدەن قايدا بولسا، قۇشلار ئاندا يىغىلىدۇ».

تۇل خوتۇن ۋە ھاكىم توغرىسىدىكى تەمسىل

18 ¹ ئۇلارنىڭ ھارماي ھەر ۋاقىت دۇئا قىلىشىنىڭ كېرەك ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىپ ئۇلارغا بىر تەمسىل كەلتۈرۈپ، ² ئېيتتى: «بىر شەھەردە بىر ھاكىم بار ئىدى. ئۆزى خۇدادىن قورقمايدۇ ۋە ئادەمدىن پەرۋا قىلمايتتى. ³ ئۇ شەھەردە بىر تۇل خوتۇن ھەم بار ئىدى ۋە ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ: < دەۋاگەرىمدىن ھەققىمنى ئالدۇرۇپ بەرگىن > دەپ ئىلتىماس قىلىپ تۇردى. ⁴ ئۇ بىر ۋاقىتقىچە ئۈنمىدى، ئەمما ئاندىن كېيىن ئۆز-ئۆزىگە ئېيتتى: < خۇدادىن قورقماي ئادەمدىن پەرۋا قىلمىسام ھەم، ⁵ بۇ تۇل خوتۇن ماڭا ئارام بەرمىگىنى ئۈچۈن ھەققىمنى ئالدۇرۇپ بېرەي. بولمىسا ئۇ ئاخىر كېلىپ يۈزۈمنى تاتىلايدۇ».

⁶ ئاندىن خۇداۋەندە ئېيتتى: «ناھەق ھاكىمنىڭ نېمە ئېيتقىنىنى ئاڭلاڭلار. ⁷ ئەمدى خۇدا تەخىر قىلسا ھەم، كېچە كۈندۈز ئۆزىگە پەرياد قىلغان ئىلغانلىرىغا ئۇلارنىڭ ھەققىنى ئالدۇرۇپ بەرمەيدۇ؟ ⁸ سىلەرگە ئېيتىمەن: ئۇلارغا پات ھەققىنى ئالدۇرۇپ بېرىدۇ. لېكىن ئىبن ئال-ئىنسان كەلگەندە بەر يۈزىدە ئىمان تاپارمىكەن؟»

پەرسىيى بىلەن باجگر توغرىسىدىكى تەمسىل

⁹ ئۇ ئۆزىنى ئادىل بىلىپ باشقىلارنى تەھقىر قىلغۇچىلارنىڭ بەزىسىگە بۇ تەمسىلنى ئېيتتى: ¹⁰ «ئىككى ئادەم دۇئا قىلغىلى بەيت-مۇقەددەسكە چىقتى. بىرى پەرسىي، يەنە بىرى باجگر ئىدى. ¹¹ پەرسىي تۇرۇپ، ئۆز ئىچىدە شۇنداق دۇئا قىلدىكى: < ئەي خۇدا، ساڭا شۈكۈر ئېيتىمەنكى، مەن بۆلەك ئادەملەرگە ئوخشاش بۇلاشچى، ناھەق ۋە زىناخور ياكى شۇ باجگر دەك ھەم ئەمەسمەن. ¹² ھەپتىدە ئىككى مەرتىۋە روزا تۇتۇپ، ھەر نە پايىدا تاپقىنىمنىڭ ئوندىن بىر ئۆلۈشىنى بېرىمەن. ¹³ لېكىن باجگر نېرىدىن تۇرۇپ، كۆزلىرىنى ئاسمان تەرىپىگە كۆتۈرۈشنى ھەم خالىماي، مەيدىسىگە ئۇرۇپ: < ئەي خۇدا، مەن گۇناھكارغا رەھىم قىلغىن > دەپ ئېيتتى. ¹⁴ سىلەرگە ئېيتىمەن: ئۇ ئادىل قىلىنىپ ئۆز ئۆيىگە ياندى، ئەمما باشقىسى ئەمەس. چۈنكى ھەركىم ئۆزىنى ئېگىز تۇتسا، پەس بولىدۇ، لېكىن كىمكى ئۆزىنى پەس تۇتسا، ئېگىز بولىدۇ».

بالىلارنىڭ ئەيسا مەسىھ ئالدىغا كەلتۈرۈلۈشى

¹⁵ ئۇ ئۆز قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويغاي دەپ، ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كىچىك بالىلارنى ھەم ئېلىپ كەلدى. ئەمما شاگىرتلار بۇنى كۆرۈپ ئۇلارنى ئەيىبلدى. ¹⁶ لېكىن ئەيسا ئۇلارنى قىچقىرىپ ئېيتتى: «كىچىك بالىلارنى مېنىڭ ئالدىغا كەلگىلى قويۇپ، ئۇلارنى توسۇشماڭلار. مانا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى شۇنداقلا ئىشكىدۇر. ¹⁷ بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: كىمكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى بىر كىچىك بالىدەك قوبۇل قىلمىسا، ئۇنىڭغا ئەسلا كىرەلمەيدۇ».

ئەيسا مەسىھ ۋە باي ئادەم

¹⁸ بىر چوڭ كىشى ئۇنىڭدىن سوراپ ئېيتتى: «ئەي ياخشى ئۇستاز، ئەبەدىي ھاياتلىققا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە قىلاي؟» ¹⁹ ئەيسا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «نېمە ئۈچۈن مېنى ياخشى دەيسەن؟ يېگانە خۇدادىن باشقا ھېچكىم ياخشى ئەمەس. ²⁰ ئەمىرلەرنى بىلىسەن: زىنا قىلمىغىن، قاتىللىق قىلمىغىن، ئوغرىلىق قىلمىغىن، يالغان گۇۋاھلىق بەرمىگىن، ئاتاڭغا ۋە ئاناڭغا ھۆرمەت قىلغىن.» ²¹ ئەمما ئۇ ئېيتتى: «بۇنىڭ ھەممىسىنى كىچىكلىكىمدىن بېرى ساقلاۋاتىمەن.» ²² ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ساڭا يەنە بىر نېمە كەمدۇر. پۈتۈن بارلىقىڭنى سېتىپ، پېقىرلارغا ئۆلەشتۈرۈپ بەرگىن ۋە ئاسماندا خەزىنەڭ بولىدۇ ۋە كېلىپ ماڭا ئەگەشكىن.» ²³ ئەمما ئۇ بۇنى ئاڭلاپ تولا غەمكىن بولدى، چۈنكى ئۇ تولا باي ئىدى. ²⁴ ئەيسا ئۇنىڭ تولا غەمكىن بولغىنىنى كۆرۈپ ئېيتتى: «دۆلەتمەنلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى قانداق مۈشكۈلدۇر. ²⁵ بىر باينىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن بىر تۈگىنىڭ يىغىنە تۆشۈكىدىن ئۆتۈشى ئوڭايراق تۇرۇر.» ²⁶ بۇنى ئاڭلىغانلار ئېيتىشتى: «ئۇنداق بولسا، كىم نىجات تاپالايدۇ؟» ²⁷ ئەمما ئۇ ئېيتتى: «ئادەملەرگە مۈمكىن بولمىغىنى خۇداغا مۈمكىندۇر.»

ئەيسا مەسھكە ئەگىشىش ئۈچۈن ئاتا قىلىنغان ئىنئام

²⁸ ئاندىن پىترۇس ئېيتتى: «مانا بىز ئۆز بارىمىزنى قويۇپ، ساڭا ئەگەشتۈق». ²⁹ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ئۆيىنى يا خوتۇنىنى يا بۇرادەرلەرنى يا ئاتا-ئانىنى يا بالىلارنى قويۇپ، ³⁰ بۇ زاماندا نەچچە مەرتىۋىسىنى ۋە كېلىدىغان ئالەمدە ئەبەدىي ھاياتنى تاپمايدىغان ھېچكىم يوقتۇر».

ئەيسا مەسھ ئۈچىنچى قېتىم ئۆلۈپ تىرىلىشىنى ئالدىن ئېيتىدۇ

³¹ ئۇ ئون ئىككىلەرنى ئۆز ئالدىغا ئېلىپ، ئۇلارغا ئېيتتى: «مانا بىز يېرۇسالېمغا چىقىمىز ۋە ئىبن ئال-ئىنسان توغرىسىدا پەيغەمبەرلەرنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسى بەجا كەلتۈرۈلىدۇ. ³² مانا ئۇ ئۆزى تائىپلەرگە تاپشۇرۇلىدۇ ۋە ئۇلار ئۇنى مەسخىرە ۋە دەشنىم قىلىپ، يۈزىگە تۈكۈرۈپ، ³³ ئۇنى قامچىلاپ ئۆلتۈرىدۇ ۋە ئۇ ئۈچىنچى كۈنى قويدۇ». ³⁴ لېكىن ئۇلار بۇنىڭدىن ھېچنېمە ئۇقمىدى ۋە بۇ سۆز ئۇلاردىن پىنھان ئىدى ۋە نېمە ئېيتىلغاننى ئۇقمىدى.

بىر كور كىشىنىڭ ساقايتىلىشى

³⁵ ۋەقە بولدىكى، ئۇ يېرىخوغا يېقىنلاشقاندا بىر كور كىشى يولىنىڭ بويىدا ئولتۇرۇپ گادا يىلىق قىلىۋاتاتتى. ³⁶ ئۇ خەلقنىڭ ئۆتۈپ كەتكىنىنى ئاڭلاپ: «بۇ نېمىدۇر؟» دەپ سورىدى. ³⁷ ئۇلار ئۇنىڭغا: «نازارەتلىك ئەيسا ئۆتىدۇ» دەپ خەۋەر بەردى. ³⁸ ئاندىن ئۇ قىچقىرىپ: «ئەي ئەيسا ئىبن-داۋۇد، ماڭا رەھىم قىلغىن» دېدى. ³⁹ ئۇنىڭ ئالدىدىن ماڭغانلار: «شۈك ئولتۇرغىن!» دەپ ئۇنى ئەيىبلىدى. لېكىن ئۇ ئۆزى ئوشۇقراق: «ئەي ئىبن-داۋۇد، ماڭا رەھىم قىلغىن» دەپ قىچقاردى. ⁴⁰ ئەيسا توختاپ، ئۇنى ئۆز ئالدىغا كەلتۈرگىلى بۇيرۇدى. كور ئۇنىڭغا يېقىن كەلگەندە ئۇنىڭدىن سوراپ ئېيتتى: ⁴¹ «ساڭا نېمە قىلىشىمنى خالايسىن؟» ئۇ ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، كۆرىدىغان بولسام ئىدى». ⁴² ئەيسا: «كۆرىدىغان بولغىن، ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى» دەپ ئېيتتى. ⁴³ ئۇ دەرھال كۆرىدىغان بولۇپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ خۇداغا شان-شەرەپ بەردى ۋە ھەممە خەلق بۇنى كۆرۈپ خۇداغا ھەمدە ئېيتتى.

ئەيسا مەسھ ۋە باجگرلارنىڭ باشلىقى زاكېئۇس

19 ¹ ئەيسا يېرىخوغا كىرىپ شەھەردىن ئۆتكەندە، ² مانا باجگرلارنىڭ بىر چوڭى زاكېئۇس دەپ ئاتالغان بىر باي كىشى، ³ ئەيسا كىم ئىكەن دەپ، ئۇنى كۆرگىلى خالىدى. ئەمما بويى قىسقا بولغىنى ئۈچۈن خەلقنىڭ تولىقىدىن ئۇنى كۆرەلمەي، ⁴ ئىلگىرى يۈگۈرۈپ، ئۇنى كۆرمەك ئۈچۈن بىر ئۈجمىگە چىقتى، چۈنكى ئەيسا ئۇ يول بىلەن كېلىپ ئۆتمەكچى

ئىدى. ⁵ ئەيسا ئۇ يەرگە كەلگەندە يۇقىرىغا قاراپ ئۇنى كۆرۈپ: «ئەي زاكېئۇس، ئىتتىك چۈشكىن، چۈنكى بۇ كۈن سېنىڭ ئۆيۈڭدە قونماقچىمەن».

⁶ ئۇ دەرھال چۈشۈپ، خۇشلۇق بىلەن ئۇنى قوبۇل قىلدى. ⁷ ھەممىسى بۇنى كۆرۈپ غوتۇلدىشىپ: «گۇناھكار كىشىنىڭكىدە مېھمان بولغىلى كىردى» دەپ ئېيتتى. ⁸ لېكىن زاكېئۇس قوپۇپ خۇداۋەندىگە ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، مانا مېلىمنىڭ نىسپىنى پېقىرلارغا بېرىمەن ۋە بىراۋدىن ئۆكتەملىك بىلەن بىر نېمە ئالغان بولسام، بىرىگە تۆنى ياندۇرۇپ بېرىمەن».

⁹ ئاندىن ئەيسا ئۇنىڭ توغرىسىدا ئېيتتى: «بۇ كۈن بۇ ئۆيگە نىجات بولدى. مانا ئۇ ھەم ئىبراھىمنىڭ ئوغلىدۇر. ¹⁰ چۈنكى ئىبن ئال-ئىنسان ھالاك بولغاننى ئىزدەپ قۇتقۇزغىلى كەلدى».

قۇللارغا تاپشۇرۇلغان تالانتلار توغرىسىدىكى تەمسىل

¹¹ ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا ئۇ يەنە سۆز قىلىپ بىر تەمسىل ئېيتتى. چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمغا يېقىنلىشىپ قالغاندى ۋە ئۇلار: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى پات ئاشكارا بولىدۇ» دەپ خىيال قىلاتتى. ¹² ئۇ ئېيتتى: «بىر خوجىزادە كىشى ئۆزىگە بىر پادىشاھلىق مەنسىپىنى تاپتۇرۇۋالماق ئۈچۈن بىر يىراق يۇرتقا بېرىپ، ئاندىن يېنىپ كەلمەكچى ئىدى. ¹³ ئۇ ئۆز ئون قۇلىنى قىچقىرىپ ئۇلارغا ئون يامبۇ بېرىپ ئېيتتى: < مەن كەلگۈچە سودا قىلىڭلار. ¹⁴ لېكىن ئۇنىڭ يۇرت خەلقى ئۇنى يامان كۆرۈپ، كەينىدىن ئەلچىلەر ئەۋەتىپ: < بىزنىڭ ئۈستىمىزگە شۇ كىشىنىڭ پادىشاھلىق قىلىشىنى خالىمايمىز > دەپ ئېيتتى.

¹⁵ ۋەقە بولدىكى، ئۇ پادىشاھلىق مەنسىپىنى ئېلىپ يېنىپ كەلگەندە: < ھەربىرى سودىسى بىلەن قانچە پايدا تاپقىنىنى بىلەي > دەپ، ئۆزى تىللا تاپشۇرغان قۇللارنى ئۆز ئالدىغا قىچقارتتى. ¹⁶ ئاۋۋالقىسى كېلىپ ئېيتتى: < ئەي خوجا، يامبۇڭدا ئون يامبۇ پايدا بولدى. ¹⁷ ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: < ئاپىرىن ئەي ياخشى قۇل، ئازدا ئىشەنچلىك بولغىنىڭ ئۈچۈن ئون شەھەرنىڭ ئۈستىگە ھاكىم بولغىن. ¹⁸ ئىككىنچىسى كېلىپ ئېيتتى: < ئەي خوجا، يامبۇڭدا بەش يامبۇ پايدا بولدى. ¹⁹ ئۇنىڭغا ھەم ئېيتتى: < سەن ھەم بەش شەھەرنىڭ ئۈستىگە ھاكىم بولغىن. ²⁰ يەنە بىرى كېلىپ ئېيتتى: < ئەي خوجا، مانا يامبۇڭ! بىر ياغلىققا چىگىپ، بىر جايدا ساقلىدىم. ²¹ چۈنكى قاتتىق بىر ئادەم ئىكەنسىن، ئۆزۈڭ سالمىغاننى يىغىۋېلىپ، ئۆزۈڭ تېرىمىغاننى ئورايىسەن. ئۇنىڭ ئۈچۈن سەندىن قورقتۇم. ²² ئەمما ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: < ئەي يامان قۇل، سېنى ئۆز ئاغزىڭدىن ھۆكۈم قىلاي. مېنىڭ قاتتىق ئادەم بولۇپ، سالمىغىنىمنى يىغىۋېلىپ تېرىمىغىنىمنى ئورىدىغىنىمنى بىلىدىڭمۇ؟ ²³ ئۇنداق بولسا، نېمىشقا مېنىڭ تىللامنى سەرراپلارغا بەرمىدىڭ؟ مەن يېنىپ كەلگەندە ئۇنى پايدىسى بىلەن ئالماستىدىم؟ >

²⁴ ئاندىن ئۇ يېنىدىكىلەرگە ئېيتتى: < يامبۇنى ئۇنىڭدىن ئېلىپ، ئون يامبۇسى بار كىشىگە بېرىڭلار. ²⁵ ئۇلار ئۇنىڭغا ئېيتتى: < ئەي خوجا ئۇنىڭ ئون يامبۇسى بار. ²⁶ ئۇ جاۋاب

بەردىكى: < ھەركىمنىڭ بار بولسا ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ، ئەمما كىمنىڭ يوق بولسا بارى ھەم ئۇنىڭدىن ئېلىنىدۇ. > 27 لېكىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە مېنىڭ پادىشاھلىق قىلىشىمنى خالىمىغان دۈشمەنلىرىمنى كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى مېنىڭ ئالدىمدا ھالاك قىلىڭلار.>

ئەيسا مەسىھ تەخەيگە مىنىپ يېرۇسالېمغا كىرىدۇ

28 ئۇ بۇنى ئېيتىپ، يېرۇسالېمغا چىققىلى ئىلگىرى باردى. 29 ۋەقە بولدىكى، زەيتۇن تېغى دېگەن تاغنىڭ يېنىدىكى بەيتپاگە ۋە بەيتانىياغا يېقىنلاشقاندا شاگىرتلىرىدىن ئىككىسىنى ئەۋەتىپ، 30 ئېيتتى: «قېشىڭلاردىكى كەنتكە بېرىڭلار ۋە ئۇ يەرگە بارغاندا ئۈستىگە ئەسلا ھېچكىم مىنىمگەن بىر تەخەينى باغلاقلىق تاپسىلەر. ئۇنى يېشىپ، ئېلىپ كېلىڭلار. 31 ئەگەر بىرى سىلەردىن: < نېمە ئۈچۈن ئۇنى يېشىسىلەر > دەپ سورىسا، ئۇنىڭغا ئېيتىڭلار: < خۇداۋەندىگە لازىمدۇر >».

32 ئەۋەتىلگەنلەر بېرىپ، ئۇ ئۇلارغا ئېيتقاندىكى تاپتى. 33 ئۇلار تەخەينى يەشكەندە ئۇنىڭ ئىگىلىرى ئۇلارغا: «تەخەينى نېمىشقا يېشىسىلەر؟» دەپ ئېيتتى. 34 ئۇلار: «خۇداۋەندىگە لازىمدۇر» دېدى. 35 ئۇلار ئۇنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۆز لىباسلىرىنى تەخەينىڭ ئۈستىگە سېلىپ، ئەيسانى مىندۈردى. 36 ئۇ كېتىپ بارغىنىدا ئۇلار ئۆز لىباسلىرىنى يولدا ياياتتى. 37 ئۇ زەيتۇن تېغىنىڭ تۆۋىنىگە يېقىنلاشقاندا شاگىرتلىرىنىڭ ھەممە جامائىتى خۇش بولۇپ، كۆرگەن مۆجىزىلەر ئۈچۈن ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن خۇداغا ھەمد ئېيتقىلى باشلاپ: 38 «خۇداۋەندىنىڭ نامىدا كەلگەن پادىشاھ مۇبارەكتۇر! ئاسماندا ئامانلىق ۋە ئەرشەئەلادا شان-شەرەپ» دەپ ئېيتىشتى.

39 لېكىن خەلقنىڭ ئارىسىدىكى بىرنەچچە پەرىسىيەلەر ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، شاگىرتلىرىڭغا تەنبە بەرگىن». 40 ئۇ جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «سىلەرگە ئېيتىمەنكى، بۇلار شۇك تۇرسا، تاشلار قىچقىراتتى». 41 ئۇ يېقىنلىشىپ شەھەرنى كۆرگەندە ئۇنىڭ ئۈستىگە يىغلاپ ئېيتتى: 42 «كاشكى سەن ھەم شۇ كۈنۈڭدە ئامانلىقنىڭ ئۈچۈن نېمە كېرەك بولغىنىنى بىلسەڭ ئىدى. لېكىن ئەمدى كۆزلىرىڭدىن پىنھان قىلىندى. 43 مانا دۈشمەنلىرىڭ چۆرەڭدە دالدا قۇرۇپ، سېنى قورشاپ ھەر تەرەپتىن سېنى قىستايدىغان كۈنلىرىڭ كېلىدۇ. 44 ئۇلار سېنى ۋە ئىچىڭدىكى بالىلىرىڭنى يەر بىلەن يەكسەن قىلىپ، سەندە تاشنى تاش ئۈستىدە قويمايدۇ، چۈنكى ساڭا بېرىلگەن ۋاقىتنى بىلمىدىڭ.»

ئەيسا مەسىھنىڭ بەيت-مۇقەددەسنى تازىلىشى

45 ئۇ بەيت-مۇقەددەسكە كىرىپ ئانداكى ساتقۇچىلارنى چىقارغىلى باشلاپ، 46 ئۇلارغا ئېيتتى: «پۈتۈلگەنكى، مېنىڭ ئۆيۈم دۇئا ئۆيىدۇر، لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ غېرى قىلىڭلار.»

⁴⁷ ئۇ ھەر كۈن بەيت-مۇقەددەستە تەلىم بېرىتتى. لېكىن باش كاھىنلار ۋە كاتىپلار ۋە قوۋمنىڭ چوڭلىرى ئۇنى يوقاتقىلى ئىزدىدى. ⁴⁸ لېكىن ئۇلار نېمە قىلىدىغىنىنى بىلمەيتتى، چۈنكى قوۋمنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭدىن ئاڭلىغىلى ئۇنىڭغا يېپىشىپ تۇردى.

ئەيسا مەسىھنىڭ ھوقۇقىنىڭ سۈرۈشتۈرۈلۈشى

20 ¹ شۇ كۈنلەردە بىر كۈن ئۇ ئۆزى بەيت-مۇقەددەستە خەلققە تەلىم بېرىپ ئىنجىلنى يەتكۈزگىنىدە، باش كاھىنلار ۋە كاتىپلار بىلەن ئاقساقاللار دەرەقەم تۇرۇپ ² ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «بىزگە ئېيتقىن: نېمە قۇدرەت بىلەن بۇنى قىلىسەن؟ ياكى ساڭا شۇ قۇدرەتنى بەرگەن كىمدۇر؟» ³ ئۇ جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «مەن ھەم سىلەردىن بىر سۆز سوراي، ماڭا ئېيتىڭلار: ⁴ يۇھاننانىڭ چۆمۈلدۈرۈشى ئاسماندىن ئىدىمۇ ياكى ئادەمدىنمۇ؟» ⁵ ئۇلار ئۆز ئارىلىرىدا مەسلىھەت قىلىشىپ: «گەر ئاسماندىن دېسەك: < نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار؟ > دەيدۇ. ⁶ لېكىن ئادەملەردىن دېسەك، ھەممە خەلق بىزنى چالما-كېسەك قىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار يۇھاننانى پەيغەمبەر دەپ بىلىدۇ» دەپ ئېيتىشتى. ⁷ ئۇلار: «ئۇنىڭ قەيەردىن بولغىنىنى بىلمەيمىز» دەپ جاۋاب بەردى. ⁸ ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى: «ئۇنداقتا مەن ھەم نېمە قۇدرەت بىلەن بۇنى قىلغىنىمنى سىلەرگە ئېيتمايمەن».

ئۈزۈمزارلىق ۋە يامان باغۋەنلەر توغرىسىدىكى تەمسىل

⁹ ئۇ خەلققە بۇ تەمسىلنى كەلتۈرۈپ ئېيتتى: «بىر ئادەم بىر ئۈزۈمزارلىق قىلىپ، ئۇنى باغۋەنلەرگە تاپشۇرۇپ، ئۇزۇن ۋاقىت سەپەر قىلدى. ¹⁰ مېۋە ۋاقتى بولغاندا: < ئۈزۈمزارلىقنىڭ مېۋىسىدىن ئۇنىڭغا بەرسۇن > دەپ بىر قۇلنى باغۋەنلەرگە ئەۋەتتى، لېكىن باغۋەنلەر ئۇنى ئۇرۇپ، قۇرۇق ياندۇردى. ¹¹ ئۇ يەنە باشقا بىر قۇلنى ئەۋەتتى. ئۇلار ئۇنى ھەم ئۇرۇپ ھاقارەت قىلىپ، قۇرۇق ياندۇردى. ¹² ئۇ يەنە ئۈچىنچىسىنى ئەۋەتتى ۋە ئۇلار ئۇنى ھەم يارىلاندىرۇپ، تاشقىرى چىقاردى.

¹³ ئاندىن ئۈزۈمزارلىقنىڭ ئىگىسى ئېيتتى: < نېمە قىلاي؟ ئۆز ئامراق ئوغلۇمنى ئەۋەتەي. ئەلۋەتتە ئۇلار ئۇنىڭغا يۈز-خاتىرە قىلىدۇ. ¹⁴ لېكىن باغۋەنلەر ئۇنى كۆرگەندە ئۆز ئارىلىرىدا مەسلىھەت قىلىپ: < بۇ ۋارىستۇر، كېلىڭلار ئۇنى ئۆلتۈرەيلى. ئاندىن مىراس بىزنىڭكى بولىدۇ > دەپ ئېيتىشتى. ¹⁵ ئۇلار ئۇنى ئۈزۈمزارلىقتىن تاشقىرى چىقىرىپ ئۆلتۈردى. ئەمدى ئۈزۈمزارلىقنىڭ ئىگىسى ئۇلارغا نېمە قىلىدۇ؟ ¹⁶ ئۇ كېلىپ ئۇ باغۋەنلەرنى ھالاك قىلىپ، ئۈزۈمزارلىقنى باشقىلارغا تاپشۇرىدۇ». لېكىن ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا: «ھەرگىز ئۇنداق بولمىسۇن» دەپ ئېيتتى.

¹⁷ ئۇ ئۇلارغا قاراپ ئېيتتى: «ئۇنداق بولسا، < تامچىلار رەت قىلغان تاش ئۆزى بۇرچەك تېشى

بولدى» دەپ پۈتۈلگەن سۆز نېمىدۇر؟
¹⁸ ھەركىم بۇ تاشنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، پارچىلىنىدۇ ۋە ئۇ تاش كىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، ئۇنى ئېزىدۇ.
¹⁹ كاتىپلار بىلەن باش كاھىنلار شۇ سائەتتە ئۇنىڭ ئۈستىگە قول سالغىلى خالىدى، لېكىن خەلقنىن قورقتى. چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ بۇ تەمسىلىنى ئۇلارنىڭ ئۇلارنىڭ ئۆزى توغرىسىدا ئېيتقىنىنى ئۇقتى.

قەيسەرگە باج بېرىش توغرىسىدا بىر سوئال

²⁰ ئۇلار ئۇنى ماراپ، ھۆكۈمەتكە ۋە ۋالىينىڭ ھۆكۈمىگە تاپشۇرماق ئۈچۈن ئۇنى بىر سۆز بىلەن تۇتقىلى ئۆزىنى ئادىل كۆرسەتكەن جاسۇسلارنى ئەۋەتتى. ²¹ ئۇلار ئۇنىڭدىن سوراپ ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، بىز سېنىڭ راستلىق بىلەن سۆز قىلىپ تەلىم بەرگىنىڭنى ۋە يۈز-خاتىرە قىلماي، خۇدانىڭ يولىنى ھەقىقەت بىلەن ئۆگەتكىنىڭنى بىلىمىز. ²² قەيسەرگە باج بەرمىكىمىز جايىمۇ، ياكى ئەمەسمۇ؟» ²³ ئەمما ئۇ ئۇلارنىڭ ھېلىسىنى بىلىپ ئۇلارغا ئېيتتى: ²⁴ «ماڭا بىر دىنار كۆرسىتىڭلار. ئۇنىڭدىكى سۈرەت ۋە خەت كىمىنىڭكىدۇر؟» ئۇلار: «قەيسەرنىڭكى» دەپ ئېيتتى. ²⁵ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئۇنداق بولسا، قەيسەرنىڭكىنى قەيسەرگە ۋە خۇدانىڭكىنى خۇداغا بېرىڭلار». ²⁶ ئۇلار ئۇنى خەلقنىڭ ئالدىدا بىر سۆز بىلەن تۇتالماي، ئۇنىڭ جاۋابلىرىغا ھەيران بولۇپ شۇك تۇردى.

ئۆلۈمدىن تىرىلىش توغرىسىدا

²⁷ ئۆلۈمدىن تىرىلىپ قوپۇشنى ئىنكار قىلغان سادۇقىيلاردىن بىرنەچچىسى كېلىپ، ئۇنىڭدىن سوراپ ²⁸ ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، مۇسا بىزگە پۈتكەنكى، بىر كىشىنىڭ بۇرادىرى ئۆلسە ۋە ئۇنىڭ خوتۇنى بولسا، لېكىن بالىسى بولمىسا، ئۇ خوتۇنى ئۇنىڭ بۇرادىرى ئېلىپ ئۆز بۇرادىرىگە ئۇرۇق-ئەۋلاد قوپۇرسۇن. ²⁹ مانا يەتتە بۇرادەر بار ئىدى ۋە ئاۋۋالقىسى خوتۇن ئېلىپ بالىسىزلىقتا ئۆلدى. ³⁰ ئىككىنچىسى ³¹ ۋە ئۈچىنچىسى ۋە شۇنداق ھەممە يەتتىلىسى ئۇنى ئېلىپ بالا يۈزى كۆرمەي ئۆلدى. ³² ھەممىسىدىن كېيىن خوتۇن ھەم ئۆلدى. ³³ قىيامەتتە ئۇ خوتۇن ئۇلارنىڭ قايسىسىنىڭكى بولىدۇ؟ چۈنكى يەتتىلىسى ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى.»
³⁴ ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى: «بۇ ئالەمنىڭ بالىلىرى خوتۇن ئالىدۇ ۋە ئەرگە تېگىدۇ. ³⁵ لېكىن ئۇ ئالەمگە يەتمەككە ۋە ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قويمىقىغا لايىق سانالغانلار خوتۇن ئالمايدۇ ياكى ئەرگە تەگمەيدۇ. ³⁶ ئۇلار يەنە ئۆلمەيدۇ، چۈنكى ئۇلار پەرىشتىلەردە كىتۈر ۋە تىرىلىشنىڭ ئوغۇللىرى بولغاچ خۇدانىڭ ئوغۇللىرى بولىدۇ. ³⁷ ئەمما ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىپ قوپۇرۇلمىقىنى مۇسا ھەم تىمەن توغرىسىدىكى بۆلۈمدە خۇداۋەندىنى ئىبراھىمنىڭ تەڭرىسى ۋە ئىسھاقنىڭ

تەڭرىسى ۋە ياقۇبىنىڭ تەڭرىسى دەپ بايان قىلغاندۇر. ³⁸ ئۇ ئۆلۈكلەرنىڭ تەڭرىسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭكىدۇر، چۈنكى ھەممىسى ئۇنىڭغا تىرىكتۇر». ³⁹ كاتىپلاردىن بەزىلىرى جاۋاب بېرىپ: «ئەي ئۇستاز، ياخشى ئېيتىنىڭ» دېدى. ⁴⁰ ئۇلار يەنە ئۇنىڭدىن بىر نېمە توغرىسىدا سورىغىلى جۇرئەت قىلمىدى.

مەسىھ كىمىنىڭ ئوغلىدۇر؟

⁴¹ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئۇلار مەسىھنى داۋۇدنىڭ ئوغلى دەپ قانداق دېيەلەيدۇ؟ ⁴² داۋۇد ئۆزى زەبۇر كىتابىدا ئېيتىدۇكى: < رەب مېنىڭ خۇداۋەندەمگە ئېيتتى: ⁴³ مەن دۈشمەنلىرىڭنى قەدەمگەھىڭ قىلغۇچە مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن.> ⁴⁴ ئەمدى داۋۇد ئۇنى خۇداۋەندە دېسە، ئۇ قانداق ئۇنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟»

ئەيسا مەسىھ رىيا قىلغۇچى كاتىپلارنى ئەيىبلەيدۇ

⁴⁵ ھەممە خەلق ئاڭلاپ تۇرغاندا، ئۇ شاگىرتلىرىغا ئېيتتى: ⁴⁶ «ئۇزۇن تونلار كىيىپ يۈرۈپ، بازارلاردا سالام ئېلىپ، سىناگوگلاردا ئاۋۋالقى ئورۇنلارنى ۋە زىياپەتلەردە تۈردە ئولتۇرۇشنى ياخشى كۆرگەن كاتىپلاردىن ئېھتىيات قىلىڭلار. ⁴⁷ ئۇلار تۈل خوتۇنلارنىڭ ئۆيلىرىنى يەپ، نىقابلىنىپ ئۇزۇن دۇتالار ئوقۇيدۇ. بۇلار قاتتىقراق ھۆكۈم تاپىدۇ.»

تۈل خوتۇننىڭ ئىئانىسى

21 ¹ ئۇ كۆزلىرىنى كۆتۈرۈپ، بايلار ئۆز ھەدىيەلىرىنى خەزىنىگە سالغىنىنى كۆردى. ² بىر پېقىر تۈل خوتۇننىڭ ئۇنىڭغا ئىككى مىس تىيىن سالغىنىنى كۆرۈپ، ³ ئېيتتى: «بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: ئۇشبۇ پېقىر تۈل خوتۇن ھەممىسىدىن ئوشۇقراق سالدى. ⁴ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز زىيادىلىكىدىن بىر نېمە ھەدىيەلەرنىڭ ئارىسىغا سالدى، لېكىن بۇ ئۆز يوقلۇقىدىن، ئۇنىڭدا بار تىرىكچىلىكىنىڭ ھەممىسىنى سالدى.»

ئاخىرقى زامانلاردىكى ئالامەتلەر

⁵ بەزىلەر: «بەيت-مۇقەددەس چىرايلىق تاشلار ۋە تۆھپە ھەدىيەلەر بىلەن ياسالغاندۇر» دېگەندە ئۇ ئېيتتى: ⁶ «سىلەر كۆرۈۋاتقان نەرسىلەرنىڭ تاشنىڭ ئۈستىدە تاش يىقىتىلماي قالمايدىغان كۈنلىرى كېلىدۇ». ⁷ ئۇلار ئۇنىڭدىن سوراپ ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، بۇ قاچان

بولدۇ ۋە بۇنىڭ ۋەقە بولۇشىنىڭ ئالامىتى نېمىدۇر؟»⁸ ئۇ ئېيتتى: «ئاگاھ بولۇڭلاركى، ئېزىپ كەتمىگەيسىلەر. تولا كىشى مېنىڭ ئىسمىم بىلەن كېلىپ: < مەن ئۇدۇرمەن > ۋە < ۋاقىت يېقىنلىشتى > دەپ ئېيتىدۇ. ئۇلارنىڭ كەينىدىن بارماڭلار.⁹ ھەمدە جەڭ شاۋقۇنلىرى بىلەن ئىنقىلاب شاۋقۇنلىرىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا قورقماڭلار. بۇلارنىڭ ئاۋۋال ۋەقە بولۇشى كېرەكتۇر، لېكىن ئاخىرى تېخى پات بولمايدۇ».

¹⁰ ئاندىن ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «تائىپە تائىپىگە ۋە مەملىكەت مەملىكەتكە كارشى قوپىدۇ.¹¹ يەردىن يەرگە چوڭ زىلزىلىلەر ۋە ئاچارچىلىقلار ۋە ۋابالار بولىدۇ ۋە ئاسماندا ھەيۋەتلىك كۆرۈنۈشلەر ۋە چوڭ ئالامەتلەر بولىدۇ.¹² ئەمما بۇنىڭ ھەممىسىنىڭ ئىلگىرى، ئۇلار سىلەرنىڭ ئۇستۇڭلارغا قول سېلىپ، سىلەرنى قوغلاپ، سىناگوگىلارغا ۋە زىندانلارغا تۇتۇپ بېرىدۇ ۋە مېنىڭ ئىسمىم ئۈچۈن پادىشاھلار ۋە ۋالىيلارنىڭ ئالدىغا چىقىرىلىسىلەر.¹³ بۇنىڭ بىلەن گۇۋاھلىق بەرگىلى سىلەرگە پۇرسەت بولىدۇ.¹⁴ ئۇنىڭ ئۈچۈن كۆڭۈللىرىڭلارغا ساقلاڭلاركى، نېمە جاۋاب بېرىۋېلى دەپ، ئىلگىرىدىن ئەندىشە قىلمىغايىسىلەر.¹⁵ چۈنكى ھەممە دۈشمەنلىرىڭلار قارشى تۇرۇپ، خىلاپىدا سۆز قىلالمىغۇدەك ئېغىز ۋە ھېكمەت مەن سىلەرگە بېرىمەن.¹⁶ ھەم ئاتا-ئانا ۋە بۇرادەرلەر ۋە ئۇرۇق-تۇغقانلار ۋە دوستلار سىلەرنى تۇتۇپ بېرىدۇ ۋە بەزىلىرىڭلارنى ئۆلتۈرىدۇ.¹⁷ مېنىڭ ئىسمىم ئۈچۈن ھەممىسى سىلەرنى يامان كۆرىدۇ.¹⁸ لېكىن باشلىرىڭلاردىن بىر تال چاچ يىتمەيدۇ.¹⁹ سەۋرىڭلار بىلەن جانلىرىڭلارنى قۇتقۇزۇڭلار.

يېرۇسالېمنىڭ خاراب بولۇشى

²⁰ ئەمدى يېرۇسالېمنى قوشۇنلار قورشىغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ خاراب بولۇشىنىڭ يېقىنلاشقىنى بىلىڭلار.²¹ ئۇ ۋاقىت يەھۇدىيەدىكىلەر تاغلارغا قاچسۇن ۋە يېرۇسالېمنىڭ ئىچىدىكىلەر تاشقىرى چىقسۇن ۋە سەھرادىكىلەر ئۇنىڭ ئىچىگە كىرمىسۇن.²² چۈنكى بۇلار پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسى بەجا كەلتۈرۈلىدىغان ئىنتىقام كۈنلىرىدۇر.²³ ئەمما ۋاي ئۇ كۈنلەردە ھامىلىدار بولغانلارغا ۋە ئېمىتىدىغانلارغا! چۈنكى يۇرتتا چوڭ تەڭلىك ۋە بۇ قوۋمغا غەزەپ ھۆكۈمى بولىدۇ.²⁴ ئۇلار قىلىچ بېسىغا چۈشۈپ، ھەممە تائىپىلەرگە ئەسىر بولۇپ ئېلىپ بېرىلىدۇ ۋە تائىپىلەرنىڭ زامانلىرى تامام بولغۇچە يېرۇسالېم تائىپىلەردىن دەپسەندە قىلىنىدۇ.

مەسىھنىڭ كېلىشى توغرىسىدا

²⁵ ئاپتاپتا ۋە ئايدا ۋە يۇلتۇزلاردا ئالامەتلەر بولىدۇ ۋە يەر يۈزىدە تائىپىلەر دېڭىزنىڭ ۋە دولقۇنلارنىڭ گۈلدۈرلىشىدىن دەھشەتكە چۈشۈپ گاڭگىراپ قالىدۇ.²⁶ ئادەملەر قورقۇنچتىن ۋە يەر يۈزىگە كېلىدىغانى كۈتۈپ تۇرغىنىدا ھودۇقلانغىنىدىن ئەس-ھوشىنى يوقىتىدۇ. چۈنكى ئاسمانلارنىڭ قۇۋۋەتلىرى قوزغىلىدۇ.²⁷ ئۇ ۋاقىت ئۇلار ئىبن ئال-ئىنساننىڭ تولا

قۇدرەت ۋە شان-شەرەپ بىلەن بىر بۇلۇتتا كېلىدىغىنىنى كۆرىدۇ. ²⁸ بۇ ۋەقەلەر بولىدىغان ۋاقىتتا ئۆرە تۇرۇپ، باشلىرىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، چۈنكى بۇ نىجاتىڭلار يېقىنلاشتى دېمەكتۇر».

ئەيسا مەسىھنىڭ سۆزلىرى ھەرگىز يوقالمايدۇ

²⁹ ئۇ ئۇلارغا بىر تەمسىل ئېيتتىكى: «ئەنجۈر دەرىخىگە ۋە ھەممە دەرىخىلەرگە قاراڭلار. ³⁰ ئۇلارنىڭ بىخانىغىنىنى كۆرگەندە يازنىڭ يېقىن ئىكەنلىكىنى ئۆزۈڭلاردىن بىلىسىلەر. ³¹ شۇنداق ھەم سىلەر بۇ ۋەقە بولغىنىنى كۆرگەندە خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ يېقىن بولغىنىنى بىلىڭلار. ³² بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەنكى، ھەممىسى ۋەقە بولمىغۇچە بۇ نەسىل ئۆتمەيدۇ. ³³ ئاسمان ۋە يەر يوقىلىدۇ، لېكىن مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. ³⁴ ئۆزۈڭلار ئاگاھ بولۇڭلاركى، كۆڭۈللىرىڭلار مەستلىكتە ۋە شاراب ئىچىشتە ۋە تىرىكچىلىك ئەندىشىسىدە ئېغىرلاشمىغاي ۋە ئۇ كۈن سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا تۇيۇقسىز كەلمىگەي. ³⁵ چۈنكى بارچە يەر يۈزىدە ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىگە بىر تۇزاق تەك كېلىدۇ. ³⁶ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئويغاق تۇرۇپ، بۇ ۋەقە بولىدىغاننىڭ ھەممىسىدىن قېچىپ قۇتۇلۇپ، ئىبن ئال-ئىنساننىڭ ئالدىدا تۇرغىلى لايىق ھېسابلانمىقىڭلار ئۈچۈن ھەممىشە دۇئا قىلىڭلار».

³⁷ ئۇ كۈندۈزى بەيت-مۇقەددەستە تەلىم بېرىپ، كېچىسى زەيتۇن تېغى دېگەن تاغدا قونانتى. ³⁸ ھەممە خەلق سەھەردە بەيت-مۇقەددەسكە چىقىپ، ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىلى ئالدىغا كېلەتتى.

يەھۇدانىڭ ئەيسا مەسىھكە ساتقۇنلۇق قىلىشى

22 ¹ پاسىخا دېگەن پېتىر نان ھېيتى يېقىنلاشقاندى. ² باش كاھىنلار ۋە كاتىپلار ئۇنى ئۆلتۈرگىلى پۇرسەت ئىزدەيتتى، ئەمما خەلق تىن قورقتى. ³ لېكىن شەيتان ئون ئىككىلەرنىڭ بىرى بولغان ئىشقىرىيوت دېگەن يەھۇداغا كىردى. ⁴ ئۇ بېرىپ، ئۇنى قانداق تەرىقە بىلەن ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىدىغىنىنى باش كاھىنلار ۋە سەردارلار بىلەن مەسلىھەت قىلدى. ⁵ ئۇلار خۇش بولۇپ ئۇنىڭغا كۈمۈش بەرگىلى ئىتتىپاقلاشتى. ⁶ ئۇ رازى بولۇپ، ئۇنى خەلق تىن پىنھان ئۇلارغا تۇتۇپ بەرگىلى مۇناسىپ پۇرسەت ئىزدەيتتى.

پاسىخا تائامغا تەييارلىق كۆرۈش

⁷ پاسىخا قوزىسىنى قۇربانلىق قىلىدىغان پېتىر كۈنى كەلگەندە، ⁸ ئۇ پېتىرۇسنى ۋە يۇھاننانى ۋە ۋەتەن ئېيتتى: «بېرىپ، بىز ئۈچۈن پاسىخا قوزىسىنى يېگىلى تەييار قىلىڭلار». ⁹ ئۇلار ئۇنىڭغا ئېيتتى: «قەيەردە تەييار قىلىشىمىزنى خالايسىن؟» ¹⁰ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «مانا

شەھەرگە كىرگىنىڭلاردا بىر سۇ كوزىسىنى كۆتۈرگەن بىر ئادەم سىلەرگە ئۇچرايدۇ. ئۇ كىرىدىغان ئۆيگە ئۇنىڭغا ئەگىشىپ، ¹¹ ئۆي خوجايىنىغا: < ئۇستاز ساڭا ئېيتىدۇ: مەن شاگىرتلىرىم بىلەن پاسىخا قوزىسىنى يەيدىغان مېھمانخانا نە يەردىدۇر؟ > دەڭلار. ¹² ئۇ سىلەرگە بىسات سېلىقلىق بىر چوڭ بالىخانا كۆرسىتىدۇ. ئاندا تەييارلىق قىلىڭلار. ¹³ ئۇلار بېرىپ ئۇلارغا ئېيتىلغىنىدەك تېپىپ، پاسىخا قوزىسىنى تەييار قىلدى.

ئەيسا مەسھەنڭ ئون ئىككىلەر بىلەن پاسىخا تائامنى يېيىشى

¹⁴ سائەت كەلگەندە ئۇ روسۇللار بىلەن داستىخاندا ئولتۇردى. ¹⁵ ۋە ئۇلارغا ئېيتتى: «مەن زەخمەت تارتماستىن ئىلگىرى سىلەر بىلەن بۇ پاسىخا قوزىسىنى يېگىلى ئارزۇمەنلىك بىلەن ئارزۇ قىلدىم. ¹⁶ سىلەرگە ئېيتىمەن: خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا كامىل بولمىغۇچە يەنە ئۇنىڭدىن ئەسلا يېمەيمەن.» ¹⁷ ئاندىن ئۇ بىر جامنى قولغا ئېلىپ، شۆكۈر قىلىپ ئېيتتى: «بۇنى ئېلىپ، ئاراڭلاردا تەقسىم قىلىڭلار. ¹⁸ چۈنكى سىلەرگە ئېيتىمەن: مۇندىن كېيىن خۇدانىڭ پادىشاھلىقى كەلمىگۈچە ئۈزۈم تېلىنىڭ مېۋىسىدىن يەنە ئىچمەيمەن.» ¹⁹ ئاندىن ئۇ بىر ناننى ئېلىپ، شۆكۈر ئېيتىپ ئۈستۈپ، ئۇلارغا بېرىپ ئېيتتى: «بۇ مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن بېرىلىدىغان بەدىنىمدۇر. مېنى ياد قىلماق ئۈچۈن بۇنى قىلىڭلار.» ²⁰ شۇنداق ھەم تائام يېگەندىن كېيىن، ئۇ جامنى ئېلىپ ئېيتتى: «بۇ جام مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تۈكۈلىدىغان قېنىم بىلەن بولىدىغان يېڭى ئەھدىدۇر.»

²¹ لېكىن مانا مېنى تۇتۇپ بەرگۈچىنىڭ قولى مەن بىلەن بىللە داستىخاندىدۇر. ²² دەرۋەقە ئىبن ئال-ئىنسان تەقدىر قىلىنغاندەك كېتىدۇ، لېكىن ۋاي ئۇنىڭ تۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاستە بولغان ئادەمگە!» ²³ ئۇلار: «بۇنى قىلغۇچى قايسىمىزدۇر؟» دەپ ئۆز ئارىلىرىدا سوراشقىلى تۇردى.

²⁴ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا: «قايسىمىز چوڭراق سانىلىدۇ» دەپ بىر تالاش-تارتىش ھەم بولدى. ²⁵ ئەمما ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «تائىپىلەرنىڭ پادىشاھلىرى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چوڭلۇق قىلىدۇ ۋە ئۇلۇغلىرى ھەزرەت دەپ ئاتىلىدۇ. ²⁶ لېكىن سىلەر ئۇنداق بولماڭلار، بەلكى ئاراڭلاردىكى چوڭى كىچىكىدەك ۋە ئاراڭلاردىكى باشلىغۇچى خىزمەتكاردەك بولسۇن. ²⁷ چۈنكى چوڭراقى قايسىدۇر؟ داستىخاندا ئولتۇرغۇچىمۇ ياكى خىزمەت قىلغۇچىمۇ؟ داستىخاندا ئولتۇرغۇچى ئەمەسمۇ؟ لېكىن مەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا خىزمەتكاردەكتۇر مەن.»

²⁸ سىلەر مېنىڭ سىناقلىرىمدا مەن بىلەن تۇرغانلاردۇرسىلەر. ²⁹ ئاتام ماڭا بىر پادىشاھلىق تايىن قىلغاندەك، مەن ھەم سىلەرگە شۇنداق تايىن قىلىمەنكى، ³⁰ مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا داستىخاننىمدا يەپ-ئىچىپ، تەختلەردە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە ھۆكۈم قىلغايىسىلەر.

ئەيسا مەسىھنىڭ پېتىرۇس ئۇنى ئىنكار قىلىشى ئالدىن ئېيتىشى

³¹ ئەي سىمون، ئەي سىمون، مانا شەيتان سىلەرنى بۇغدايدەك تاسقىغىلى خالىدى. ³² لېكىن مەن سەن ئۈچۈن ئېتىقادىڭ يوقالمىسۇن دەپ، دۇئا قىلدىم. سەن توۋا قىلغاندا بۇرادەرلىرىڭنى قۇۋۋەتلەندۈرگىن». ³³ ئەمما ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، سەن بىلەن ھەم زىندانغا، ھەم ئۆلۈمگە بارغىلى تەيياردۇرمەن». ³⁴ ئۇ ئېيتتى: «ئەي پېتىرۇس، ساڭا ئېيتىمەنكى، بۇ كۈن خوراز تېخى چىللىماستا سەن مېنى: < ئۇنى تونۇمايمەن > دەپ ئۈچ مەرتىۋە ئىنكار قىلسەن». ³⁵ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: سىلەرنى ھەمىيانسىز ۋە خۇرجۇنسىز ۋە ئاياغسىز ئەۋەتكىنىدە سىلەرگە بىر نەرسە كەم بولدىمۇ؟» ئۇلار: «ياق» دېيىشتى. ³⁶ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «لېكىن ئەمدى ھەركىمنىڭ ھەمىيانى بولسا ئۇنى ئالسۇن. شۇنداق ھەم خۇرجۇنى بولسا ئۇنى ئالسۇن ۋە بىركىمنىڭ قىلچى بولمىسا، لىباسىنى سېتىپ بىر قىلچ ئالسۇن. ³⁷ چۈنكى سىلەرگە ئېيتىمەن: < ئاسىيىلار بىلەن سانالدى > دەپ مەن توغرۇلۇق پۈتۈلگەن سۆزىڭنى بەجا كەلتۈرۈلمىكى كېرەكتۇر، دەرۋەقە مەن توغرۇلۇق پۈتۈلگىنى ئەمدى بەجا كەلتۈرۈلىدۇ». ³⁸ ئۇلار ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، مانا مۇنداق ئىككى قىلچ بار». ئەمما ئۇ ئۇلارغا: «كۇپايدۇر» دەپ ئېيتتى.

ئەيسا مەسىھنىڭ زەيتۇن تېغىدا دۇئا قىلىشى

³⁹ ئاندىن ئۇ چىقىپ ئادىتىدەك زەيتۇن تېغىغا باردى ۋە شاگىرتلىرى ئۇنىڭغا ئەگەشتى. ⁴⁰ ئەمما ئۇ يەرگە بارغاندا ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «دۇئا قىلىڭلاركى، سىناققا چۈشمىگەيسىلەر». ⁴¹ ئۇ ئۇلاردىن بىر تاش ئېتىمچە ئىلگىرى بېرىپ تىز پۈكۈپ دۇئا قىلىپ: ⁴² «ئەي ئاتا، خالىساڭ، بۇ پىيالىنى مەندىن ئالغىن، ئەمما مېنىڭ خاھىشىمدەك ئەمەس، بەلكى سېنىڭكىدەك بولسۇن» دەپ ئېيتتى. ⁴³ ئاسماندىن بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ، ئۇنى قۇۋۋەتلەندۈردى. ⁴⁴ ئۇ ئىزىراپتا بولۇپ تېخىمۇ چوڭ غەپىرەت بىلەن دۇئا قىلغىنىدا ئۇنىڭ تەرى قان تامچىلىرىدەك بولۇپ يەرگە چۈشتى. ⁴⁵ ئۇ دۇئادىن قوپۇپ شاگىرتلارغا كېلىپ، ئۇلارنى غەمدىن ئۇخلاغلىق تېپىپ، ⁴⁶ ئۇلارغا ئېيتتى: «نېمە ئۈچۈن ئۇخلايسىلەر؟ قوپۇپ دۇئا قىلىڭلاركى، سىناققا چۈشمىگەيسىلەر».

ئەيسا مەسىھنىڭ تۇتقۇن قىلىنىشى

⁴⁷ ئۇ تېخى سۆز قىلىپ تۇرغىنىدا، مانا بىر توپ خەلق كەلدى ۋە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئون ئىككىلەردىن بىرى بولغان يەھۇدا دېگەن كىشى كېلىپ، ئەيسانى سۆيگىلى قېشىغا باردى. ⁴⁸ لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي يەھۇدا، بىر سۆيۈش بىلەن ئىبن ئال-ئىنساننى تۇتۇپ بېرىسەنمۇ؟» ⁴⁹ ئەيسا بىلەن بولغانلار ۋەقە بولىدىغاننى كۆرگەندە: «ئەي خۇداۋەندە، قىلچ

بىلەن ئۇرايلىمۇ؟» دەپ ئېيتىشتى. ⁵⁰ ئۇلاردىن بىرى ئۇلۇغ كاھىننىڭ قۇلىنى ئۇرۇپ، ئوڭ قۇلىقىنى كەستى. ⁵¹ ئەيسا جاۋاب بېرىپ: «شۇنچىلىكتە قويۇڭلار» دەپ ئۇنىڭ قۇلىقىنى تۇتۇپ ساقايتتى.

⁵² ئاندىن كېيىن ئەيسا ئۆزىنىڭ ئۈستىگە كەلگەن باش كاھىنلارغا ۋە بەيت-مۇقەددەسنىڭ پاسىبان سەردارلىرىغا ۋە ئاقساقاللىرىغا ئېيتتى: «بىر بۇلاڭچىنىڭ ئۈستىگە چىققاندا قىلىچ ۋە ھاسىلار بىلەن چىقىڭلار. ⁵³ بەيت-مۇقەددەستە ھەر كۈن سىلەر بىلەن بولغىنىدا ئۈستۈمگە قول ئۇزاتمىدىڭلار. لېكىن بۇ سىلەرنىڭ سائىتىڭلار ۋە قاراڭغۇلۇق ھۆكۈمىتىدۇر».

پېترۇس ئەيسا مەسھنى ئىنكار قىلىدۇ

⁵⁴ ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ ئېلىپ بېرىپ، ئۇلۇغ كاھىننىڭ ئۆيىگە كەلتۈردى، لېكىن پېترۇس بىراقىن ئۇنىڭغا ئەگەشتى. ⁵⁵ ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئوت يېقىپ چۆرىسىدە ئولتۇرۇشقاندا پېترۇس ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇردى. ⁵⁶ بىر دېدەك ئۇنىڭ ئوتنىڭ قېشىدا ئولتۇرغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا كۆز تىكىپ ئېيتتى: «ئۇ ھەم ئۇنىڭ بىلەن ئىدى». ⁵⁷ ئەمما ئۇ تېنىپ ئېيتتى: «ئەي خوتۇن، ئۇنى تونۇمايمەن». ⁵⁸ ئاز مۇددەتتىن كېيىن باشقا بىر كىشى ئۇنى كۆرۈپ ئېيتتى: «سەن ھەم ئۇلاردىن ئىكەنسەن». لېكىن پېترۇس ئېيتتى: «ئەي ئادەم، ئۇنداق ئەمەسمەن». ⁵⁹ بىر سائەتچە ئۆتكەندە باشقىسى چىڭ تۇرۇپ ئېيتتى: «ھەقىقەتەن ئۇ ھەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى، چۈنكى ئۇ گاللىيەلىكتۇر». ⁶⁰ ئەمما پېترۇس: «ئەي ئادەم، نېمە ئېيتقىنىڭنى بىلمەيمەن» دەپ ئېيتتى. ئۇ سۆز قىلىپ تۇرغىنىدا دەرھال خوراز چىلىدى. ⁶¹ خۇداۋەندە ئۇرۇلۇپ پېترۇسقا قارىدى. شۇ چاغدا پېترۇس خۇداۋەندىنىڭ ئۇنىڭغا: < خوراز چىلىمىستىن ئىلگىرى مېنى ئۈچ مەرتىۋە ئىنكار قىلىسەن > دېگەن سۆزىنى يادىغا كەلتۈردى. ⁶² ئۇ تاشقىرى چىقىپ، ئاچچىق يىغا بىلەن يىغلىدى.

ئەيسا مەسھنىڭ مەسخىرە قىلىنىشى

⁶³ ئەيسانى تۇتقان كىشىلەر ئۇنىڭغا قامچىلاپ ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، ⁶⁴ بېشىنى يېپىپ يۈزىگە ئۇرۇپ: «سېنى ئۇرغان كىمدۇر؟ پەيغەمبەرلىك قىلغىن» دەپ ئۇنىڭدىن سورىدى. ⁶⁵ ئۇلار ئۇنىڭغا دەشەنە قىلىپ تولا باشقا سۆز ئېيتاتتى.

ئەيسا مەسھ يەھۇدىيلارنىڭ ئالىي كېڭىشىدە

⁶⁶ كۈندۈز بولغاندا قوۋمنىڭ ئاقساقاللىرى ۋە باش كاھىنلار ۋە كاتىپلار يىغىلىپ، ئۇنى ئۆز كېڭىشىگە ئېلىپ بېرىپ ئۇنىڭغا ئېيتىشتى: ⁶⁷ «ئەگەر سەن مەسھ بولساڭ، بىزگە

ئېيتتىن. «ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «سەلەرگە ئېيتسام، ئىشەنمەيسىلەر، ⁶⁸ ۋە سورىسام، جاۋاب بەرمەيسىلەر. ⁶⁹ مۇندىن كېيىن ئىبن ئال-ئىنسان خۇدانىڭ قۇدرىتىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرىدۇ». ⁷⁰ ھەممىسى ئېيتتى: «سەن خۇدانىڭ ئوغلىسىمۇ؟» ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئېيتقىنىڭلاردەك مەن ئۇدۇرمەن». ⁷¹ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئېيتىشتى: «تېخى بىزنىڭ گۇۋاھلىققا نېمە ھاجىتىمىز بار؟ مانا ئۆزىمىز ئۇنىڭ ئۆز ئاغزىدىن ئاڭلىدۇق».

ۋالىي پىلاتۇس ئەيسا مەسھنى سوراق قىلىدۇ

23 ¹ ئۇلارنىڭ پۈتۈن جامائىتى قويۇپ، ئۇنى پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ، ² ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغىلى باشلاپ ئېيتتى: «ئۆزىنى مەسھ پادىشاھ دەپ مىللىتىمىزنى ئازدۇرۇپ، قەيسەرگە باج بەرگىلى قويمايدىغان بۇ كىشىنى تۇتتۇق». ³ پىلاتۇس ئۇنىڭدىن سوراق ئېيتتى: «سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىسىمۇ؟» ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «سەن ئۆزۈڭ ئېيتتىڭ».

⁴ لېكىن پىلاتۇس باش كاھىنلارغا ۋە خەلققە ئېيتتى: «بۇ ئادەمدە بىر ئەيىب تاپمىدىم». ⁵ لېكىن ئۇلار ئوشۇقراق چىڭ تۇرۇپ ئېيتىشتى: «گاللىيەدىن تارتىپ بۇ يەرگىچە پۈتۈن يەھۇدىيەدە تەلىم بېرىپ، خەلقنى بۇزىدۇ». ⁶ پىلاتۇس بۇنى ئاڭلاپ: «بۇ كىشى گاللىيەلىكمۇ؟» دەپ سورىدى. ⁷ ئۇ ئۇنىڭ ھىرودەنىڭ ھۆكۈمىتىدىن بولغىنىنى بىلگەندە، ھىرودەس ئۆزى شۇ كۈنلەردە يېرۇسالېمدا بولغاچ ئەيسانى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتى.

ئەيسا مەسھ ھىرودەس پادىشاھنىڭ ئالدىدا

⁸ ھىرودەس ئەيسانى كۆرگەندە تولا خۇش بولدى، چۈنكى ئۇزۇن ۋاقىتتىن بېرى ئۇنىڭ خەۋىرىنى تولا ئاڭلىغىنى ئۈچۈن ئۇنى كۆرگىلى خالاپ، ئۇنىڭدىن بىر مۆجىزە كۆرگىلى ئۈمىد قىلاتتى. ⁹ ئۇ ئۇنىڭدىن تولا سۆز سورىدى. لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا ھېچبىر جاۋاب بەرمىدى. ¹⁰ باش كاھىنلار ۋە كاتىپلار ئاندا تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئىجتىھات بىلەن ئەرز قىلىۋاتاتتى. ¹¹ ھىرودەس ئۆز سىپاھلىرى بىلەن ئۇنى تەھقىر كۆرۈپ مەسخىرە قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر پارقىرايدىغان لىباس كىيىدۇرۇپ، ئۇنى پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا ياندۇرۇپ ئەۋەتتى. ¹² شۇ كۈندە ھىرودەس بىلەن پىلاتۇس دوست بولدى، چۈنكى ئىلگىرىدىن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئاداۋەت بولغانىدى.

ئەيسا مەسھ ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىندۇ

¹³ پىلاتۇس باش كاھىنلارنى ۋە رەھبەرلەرنى ۋە جامائەتنى قىچقىرىپ يىغىپ، ¹⁴ ئۇلارغا ئېيتتى: «سىلەر بۇ ئادەمنى مىللەت ئازدۇرغۇچى دەپ مېنىڭ ئالدىمغا كەلتۈردۈڭلار ۋە مانا سىلەرنىڭ

ئالدىڭلاردا مەن ئۇنى سوراق قىلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغىنىڭلاردىن ھېچبىر گۇناھ بۇ ئادەمدە تاپمىدىم. ¹⁵ ھىروودەس ھەم تاپمىدى، چۈنكى ئۇ ئۇنى بىزگە ياندۇرۇپ ئەۋەتتى. مانا ئۇ ئۆلۈمگە لايىق ھېچنېمە قىلمىغان. ¹⁶ ئۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۇنى قامچىلىتىپ قويۇپ بېرىي». ¹⁷ چۈنكى ئۇ ھېيتتا ئۇلارغا بىر كىشىنى ئازاد قىلغىلى مەجبۇر ئىدى. ¹⁸ ئەمما ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر ئېغىزدىن قىچقىرىپ ئېيتتى: «ئۇنى يوقتىڭ! بىزگە باراباسنى ئازاد قىلغىن!» ¹⁹ باراباس شەھەردە ۋەقە بولغان بىر توپىلاڭ ۋە قاتىللىق ئۈچۈن زىندانغا سېلىنغانىدى. ²⁰ ئەمما پىلاتوس ئەيسانى ئازاد قىلغىلى خالاپ، يەنە ئۇلارغا سۆز قىلدى. ²¹ لېكىن ئۇلار قىچقىرىشىپ ئېيتتى: «كىرىستكە تارتقىن، ئۇنى كرىستكە تارتقىن!» ²² ئۇ ئۈچىنچى مەرتىۋە ئۇلارغا ئېيتتى: «بۇ ئۆزى نېمە يامانلىق قىلغان؟ ئۇنىڭدا ئۆلۈمگە لايىق ھېچنېمە تاپمىدىم، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۇنى قامچىلىتىپ ئازاد قىلاي». ²³ لېكىن ئۇلار ئۆلۈك ئاۋاز بىلەن قىچقىرىپ ئۇنىڭ كرىستكە تارتىلمىقىنى تەلەپ قىلدى. ئۇلارنىڭ قىچقىرىشى كۈچلۈك كەلگەندە، ²⁴ پىلاتوس ئۇلارنىڭ خاھىشىدەك قىلىشقا ھۆكۈم بەردى. ²⁵ ئۇلارنىڭ تىلىگىنىدەك ئۇلارغا توپىلاڭ ۋە قاتىللىق ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغان كىشىنى ئازاد قىلىپ، ئەيسانى ئۇلارنىڭ خاھىشىغا تاپشۇردى.

ئەيسا مەسىھنىڭ كرىستكە مىخلانغىنى

²⁶ ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېتىپ بارغىنىدا سەھرادىن كەلگەن كىرىنەلىك سىمون دېگەن بىر كىشىنى تۇتۇپ، كرىستنى ئەيسانىڭ كەينىدىن كۆتۈرگىلى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويدى. ²⁷ خەلق تىن چوڭ بىر توپ ۋە مەيدىلىرىگە ئۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈستىگە يىغلىغان تولا خوتۇنلار ئۇنىڭغا ئەگەشتى. ²⁸ لېكىن ئەيسا ئۇلارغا ئۆزۈلۈپ ئېيتتى: «ئەي يېرۇسالېمنىڭ قىزلىرى، مېنىڭ ئۈستۈمگە يىغلىماڭلار، لېكىن ئۆزۈڭلار بىلەن بالىلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە يىغلاڭلار. ²⁹ مانا ئۇلار: > تۇغماس بولغانلار ۋە تۇغمىغان قورساقلار ۋە ئېمىتمىگەن ئەمچەكلەر مۇبارەكتۇر؛ دەيدىغان كۈنلەر كېلىدۇ. ³⁰ ئۇ ۋاقىت ئۇلار تاغلارغا: > ئۈستىمىزگە چۈشۈڭلار، ۋە دۆڭلۈكلەرگە: > بىزنى يېپىڭلار؛ دېگىلى باشلايدۇ. ³¹ چۈنكى كۆك دەرەخكە شۇنى قىلسا، قۇرۇق شاخلارغا نېمە بولىدۇ؟» ³² ئۇلار جىنايەتچى بولغان باشقا ئىككى كىشىنى ئۆلتۈرگىلى ھەم ئۇنىڭ بىلەن ئېلىپ باردى.

³³ ئۇلار «باش سۆڭىكى» دېگەن يەرگە كەلگەندە ئاندا ئۇلار ئۇنى ۋە ئۇ جىنايەتچىلەرنى بىرىنى ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ۋە يەنە بىرىنى سول يېنىدا كرىستكە تارتتى. ³⁴ ئەيسا ئېيتتى: «ئەي ئانا، ئۇلارنى كەچۈرگىن، چۈنكى ئۇلار نېمە قىلغىنىنى بىلمەيدۇ». ئۇلار ئۇنىڭ لىباسىنى تەقسىم قىلىپ ئۈستىگە چەك تاشلىدى. ³⁵ خەلق تۇرۇپ قاراپ تۇراتتى ۋە رەھبەرلەر ئۇنى مەسخىرە قىلىپ: «باشقىلارنى قۇتقۇزدى، ئەگەر خۇدانىڭ مەسھى ۋە ئىلغانغىنى بولسا ئۆزىنى قۇتقۇزسۇن» دەپ ئېيتتى. ³⁶ سىپاھلار ھەم كېلىپ ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، ئۇنىڭغا

سىركە تەڭلەپ: ³⁷ «ئەگەر سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى بولساڭ، ئۆزۈڭنى قۇتقۇزغىن» دەپ ئېيتىشتى. ³⁸ ئۇنىڭ ئۈستىدە: «بۇ يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىدۇر» دەپ بىر خەت پۈتۈلگەندى. ³⁹ كرىستكە تارتىلغان جىنايەتچىلەرنىڭ بىرى ئۇنىڭغا دەشنىم قىلىپ ئېيتتى: «سەن مەسىھ بولساڭ، ئۆزۈڭنى ۋە بىزنى قۇتقۇزغىن». ⁴⁰ لېكىن يەنە بىرى جاۋاب بېرىپ، ئۇنى ئەيىبلەپ ئېيتتى: «سەن ئۆزۈڭ بۇ ھۆكۈمنىڭ تېگىدە بولۇپ تۇرۇپ، خۇدادىن قورقمايسەنمۇ؟ ⁴¹ بىزگە ھەق بولدى، چۈنكى قىلغىنىمىزنىڭ جازاسىنى تاپتۇق، لېكىن بۇ كىشى ھېچبىر ناتوغرا ئىش قىلغان ئەمەس». ⁴² ئاندىن ئۇ ئېيتتى: «ئەي ئەيسا، پادىشاھلىقىڭغا كەلگەندە مېنى ياد قىلغىن». ⁴³ ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «بەرھەق، ساڭا ئېيتىمەن: بۇ كۈن مەن بىلەن جەننەتتە بولىسەن».

ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆلۈمى

⁴⁴ تەخمىنەن ئالتىنچى سائەتتە ئىدى ۋە توققۇزىنچى سائەتكىچە ھەممە يۇرتتا قاراڭغۇلۇق بولدى. ⁴⁵ ئاپتاپ ئۆز يورۇقىنى يىتتۈردى ۋە بەيتنىڭ پەردىسى ئوتتۇرىسىدىن يىرتىلدى. ⁴⁶ ئەيسا ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن قىچقىرىپ ئېيتتى: «ئەي ئاتا، روھۇمنى سېنىڭ قولىڭغا تاپشۇردۇم». ئۇ بۇنى ئېيتىپ، روھنى تەسلىم قىلدى. ⁴⁷ ئەمدى ئەسكەر يۈزبېشى ۋەقە بولغىنىنى كۆرگەندە خۇداغا شان-شەرەپ بېرىپ: «ھەقىقەتەن بۇ ئادەم ئادىل ئىدى» دەپ ئېيتتى. ⁴⁸ ۋە بۇنىڭغا قارىغىلى بىغىلغان خەلقنىڭ ھەممىسى ۋەقە بولغاننى كۆرگەندە ئۆز مەيدىلىرىگە ئۇرۇپ يېنىپ كەتتى. ⁴⁹ ئۇنىڭ تونۇشلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە گالىلىيەدىن ئۇنىڭغا ئەگەشكەن خوتۇنلار يىراقتىن تۇرۇپ، مۇنىڭغا قاراپ تۇردى.

ئەيسا مەسىھ قەبرىگە قويۇلدى

⁵⁰ ۋە مانا يۈسۈپ دەپ ئاتالغان ئالىي كېڭەشنىڭ بىر ئەزاسى بار ئىدى. ئۇ ئۆزى ئاق كۆڭۈل ۋە ئادىل كىشى بولۇپ، ⁵¹ ئۇلارنىڭ مەسلىھەتلىرىگە ۋە قىلغىنىغا ئۇنىمىغانىدى. ئۆزى يەھۇدىيلارنىڭ ئاراماتىيا دېگەن شەھىرىدىن بولۇپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مۇنتەزىر ئىدى. ⁵² ئۇ ئۆزى پىلاتۇسنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ بەدىنىنى تىلدى. ⁵³ ئۇ ئۇنى چۈشۈرۈپ، كاناپ رەخت بىلەن كېپەنلەپ، قورام تاشتىن ئويۇلۇپ ئەسلا ھېچكىم قويۇلمىغان بىر قەبرىگە قويدى. ⁵⁴ تەييارلىق كۈنى بولۇپ، شابات كۈنى يېقىنلاشقانىدى. ⁵⁵ گالىلىيەدىن ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن خوتۇنلار ئەگىشىپ، قەبرىنى ۋە ئۇنىڭ بەدىنى ئاندا قانداق قويۇلغىنىنى كۆردى. ⁵⁶ ئۇلار يېنىپ بېرىپ، ئەتىرلەر ۋە خۇشبۇي ياغلار تەييار قىلىپ، ئەمرگە مۇۋاپىق شابات كۈنىدە راھەت قىلدى.

ئەيسا مەسىھنىڭ تىرىلىشى

24 ¹ ھەپتىنىڭ ئاۋۋالقى كۈنى تاڭ ئاتقاندا ئۇلار تەييار قىلغان ئەتىرلەرنى كۆتۈرۈپ قەبرىگە كەلدى. ² لېكىن ئۇلار تاشنى قەبرىنىڭ ئاغزىدىن يۇمىلانغان كۆردى. ³ ئۇلار قەبرىگە كىرگەندە خۇداۋەندە ئەيسانىڭ بەدىنىنى تاپمىدى.

⁴ ئۇلار بۇنىڭ ئۈچۈن ھەيران تۇرغاندا، مانا پارقىرايدىغان لىباسلىق ئىككى كىشى ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇردى. ⁵ ئۇلار قورقۇپ يۈزلىرىنى يەرگە ئۈرۈگەندە، ئۇ كىشىلەر ئۇلارغا ئېيتتى: «نېمە ئۈچۈن تىرىكنى ئۆلۈكلەرنىڭ ئارىسىدا ئىزدەيسىلەر؟ ⁶ ئۇ مۇندا ئەمەس، بەلكى تىرىلىپ قوپۇرۇلدى. يادىڭلارغا كەلتۈرۈڭلاركى، ئۇ ئۆزى تېخى گالىلىيەدە بولغاندا سىلەرگە سۆز قىلىپ، ⁷ ئېيتتىكى: < ئىبن ئال-ئىنساننىڭ گۇناھكار ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، كرىستكە تارتىلىپ ئۈچىنچى كۈندە تىرىلىپ قويمىقى كېرەكتۇر >».

⁸ ئۇلار ئۇنىڭ سۆزىنى يادلىرىغا كەلتۈرۈپ، ⁹ قەبرىدىن يېنىپ، بۇنىڭ ھەممىسىنى ئون بىرلەرگە ۋە قالغانلارنىڭ ھەممىسىگە خەۋەر بەردى. ¹⁰ بۇ خوتۇنلار ماگدالالىك مەريەم ۋە يوئاننا ۋە ياقۇبىنىڭ ئانىسى مەريەم ئىدى. باشقا خوتۇنلار ھەم ئۇلار بىلەن روسۇللارغا بۇنى خەۋەر بەردى. ¹¹ لېكىن بۇ سۆزلەر ئۇلارغا بىكار گەپتەك كۆرۈندى ۋە ئۇلار ئىشەنمىدى.

¹² ئەمما پېترۇس قوپۇپ، قەبرىگە يۈگۈردى ۋە قەبرىگە ئېڭىشىپ يالغۇز كېپەننى كۆرۈپ، بولغان ۋەقەلەرگە ھەيران بولۇپ ئۆيگە ياندى.

ئېمائۇس كەنتكە بارىدىغان يولدا

¹³ ۋە مانا ئۇلارنىڭ ئىككىسى شۇ كۈندە يېرۇسالېمدىن ئاتىشىش ئوقيا ئېتىمچە يىراق بولغان ئېمائۇس ئاتلىق بىر كەنتكە كېتىپ بېرىۋاتاتتى. ¹⁴ ۋەقە بولغاننىڭ ھەممىسى توغرىسىدا ئۆز ئارىسىدا سۆزلىشىۋاتاتتى.

¹⁵ ئۇلار سۆزلىشىپ مۇزاكىرە قىلىپ يۈرگەندە، مانا ئەيسا ئۆزى ئۇلارغا يېقىنلىشىپ ئۇلار بىلەن ماڭدى. ¹⁶ لېكىن ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇنى تونۇماقتىن تۇتۇلغانىدى. ¹⁷ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «مۇندا يۈرۈپ سۆزلەشكىنىڭلار نېمىدۇر؟» ئۇلار توختاپ تۇرۇپ، غەمكىن كۆرۈندى. ¹⁸ ئۇلارنىڭ كىلىپوئاس دېگەن بىرى جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «يېرۇسالېمدا شۇ كۈنلەردە بولغان ۋەقەنى بىلمىگەن مۇساپىر يالغۇز سەنمۇ؟» ¹⁹ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «نېمە ۋەقە؟» ئۇلار ئۇنىڭغا ئېيتتى: «نازارەتلىك ئەيساغا بولغان ۋەقە! ئۇ ئۆزى خۇدانىڭ ۋە ھەممە خەلقنىڭ ئالدىدا ئەمەلدە ۋە سۆزدە قۇدرەتلىك بىر پەيغەمبەر ئىدى. ²⁰ بىزنىڭ باش كاھىنلار ۋە رەھبەرلىرىمىز ئۇنى ئۆلۈم ھۆكۈمىگە تاپشۇرۇپ كرىستكە تارتتى. ²¹ بىز ئىسرائىلنى قۇتقۇزىدىغان كىشى ئۇ ئۆزى ئىكەن دەپ ئۈمىد قىلغاندۇق، لېكىن ھەرقانداق بولسا، بۇ ئىش ۋەقە بولغىنىغا بۈگۈن ئۈچ كۈن بولدى. ²² لېكىن بىزنىڭكىدىن بىرنەچچە خوتۇنلار ھەم بىزنى ھەيران قىلدى.

ئۇلار سەھەردە قەبرىگە بېرىپ، ²³ ئۇنىڭ بەدىنىنى تاپماي يېنىپ كېلىپ: «ئۇ تىرىكتۇر» دەپ ئېيتقان پەرىشتىلەرنىڭ ئۇلارغا كۆرۈنگىنىنى خەۋەر بەردى. ²⁴ بىز بىلەن بولغانلارنىڭ بىرنەچچىسى قەبرىگە بېرىپ، خوتۇنلار ئېيتقاندەك تاپتى. لېكىن ئۇنىڭ ئۆزىنى كۆرمىدى. ²⁵ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئەي ئەقىلسىز ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىگە ئىشەنگىلى كۆڭلى قېلىن بولغانلار! ²⁶ مەسھنىڭ مۇنداق زەخمەت تارتىپ ئۆز شان-شەرىپىگە كىرىشى لازىم ئەمەسمىدى؟» دەپ، ²⁷ ئاندىن مۇسا ۋە ھەممە پەيغەمبەر بىلەن باشلاپ، بارچە مۇقەددەس يازمىلاردا مەسھ توغرىسىدا ئېيتىلغاننى ئۇلارغا روشەن قىلدى.

²⁸ ئۇلار بارىدىغان كەنتكە يېقىنلاشقاندا ئۇ ئۆزىنى يىراقراق بىر يەرگە بارىدىغاندەك كۆرسەتتى. ²⁹ ئەمما ئۇلار ئۇنى زورلاپ ئېيتتى: «بىز بىلەن قالغىن، چۈنكى ئاشخام يېقىن ۋە كۈندۈز ئۆتتى». ئۇ ئۇلار بىلەن قالغىلى ئىچكىرى كىردى. ³⁰ ۋەقە بولدىكى، ئۇلار بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغىنىدا، ئۇ بىر ناننى ئېلىپ دۇئا ئوقۇپ، ئۇنى ئۈستۈپ ئۇلارغا بەردى. ³¹ شۇ چاغدا ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇنى تونۇغۇدەك ئېچىلدى، لېكىن ئۇ ئۆزى ئۇلاردىن غايىب بولۇپ كەتتى. ³² ئۇلار بىر-بىرىگە ئېيتىشتى: «ئۇ يولدا بىز بىلەن سۆزلىشىپ بىزگە مۇقەددەس يازمىلارنى ئۇقۇرغىنىدا، كۆڭلىمىز ئىچىمىزدە كۆيىدىمۇ؟» ³³ ئۇلار شۇ سائەت قويۇپ يېرۇسالېمغا يېنىپ، ئون بىرلەرنى ۋە ئۇلار بىلەن بىللە بولغانلارنى بىر يەردە يىغىملىق تاپتى. ³⁴ ئۇلار: «ھەقىقەتەن خۇداۋەندە تىرىلىپ قوپۇرۇلۇپ، سىمونغا كۆرۈندى» دەپ ئېيتىشتى. ³⁵ ئاندىن ئۇلار ئۆزى يولدا ۋەقە بولغىنىنى ۋە ناننى ئۈستۈغىنىدا ئۇنى تونۇغىنىنى خەۋەر بەردى.

ئەيسا مەسھنىڭ شاگىرتلىرىغا كۆرۈنۈشى

³⁶ ئۇلار سۆز قىلىپ تۇرغىنىدا ئەيسا ئۆزى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇپ، ئۇلارغا: «ئامانلىق بولسۇن سىلەرگە» دەپ ئېيتتى. ³⁷ ئۇلار تىترەپ قورقۇپ «بىر روھ ئىكەن» دەپ خىيال قىلدى. ³⁸ ئەمما ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «نېمىشقا قورقسىلەر ۋە نېمىشقا كۆڭۈللىرىڭلارغا شەك پەيدا بولسۇن؟ ³⁹ قوللىرىمغا ۋە پۇتلىرىمغا قاراپ، مەن ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى بىلىڭلار. مېنى تۇتۇپ كۆرۈڭلار. بىر روھنىڭ ئەت بىلەن سۆڭىكى يوق، لېكىن مېنىڭكى بار بولغىنىنى كۆرىسىلەر. ⁴⁰ بۇنى ئېيتىپ ئۇ ئۇلارغا ئۆز قوللىرىنى ۋە پۇتلىرىنى كۆرسەتتى. ⁴¹ ئۇلار خۇشلۇقتىن تېخى ئىشەنمەي، تەئەججۇپ قىلغاندا ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «مۇنداق يېڭىلى بىر نېمەڭلار بارمۇ؟» ⁴² ئۇلار ئۇنىڭغا بىر پارچە پىشقان بېلىق بەردى ⁴³ ۋە ئۇ ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يېدى.

⁴⁴ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «مەن سىلەر بىلەن بولغاندا سىلەرگە ئېيتقان سۆزۈم شۇ ئىدىكى، مۇساڭ تەۋراتىدا ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەس يازمىلىرىدا ۋە زەبۇر كىتابىدا مەن توغۇرلۇق پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسى بەجا كەلتۈرۈلمىكى كېرەكتۇر». ⁴⁵ ئاندىن مۇقەددەس يازمىلارنى ئۇققىلى ئۇلارنىڭ زېھنىلىرىنى ئاچتى. ⁴⁶ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «شۇنداق پۈتۈلگەنكى، مەسھ زەخمەت تارتىپ، ئۈچىنچى كۈندە ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قوپىدۇ. ⁴⁷ ئۇنىڭ ئىسمى بىلەن

يېرۇسالېمدىن باشلاپ ھەممە تائىپىلەرگە گۇناھلارنىڭ مەغپىرەت قىلىنىشى ئۈچۈن توۋا ۋەزى ئېيتىلىدۇ. ⁴⁸ سىلەر بۇنىڭغا گۇۋاھ بولىسىلەر. ⁴⁹ ۋە مانا، مەن ئۆزۈم سىلەرگە ئاتامنىڭ ۋەدە قىلغىنىنى ئەۋەتمەن. لېكىن سىلەر ئېگىزلىكتىن قۇدرەت كىيگۈچە بۇ شەھەردە ئولتۇرۇڭلار».

ئەيسا مەسھنىڭ ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈشى

⁵⁰ ئۇ ئۇلارنى بەيتانىياغا يېقىن چىقىرىپ، ئۆز قوللىرىنى كۆتۈرۈپ ئۇلارنى مۇبارەكلىدى. ⁵¹ ئۇلارنى مۇبارەكلىگەندە ئۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ، ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. ⁵² ئۇلار ئۇنىڭغا سەجدە قىلغاندىن كېيىن چوڭ خۇشلۇق بىلەن يېرۇسالېمغا ياندى. ⁵³ ئۇلار ھەمىشە بەيت-مۇقەددەستە بولۇپ، خۇداغا ھەمدۇسانا ئېيتىپ تۇردى.